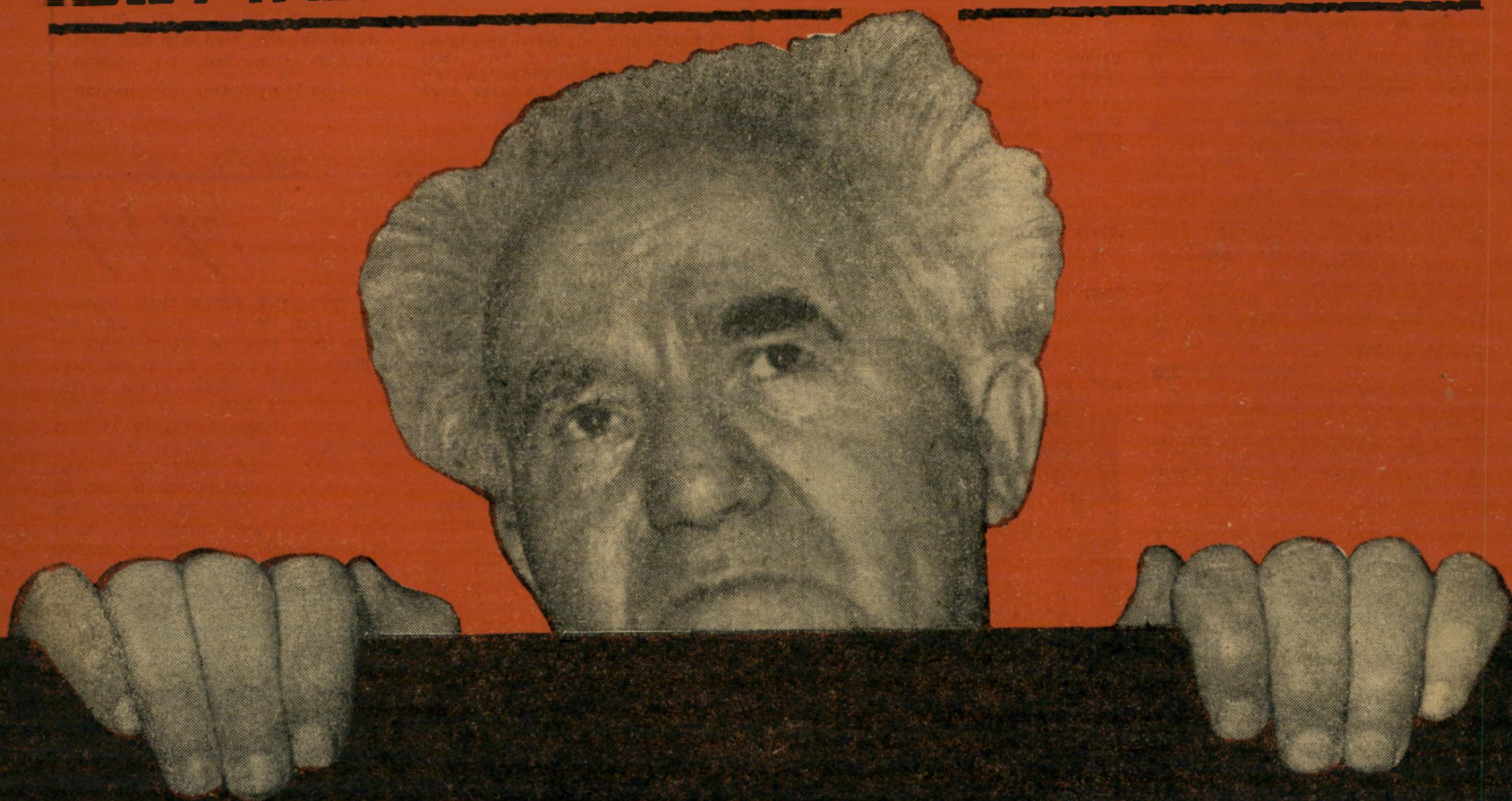

העולם הזה

האמת המלאה על הש. ב. – כפי שלא נמסרה לכנסת

מסך השקרים של בן-גוריון

אמ' 1028
כ"ז סיון תשי"ז
26.6.1957
שנה 20
המחיר 450 מ"ר

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי-משנה:
רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת

עורך תבנית:
אהרון צור

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
ישראל ביבר, ניצה גבי, שייצ נצור, לילי גלילי, דויד הורוביץ, רותי ורד, רוגי וזר, אברהם חרסון, אוסקר מאובר, אלכס מסיס, אביבה ססו, עמוס קינן, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 1970/26785.
ת. ד. 136. טקן למברקים: "עולמפרט".
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שחם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
ההפצה: דוד סופר ובניו, תל-אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

2' 2'

השבוע נכנס למערכת אורח בלתי-רגיל. הוא לבש גלימה חומה של גיור ורגליו היו נתונות בסנדלי עור עבים ובחלי מהוק צעים. הוא קרא את רשימתו על משפחות העולים מקרית שמונה הרוצות להתנצר (העולם הזה 1027) וביקש עתה להביע את דעתו על כל עניין ההתנצרות בישראל. באופן עקרוני, הסביר, אין הכנסיה מתגדת לרכישת נפשות לצורות. להיפך: יש לה מטרות מסוימות, שהן עיקר תפקידים. אולם בישראל אין הכנסיה רואה בפעולה זו את עיקר מטרותיה. להיפך: כנסיות רבות מסרבות בכל תוקף לקבל יהודים לחיק ה' צורת, אם כי רואות שהמתנצרים החשובים מתכוננים בצעד זה רק למצוא פתרון למצוקתם הכספית.

אבל תאור לא עצמך שבאות אלינו עשרות משפחות מסכנות, הרעבות ממש ללחם. האם בגלל זה שהם יהודים לא נתן להם צדקה? האם בגלל זה שאיננו מאמינים שהם באמת רוצים להתנצר נניח לילדיהם ללכת לבושי סחבות? רוב העתונים בישראל יכריזו לעצוק שזו פעולת מיסיונריות החותרים תחת קיום העם היהודי. אבל המצפון וכללי המיסדר שלנו מחייבים עלינו להגיש עזרה אמר.

אולם לא לשם הצדקה פעולות כנסיות בא הנדיר למערכת. הוא רצה להציע משהו מהפכני. "מדוע לא תקימו אתם, היהודים, מיסיונרים?"

וככל שחשתי על ההצעה, מצאתי לה צדדים חיוביים.

הבה נתאר לעצמנו שיקום מיסדר כזה — נקרא לו מיסדר האחוה היהודית, למשל, למיסדר זה יכולים להשתתף לא רק אנשי דת, אלא גם סתם יהודים הרוצים להקדיש את מרצם להבאת אור ושמה בחייהם של יהודים מוכי גורל. למסדר כזה יכול להקים סניף בגליל, למשל, אליו יוכלו לפנות אותן משפחות מיואשות מקרית שמונה לא רק בבקשת עזרה חומרית, אלא כדי לקבל מילת עידוד והוראה.

מכתבים

מה מוכיח לי שיש?

משפחות העולים מקרית שמונה שפנו למיסיון (העולם הזה 1027) צריכות לשמש אות אזהרה לכל אלה העוסקים ביישוב עולים. כי סוריסטו, איאפטר להביא בני אדם למקום שאין בו כל אפשרות קיום ולהשאיר אותם ללא-אש, אדישות המוסדות כלפיהם נוספת בהם ההרגשה כי אין מי שמרמם עליהם, מלבד אותם כמרים המוכנים לשלוח להם כמה חבילות מזון ובגדים.

מה יש? כשאני עולה ארצה וקרה כביצות לפני שלוש שנה — האם הלא קיימות נוצריות? לא! הוא עמר כנכר והודות לו ולאופיים של אלפים כמיהו התחשל דור המשך של צעירים נאים וגיבורים... אהנו פשוט מפנים את העולים החשופים יותר מדי. מה מפריע להם לכבול קצת? גזע שרור, תל-אביב.

אולי הדוגמה שנתן אותך דור המשך, על חזיונותי, מכונותיו ותפריטיו.

מר שרגאי, איש מפלגת הקואליציה ה' דתית, יודע להזרים עולים לארץ. אך, כפי הנראה, אין זה מעניינו אם חיהם היו להפסק. צווק הנהל שאיש רתי גורם שלא במיד לאותם יהודים, שיש לו חלק בהבאת ארצה, שימירו רתם בדת שעבר חוללה את האוטוריטה הקואליציונית... יצחק, י. הלל, ירושלים.

העולם ניתנים לשליטתו הכלכלית והמחזית לטת — או כל עוד אין פרנסה אחרת לעם הזה.

היחס בין עם ושלטון אצלנו איננו כבין צבא אורחים וממשל נבחר על ידו כדי לייצג את האינטרסים שלו, ואף לא זה של רודן השולט בעמו ביד חזקה, אולם תלוי בכל זאת בפריון עבודת עם זה, כדי למלא את מופתו. היחס אצלנו הוא כבין בעל אחוזה עשיר, השוכר לעצמו משרתים, שאין להם כל מקור פרנסה אחר, בעל האחוזו עצמו אינו זקוק כלל לעבודתם, כי חשבונם בבגס מספיק לפרנסתו. ומשרת כזה — האם יעז לומר לארוננו כיצד להתנהג בחיינו הפרטיים ולא יחשוש לפרנסתו? א. ברט, חיפה.

הלחי השניה

הקורא שמואל באום מסתמך על הלצתו של הנציב העליון הבריטי כדי לומר שאם כל עסקי המפלגות מסללים אתכם, סימן שאתם בסדר (העולם הזה 1027). אך למה להסתמך על גוי, כשאפשר להסתמך על יהודי טוב?

אמר ישי היהודי תלמידיו: "אשריכם אם ישנאו אתכם האנשים, ואם ירדו אתכם, וחרפו ויואצו את שמכם כשם הרע... שמחו ביום ההוא ורקדו, כי הנה שכרם רב בשמים." כי כדבר הזה עשו אבותיכם לנביאים... אוי לכם אם כל האנשים משבחתם אתכם, כי הרבה הזה עשו אביו תיכם לנביאי-השקר!"

דויד הוברמן, תל-אביב

אולם עורכי העולם הזה מתקשים למלא את ההוראות הניתנות בהמשך אותו פרק (לוקס, ו'): "ברכו את מקלליכם והתפללו בעד מלך לימכם. המכה אותך על הלחי, הסה לו גח את האחרת; והלוקח את מעילך, אל תמנע ממנו גם את כותנתך..."

מרר החורים

בעור כמה ימים יקבלו רכבות תלמידיו ישראל את תעודותיהם, עם סיום שנת

חתונה בתל קציר

הלימודים. משום מה, ייורש כל תלמיד להביא לבית-הספר חצי לירה עבור בול הקרואטיסטים, המורכב על התעודות. מאי? מים על התלמידים שאם לא יביאו סכום זה, לא יקבלו את התעודות.

בשנה האחרונה הוכח בעליל, הן משל עמדי העולם הזה והן בעתונים אחרים, שהקורא הקיימת הוא מוסר רקוב מייסודו ומותר לחלוטין, המביא נאולה לפקידיו בלבד.

כאם ששני בניה בבית-הספר, אני קוראת לשאר ההורים: מדוע אנו סובלים הפקרות זו, שהיא בלתי-חוקית לנכד? מדוע לא יימנעו בארץ מאות ואלפי הורים "ייסרבו" להיכנע לנזירה וישימו לה קץ אחת ולתמיד?

שולמית כהן, תל-אביב

"בוגרים בפועל"

אין מלים כפי להביע את שאט נפשי, נוכח עמדת הפטרונות המתחסדים מינור, בשאלת הדורות (העולם הזה 1023 והלאה). הלא אחד הקווים המוצהרים של מפלגת מפלגת אחדות העבודה, קורא לחוק המוביל לאחיות עמים ולאי-התפלג נועית או ערנית. כאשר מדברים אותם חברי יגור על אחינו הדורות בעל, "בוגרים בפועל", הרי ברור שהיגור כזה אינו קיים במשפט.

רצוני להזכיר את פיצוץ משרת נרגל לפני שנה, שבא כתגובה על רצח שלוש השומרים הדורות בערבה. אותם "בוגרים בפועל" הינם גם אלה שתור מיליון חובתם בצה"ל ובמשמר הנבול מאשרים לחברי יגור לישון בשלום בליחות. ולנשים נאמר איננו שלוח ברכת חזק ואמץ, ולנאי וירבו "בוגרים בפועל" כמור במדינתנו מדינתך. איתמר רפפורט, אילת.

המזכיר טוב, המזכיר רע

שאזכר לי למונים על קול ישראל: האם אין כל פיקוח שהוא על הישירות הער בייס? רבות הן השניות המדיניות ה' נעשות על ידי תחנה זו. בסמנתי שהדבר נובע מהעדרו שהמהלך הראשי של שירות ה' שידור אינו מבין את השפה הערבית. ביום שבת, למשל, שיררה התחנה יריעה. שלפיה נאמר כי ממשלת הלכנו מעיינת

בנירוע הנספח הצבאי הסורי מהלכנו. וי הרי לסוריה אין כל שניירות או נציגות ריפולמוסית כלכנו. מקרה נוסף: ביום ב' שיבת קול ישראל בערבית את מוכיר הלילה הערבית, עבר אלתחלק חסונה ואילו בתוכנית מדינית שבאה מיד אחרי כן הטיחה התחנה דברי השמצה כאותו מזכיר הלילה הערבית.

שמואל אהרן, ירושלים

בבכרי בתערוכת הנשק נתחלתי בתופעה אשר לו אירעה בקרב אויבנו, היינו מרבים לננותה. כוונתו לשלם אשר היה תלוי מעל לביתו הקליעה למטרה, בתוך שטח התערוכה, ואשר עליו צוירה קריקטורה גדולה של רודן מצרים, עבר לנצאר, יחד עם מלך סעודיה, שניהם נפחדים, מוקפים כתת חילים ישראליים המסמרת עליהם כבי דונים שלופים.

אויבנו נכחו לדעת שהנאומים היהודים על, "טילו לתל-אביב" והקריקטורות הרב רבניות, אינם מביאים את הנצחון בשדה הקרב. הם רק אות לשיטות החינוך ה' פסולות ולרוע הנושבת במדינה המשתמשת בהן. תמיד היתה נאותנו שאנו, בישראל, לא נתפסנו לדרך פסולה זו!

שמואל עזיאל, ירושלים

אכירות תל-אביבית

בשעה שהעולם הזה מצוין לעתים כה קרובות את הצדדים המעשים השליליים הנעשים בארץ, דומני שראוי להעלות על נס מעשים יפים. לא מכבר נעצרה מכונית בליה ברחוב בויהורה ספאת חוסר-בניין. לשאול ניסיתי לעצור את הנהגים העוברים ושבים, על מנת לבקש את עזרתם, אך אף לנצלם אחד לא נעצר.

לבסוף נישא אלי הולדרדל בניג העמירה, מר ציטור, שהלך לידיתו שלא היתה קרר בה. לקח משם פח בניין שהיה שמוע, נמח, נלווה אלי חורה למכונית ושפר לתוכה את הבניין.

רות וי, תל-אביב

סמוקניג חלוצי

אני הנדיר תנועת נוער חלוצית, המתכונן לעלות לישראל ולהתיישב בקיבוץ. אחרו לעצמכם איזה התפתה היתה לי בראותי את המסונות של החתונה שנערכה בקיבוץ תל-קציר (העולם הזה 1026). תמיד חשבתי שבקיבוץ זה מסב תכרתי צנוע, לא עם שמלה לבנה, חופה ונשים עם שמלות כמו שרואים כאן בניוירוק. האם עלי להבין שבין בני תכורה שאני מכין לקראת עלייתי ארצה אני צריך לארוז גם סמוקניג בשביל החתונה שלי, כשכתובא?

דויד גורדון, ניוירוק

התלבשות העירונית הרשמית זהה בכמה קיבוצים על הכלה בלבד. הקורא גורדון יטיב לעשות אם יעזוב את הסמוקניג בניוירוק ויביא אתו בחורה. זה דרוש יותר לחתונה בקיבוץ.

ציילי מודדת

זה כחודש ימים לא מופיע מדור הרדיו בעתונכם, מדור שעלה מכחית האינפורמציה המעוררנת שלכם מאחורי הקלעים על מדי רים דומים בעתונים אחרים. אין לי אלא להסיר שהרעל הקבוע שלכם שקע בשנת עולמים, בעת האונה לתכנית, "מלחינים ישי ראליים".

גדעון זלוטניק, ירושלים

זאת דווקא התוכנית שהיתה מפריעה לנ לישון.

היי הבויק, היי הבויק

כבא היום לקנות לי אוטו, אני רוצה לקנות דהיסוטו. או בא השר ושה בלי רתע: "קח קר, ריינו, או סתם למכרתה!"

צריכים לחסוך — אני מבין — מסבב זר ונס בניון. רק שאלה אחת אשאל כי לא ברור לי כלל וכלל:

איד זה מלאים הרחובות בקרייזלר, לינקולן, בויק, דהיסוטו? אבי גרמן, הרצליה

ישנו הבדל בין כלל ופרט כמו בין קרייזלר ופיאט.

תודה לאלמוני

מה שנים רבות שאני חולה במחלה איו-מה, המוכרת בשם מחלת הנפילה. מדי פעם אני מאבד את הכרתי ברחוב וצונית ארצה. כשאני מתעורר אני מוצא כמעט תמיד המון אנשים העצומים סביבי ומתכוננים בי או בלען או ברחמנות מעליהם. משום כך אני מוצא חובה לעצמי לציין באמצעות עתונכם מקרה נדיר שארע לי לא מזמן. בדרך אבותי של הכרתי על המדרכה ברחוב בני יהודה, כשהתעוררתי מצאתי את עצמי, בי דירת בלתי מוכרת, בעל הדירה, וחורי מבוגר ובתלי אמיר, טיפל בי כאילו הייתי בנן, הסיע אותי לביתו במכונית טקס ונעבור דקות מספר הופיע שם רופא שנקרא על ידיו. אותו חורי נעלם לעצמות שבא, מבלי לשמוע אפילו תודה מפי. כלעזר איני זוכר את כתובתו ואינו יודע את שמו. ברי צוני רק להודיע לאותו אלמוני שכל חיי לא אשכח את החסד שנמל עמי.

הרבט שלפר, תל-אביב

עיבור שמות

בהמשך להערכתם במדור קולנוע (העולם הזה 1023), על תרגום שמו של גיבור ה' סרט "בוגרים ברחוב" מפניו ליוסלף, יש לי כמה העלות לעיבור שמות לעויות, ה' עשיתי להביא לפופולריות של אסמנת ה' קול. כך למשל, הייתי מציע שהסרט, "ה' צירר לשלש", יקרא בעברית, "הרמים הר" לשיי", הסרט, "מריה אנטואנט", בהשתתפות סוזאן היינארד ואליוס טיילור, יקרא ב' עברית, "מרים הנותנת", בהשתתפות שושנה העיוורת ועליוה החייטית.

אמרת: "יש לי סיפוק שניתנה לי הזדמנות למסור לכנסת פרטים על הש.ב."

לכנסת
ואת הממשלה ושר החט"ח,
יה אה-א-דירוב
ישראל

כאילו אינה ידועה לך. יתכן כי מר ברנשטיין התחייב שלא לגלות את הדברים, אולם שום התחייבות כזאת אינה חלה על עורכי העולם הזה. ערב הבחירות לכנסת השלישית חיבר היומון הבוקר סדרת מאמרים על שרות-הבטחון. סידרה זו היתה מוסמכת מאד, והיא כבר היתה ערוכה בעמודי בידי העולם הזה ישנו צילום פוטו-סטאטי של עמודים אלה.

מאחר בערב, שעות מעטות לפני ההדפסה, התקשר מר משה שרת בטלפון עם ראשי הציונים הכלליים. מר שרת היה אז עדיין ראש-הממשלה, לפני שהצלה לסלקו.

מר שרת אמר למנהיגי הצ"כ דברים חדש-מעייים. הוא אמר כי כל המוסר פרטים על שרות-הבטחון, קיומו, הרכבו ודרך-עבודתו, הריהו פוגע בבטחון-המדינה. מר שרת איים שאם ילכו הצ"כ בדרך גלוזה זו, הרי שלהבא לא תסכים מפא"י לעולם להכניס אותם לאיזון קואליציה ממשלתית שהיא. מאחר שמנהיגי הצ"כ לא רצו לקשח את-עצמם, ויתרו על הפירסום.

פרט אחד בכל הפרשה הזאת ראוי לתשומת-לב מיוחדת. סידרת הבוקר טענה כי הש.ב. עוסק באופן צרף, כחלק בלתי-נפרד מפעולות השיגרתית, בבילוש נגד מפלגות, כולל מפלגות הקואליציה.

מר שרת טען כי פירסום הסידרה היה מסכן את עצם בטחון המדינה, משמע שהסידרה היתה כל כך נכונה שהיה בה כדי לספק אינפורמציה חיונית לאויב. במקרה זה נכון גם שיש בילוש מפלגתי.

אחת מן השתיים: או שמר שרת שיקר, דבר שאיני מאמין, או שיש לפנינו אישור רשמי לכל פרטי הסידרה, כולל הפרט על הבילוש נגד המפלגות — ואז אתה הוא המשקר בהמשך דבריו.

ד. בייגוריון: אבל אני רוצה להגיד מלים אחדות על ענין "חבר-הכנסת סוזאייב, כי על כך עמסו לי מראש-הממשלה הקודם. זו היתה הטענה של שני שר-הממשלה (של אז) ברנשטיין ורוקח, שמאזינים, או משהו דומה לזה, אחרי חבר-הכנסת סוזאייב. נשאל ראש שרות-הבטחון על כך ואמר: לא. אבל שני

חברים אלה עמדו עלי-כן שכן, ולכן ראש שרות-הבטחון בדק את הדבר ומצא שלא. אז בא ראש-הממשלה דאז לשני החברים ואמר להם: אדרבה, תביאו לי ראיה. והם אמרו: שמענו מפי איש — ואינני זוכר אם אמרו "אישיות" או "איש". הוא (שרת) ביקש: תביאו את האיש וימסור את הדברים — — —

כן, אה? בודאי היה מעניין את ראשי שרות-הבטחון לדעת מי מסר לראשי הצ"כ פרטים על פעולתם.

ד. בייגוריון: — — — זה כל מה שידוע לי על הענין.

ובכן, לנו ידוע קצת ותר.

ערב הבחירות האחרונות, כאשר העולם הזה היה נתון במערכת-הגילויים הגדולה נגד החושים בחיפה, גודע לראשי מפא"י (אגב, איך?) שפרטים מסויימים (ולא זיווקא סודיים או חשובים) נמסרו לנו עליידי עסקנים ציונים-כלליים מסויימים בחיפה. נציג מפא"י פנה אז אל מנהיג מרכזי של הציונים-הכלליים ואיים עליו שאם הצ"כ לא יתקן מיד כל מגע עם העולם הזה בענין זה, תפרסם מפא"י גילויים גוראים שנאספו במשך הזמן על כמה ממנהיגי הצ"כ.

לאנשים שחקרו את פשר האיום, נמסר באופן בלתי-רשמי כי התנהלה נגד ראשי הצ"כ חקירה סודית במשך תקופה ארוכה. בין השאר הוזכר בפירוש שמו של ח"כ סוזאייב, מי שהיה תת-שר המסחר והתעשייה, כאובייקט להשמצה שתתבסס כביכול על חקירה זו. הציונים-הכלליים האמינו לאיום זה, ובאמת נמנעו מאז מכל תעמולה חריפה נגד אישי מפא"י. (דבר שלא השפיע, אגב, על חקירת העולם הזה בחיפה, שהיו לה מקורות אינפורמציה לגמרי אחרים).

מתעוררת השאלה: איזה מנגנון של בילוש בלש אחרי סוזאייב וציונים-כלליים אחרים, בשעה שהיו חברים בממשלה?

ד. בייגוריון: על ענין חבר-הכנסת ברנשטיין אני שומע בפעם הראשונה מחבר-הכנסת לנדאו. אינני יודע מדוע חבר-הכנסת לנדאו צריך לטעון זאת, לאחר שחבר-הכנסת ברנשטיין עמד על אותו נושא פה.

פ. ברנשטיין: אני מוכן לשאול את האישיות או את האיש אם הוא מסכים.

ד. בייגוריון: אתם אמרתם שהוא איננו מסכים. מנהג זה איננו נהוג אלא בעתונות של העולם התחתון, שמדפיסים דברים בשם אדם שאינם יודעים מיהו — — — מול טוב. מסתבר שלא רק העולם הזה הוא עתון העולם התחתון, אלא גם הארץ.

אם תרשה לי הערה פילוסופית: מושגים כמו "עולם עליון" ו"עולם תחתון" הם יחסיים מאד. זה הכל תלוי בנקודת-ההשקפה של המסתכל. אם אדם עומד על ראשו, למשל, הרי כל העליון נראה לו תחתון, וכל התחתון נראה לו כעליון. במשטר בו הכל עומד על הראש, יתכן מאד כי העולם הזה והארץ הם עולם תחתון, ובטאונים מסויימים המוצאים עליידי עוזר הקרובים ביותר — עולם עליון. מילא.

אשר לעצם ענין המכתב בהארץ שחתם עליו "חבר מזכירות מפא"י" אלמוני, נכון כי עורך הארץ הודיע שאין לו מושג מי כתב אותו. אולם לי אישית ידוע מי הכותב, ואני יכול להבטיח לך בהרצוק שהוא באמת איש מרכזי במפא"י — אם זה מניח את דעתך.

ד. בייגוריון: נכון שנאמר שזה (קיום הש.ב.) לא היה סוד. אם זה סוד — עלי לגלות אותו. יש במדינת ישראל שרות-בטחון. אבל לא נכון — ואני מניח שחבר-הכנסת לנדאו

השבוץ הואלת בטובך לענות לשתי הצעות לסדר-היום בכנסת שנעצו לקיומו ולפעולתו של שרות-הבטחון (ש.ב.) במדינה.

כידוע לך, הועלתה שאלת חמורה זו לדיון עליידי העולם הזה למחרת רצח קסטנר. חוץ כדי חשיפת העובדות וניתוחן הגענו לגיבוש כמה טענות ורורות ותביעות מעשיות. שתי ההצעות בכנסת, מטעם ח"כ פרץ ברנשטיין (ציונים-כלליים) וח"כ חיים לנדאו (חרות) התבססו על ניתוח זה. גם אתה מצאת לנכון לסיים את דברי תשובתך בהתקפה חריפה וישירה על העולם הזה.

היתה זאת הפעם השנייה תוך שבוע, בה התחכחת עם הטענות שהעלינו. כמה ימים לפני כן הבעת את דעתך עליהן במסיבת עורכיותונים שנקראה על ידיך, אחרי שדאגת אישית שנוציג העולם הזה לא יהיה נוכח בה.

בחברה תרבותית נהוג להתחכח עם אדם בנוכחותו, כדי שיוכל להשיב לטענות, לשאלות נוקבות ולסייע לבירור אמיתי של הענין. אתה בחרת ללכת בדרך ההפוכה. בצורה זו אתה מבטיח לעצמך את יכולת להתחמק מן הטענות האמיתיות הושמעו ולהשיב על טענות שלא הושמעו כלל. ואכן, הרבה יותר קשה להשיב לטענות בנוכחות הטוען, המצויד בידעיות הנוגעות לענין והמסוגל להפריך כזבים בו במקום.

אין ברצוננו להשיב לך באותה דרך. אנו מעדיפים את הדרך ההגונה והתרבותית יותר של ויכוח ישיר. מאחר שלא נוכל לעשות זאת פנים אל פנים, נשתדל להלך לעשות זאת עליידי הבאת תשובתך המלאה, כפי שהושמעה בכנסת ביום הרביעי, 19 ביוני 1957, בקשר להצעות 419 ו-423, בתוספת הערותינו והארותינו.

נתחיל איפוא, מן ההתחלה:

ד. בייגוריון: אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת. יש לי סיפוק רב שניתנה לי ההזדמנות למסור לכנסת (את) הדברים על שרות-הבטחון כפי שהם — — —

סלח לנו על כי אנו משמעים את דברייך כבר במשפט הראשון. אולם בניגוד לחברי הכנסת הנכבדים, אין בכוחנו לשאת בשלחתי נפש דברי התחסדות העוברים את הגבול.

אילו היה לך סיפוק למסור פרטים על שרות-הבטחון, לא היית צריך להכות ליום זה. במשך שמונה שנות קיום הכנסת היו לך אלפי הזדמנויות למסור את הפרטים כאחת נפשך. אתה לא השתמשת באפשרות זו להפיק סיפוק והנאה נפשית.

אכן, אתה התאפקת במידה הראויה ל- ציון. לא זו בלבד שלא דיברת מעולם על הש.ב., אלא אף הכחשת את עצם קיומו פעמים בלתי-ספורות. אפילו במליאת הכנסת שיקרו חברי-מפלגתך במצח נחושה עשרות פעמים, כשאך הושמע החשד שקיים יצור כזה במדינה. יקצר המצע מלפרט את כל הציטטות מדברי-הכנסת. אתה, מר שרת, מר בכור שיטריה, חבר-הכנסת יונה כסה, חבר הכנסת דוד הכהן ורבים אחרים טענו ב"פירוש שאין בארץ שרות חשאי, שרות-ידידות או בולשת פוליטית מכל סוג שהוא.

בשנים האחרונות הקדיש העולם הזה מרץ רב לחקירת פעולתו של הש.ב., ואף הסתכן לא מעט בנסיונו לגלות את האמת. מוסד הנתון למרות החוקית מנע בעדנו להוכיח את הש.ב., ונאלצנו לקרוא לו בשם המצאנו בעצמנו, "מנגנון-החושך". הודות להכחשותיך הנמרצות, שלא נשמעו לשתי פנים, האמינו רבבות מאזרחי המדינה כי "מנגנון-חושך" זה אינו אלא פרי הדמיון של העולם הזה, השמצה זדונית של לוקים בשקט-הרדיפה.

גם עתה לא הודית בקיום הש.ב. מרצונך החופשי. אתה אולצת לעשות זאת בעל כורחך, כתוצאה משרשרת הגילויים של העולם הזה למחרת רצח קסטנר — חששות שנתקבלו על דעתו של הציבור הרחב, מצאו הד גם בעתונים אחרים והכריחו את צמרת הש.ב. לצאת מן המחבוא ולנסות לתת תשובה כל שהיא.

האם תתפלא על כך שאנו מתיחסים גם הפעם בהסתייגות לדברייך? אם היה לך העז להכחיש במשך שנים במצח נחושה דבר שמאות יודע-ידבר בארץ ידעוהו, מניין לנו הבטחון שאתה דובר אמת הפעם? ביחוד כשאין אתה מנסה אפילו להסביר מדוע מצאת לפתע לנכון להודות בקיום הש.ב.? אולם המשך נא בדברייך.

ד. בייגוריון: — — — ולהכחיש את העלילות וההבדותות שנעשו בזדון או מחסור ידיעה על שרות-הבטחון. בדוהת אפשר לעשות בצורת שאלה: ההפסקת להכות את אשתך? שאלותיו של חבר-הכנסת לנדאו הן בדיוות. איש לא נתן הוראה, איש לא בלש אחרי חבר-הכנסת ברנשטיין וסוזאייב. כנראה יש לך, חבר-הכנסת לנדאו, בילוש שהוא גילה זאת לך. מנהגם כגון: הם אמרו שבלשו אחרים.

ד. בייגוריון: חבר-הכנסת לנדאו אינו מדבר בשם חבר-הכנסת ברנשטיין וסוזאייב. הם יודעים עדיין לדבר בשם. חבר-הכנסת ברנשטיין דיבר על אישיות. אינני יכול לדבר על אישיות, ואני הייתי מייצג חבר-הכנסת ברנשטיין או שיקרא בשמה של האישיות, או שלא ישתמש באותה דרך שנקט עורך עתון בזמן האחרון, להדפיס מכתבים שהוא מעיד שאיננו יודע מי כתב אותם.

הרשה לנו להפסיק כאן לשם בירור קטן ואספקת אינפורמציה שאתה מעמיד פנים

אם כן, מדוע הכחשת במשך שמונה שנים במצח נחושה את קיום הש.ב.?

אמרת: „קיים שרות-בטחון שיש לו שלוש מטרות, ושלוש מטרות בלבד...”

ד. בריגוריון: לא אוכל להגיד שהם (הש.ב.) מצליחים במאה אחוז. אינני יודע אם יש באיזה מקום שהוא שמצליחים במאה אחוז, אבל זה אחד השרותים המוצלחים ביותר שלנו, ששום ממשלה מאיזה רכב שלא תהיה, לא היתה מתביישת בהם. ואני מוציא מהכלל הוה אולי קבוצה אחת קטנה אשר, בארצות שהן משמשות לה אידיאל, שם אין שרותי בטחון כנראה.

ובכן, כל זה טוב ויפה. אבל עם מי אתה מתחכת?

לא העולם הזה, ולא שום גורם אחר בארץ, לא התנגד לעצם קיומו של שרות-הבטחון. איש לא כפר בעקרון שקיים צורך חיוני בשרות חזק, יעיל ונאמן למלחמה בריגול. מתעורר החשש שכל הפיסקה הזאת בנאומך לא באה אלא להסית את הדעת מן הטענות האמיתיות, לעורר את הרושם, אצל המאזין והקורא השטחי, כאילו משהו מתנגד למלחמה בריגול.

ההיפך הגמור הוא נכון, ואתה יודע זאת היטב. אנחנו טוענים שאתה מתבל במלחמה בריגול. בזאת שאתה מטיל על המנגנון האחראי למלחמה זו תפקידים הורים לרוחו ולמטרתו האמיתית, לטובת אינטרסים מפלגתיים ואישיים נפסדים.

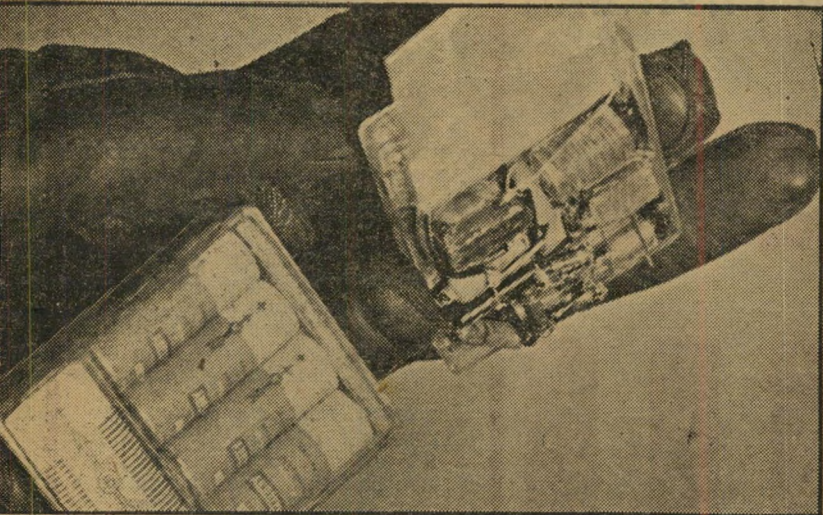
לכן לא אתה הפטריט של שרות-בטחון אמיתי. אנחנו הננו החסידיים של שרות כזה, ואני מען לקחת שהטובים באנשי-השרות מחייבים את גישתנו ורואים אותה בעין יפה.

ד. בריגוריון: — — — זהו (המלחמה בריגול) התפקיד העיקרי, המרכזי של השרות, שהוא תופס לא פחות מ-95% של התקציב ושל כוח-האדם שלו.

זה לא נכון, ואתה צריך לדעת זאת.

מאמץ עצום — בכסף ובאדם — מוקדש לכילוש שאין לו שום קשר עם ריגול, בילוש המכון נגד יריבים פוליטיים, מפלגתיים ואישיים. מאמץ זה עולה בהרבה על 5%. איך בכלל אפשר להעריך מאמץ זה באחוזים? האם משהו יכול לקבוע לגבי השרותים הטכניים-המקצועיים שכרוך שעות או אחוזים מוקדשים לתפקיד פלוגי, וכרוך לתפקיד אלומני? לגבי האזנה טלפונית — אם להוכיח רק שש שאלנו סודי לגמרי — איך אפשר לקבוע מה האחוז המוקדש לאויבי ישראל, ומה האחוז המוקדש לאנשים שאתה חושב אותם לאויבך הפרטיים?

מכשיר ההאזנה שהוטמן בשולחו

מכשיר-ההאזנה שעורר בשעתו סערה, מוחזק בידי האיש שגילה אותו, הלוכש כפפות. מכשירים אחרים נמצאו בדירות חברי-הכנסת של המפלגה הקומוניסטית, וכן בדירתו של ח"כ טופיך טובי.

מדוע אינך מגלה, למשל, מניין בארבע מיליון הלירות שהושקעו עד כה בבטאון העכור שתפקידו היחיד הוא לפרסם תומר מגעיל המסופק לו (כתוב ומוכן) על-ידי סוכני שרות-הבטחון?

ד. בריגוריון: אני רוצה להגיד לחברים — וטוב שהעם ישמע — יש הרבה אנשים אשר עושים שירותים כאלה לרשות-הריגול שלא מדעת, תוך שיחתי-רעים, תוך טעוה בצוותא, על-ידי זה שמזמנים לשיחתי-רעים, והרשתות האלה יודעות את מי לחזמן. ישנם אובייקטים מסויימים — או כפי שאומרים אצלנו בצבא: יעדים מסויימים — שהריגול להוט אחריהם.

לא אמנה את כולם, אבל אחד אני יכול לציין, כי זה לא סוד צבאי, וזה כל מה שנעשה בצבא-הגנה לישראל. אבל לא רק צבאי. יש בארץ מוסדות חשובים מאד לבטחונה ולהתפתחותה של המדינה, שהם מאד להוטים לדעת מה נעשה שם, ומי העוסקים, ומה הפעולות.

ונעשות פעולות כאלה לא על-ידי מרגלים בלבד, אלא על-ידי זה שמזמנים אנשים לשיחה, לארוחה, משוחחים אתם, מדברים על עניני מדע ועל בעיות מבעיות שונות, ועל-ידי זה רוצים לשאוב ידיעות.

אני אומר זאת למען האנשים, שהם לא מדעת נקלעים ברשת כזאת, ולפעמים מוסרים בלי דיון ידיעות חיוניות, שידעו להיזהר, ושאם לכל מזמן ולא לכל יד ידם צריכים לספר מה הם יודעים, אם כי זה לא בשטח צבאי טהור בלבד — — —

טוב מאד ויפה מאד. אלה באמת דברים של טעם, שהיה צורך לומר אותם. אולם למה דחא בויכוח זה? מה זה גוגע לענין העומד על סדר-היום?

אם לדעתך יש צורך באזהרה כזאת, הוכחות בידך לקרא לאנשי שרות-השידור, שנתונים ממילא למרותך, ולשדר את הדברים ברידיו. אולי היה כדאי יותר להזהיר אישית את האנשים הנוגעים בדבר עצמם, שהרי — לדברך — אין להם מושג שהם מגלים סודות, או שבן-שחתם הוא מרגל. במקרה כזה היה כדאי שיופיע אצלם איש הש.ב. ויתן להם רמז ידידותי.

אולם בנאום זה מעוררת פיסקה זו את הרושם שאתה נוקט כאן בשיטה האופיינית לך — להכניס לויכוח ענינים שאינם עומדים לויכוח, כדי לבלבל את היוצרות ולהסית את הדברים מן העיקר.

ד. בריגוריון: וזה (המלחמה בריגול) התפקיד העיקרי. מלבד זאת הם (אנשי הש.ב.)

אמר זאת לא נכון מחוסר ידיעה — שראש שרות הבטחון הופיע בפני העתונים. הוא לא הופיע בפני העתונים.

ח. לנדאו: כך הציג את עצמו.

ד. בריגוריון: הוא לא הציג את עצמו כך, חבר-הכנסת לנדאו. אתה לא אומר אמת, אולי מפני שאתה לא יודע להבחין בין הדברים. האם אתה לא תתן לקבוע (את) העובדות שאני יודע אותן?

אם אחד משניים לא אמר אמת במקרה זה, אין זה חיים לנדאו. יתכן כי הקשר בינך לבין פיקודיך אינו כה הדוק כפי שנדמה לך.

האמת היא כי עורכי העתונים נקראו לשתי פגישות, שהתקיימו בבית סוקולוב, רחוב הקריה, תל-אביב, האחת ביום הששי, ה'ב' במאי, בשעות הבוקר, והשניה ביום הרביעי, ה'ג' במאי, אחרי-הצהריים.

בשתי פגישות אלה הופיע אדם שהציג את עצמו כראש שרות-הבטחון, ואחרי שמסר בישיבה הראשונה פרטים כלליים על פעולת השרות, התווכח בישיבה השנייה עם טענות העולם הזה שהתפרסמו באותו שבוע. כפי שלמד אצלך, דאג לכך שנוציג העולם הזה לא יהיה נוכח בשתי הישיבות, אולם העולם הזה קיבל דו"ח מלא על הדברים.

אולי איש גם היה נוכח במסיבת-העורכים שנקראה לפני שבועיים על-ידיך, בה זיכרת על ענין הש.ב. וחזרת למעשה על טענותי.

ד. בריגוריון: קיים שירות-בטחון שיש לו שלוש מטרות, ושלוש בלבד — — — זה לא נכון, ואתה יודע זאת. עוד נחזור לכך.

אגב, מדוע אתה מתעקש שיש לכל דבר בעולם דחא שלוש מטרות? האם מספר זה קדוש? האם אין זה מזור שגם למיבצע סיני היו לדברך שלוש מטרות (המתחלפות מדי פעם)? אולם זה רק דרך אגב. סלח לי.

ד. בריגוריון: אתחיל מהמטרה העיקרית, שהיא תופסת 95%, אם לא יותר, מפעולותו של השרות.

בארץ הקטנה הזאת, אינני יודע אם זו זכות או לא, קיימות רשתות-ריגול עולמיות, שמי אחריהן עומדים כוחות אדירים בעולם, עם אמצעים כבירים, וגם עם מקורות לשאוב ידיעות בתוך הארץ הזו, כאשר אין בהרבה ארצות.

לפחות חלק מהרשתות האלה קשורות לאויבים שלנו, אולי חלק גדול, ולאו דווקא מצד אחד, ויש להם כאלה שמשרתים אותם. יש להם סגל שלהם, המופיע בצורות אחרות, ואינני יכול לפרש פה יותר.

מלבד הסגל שלהם, יש להם שכירים, אבל יש להם גם כאלה המשרתים אותם לשמם, כבי יכול, לא בעד כסף בלבד. יש כאלה המשרתים אותם לגמרי לא בעד כסף, אלא באמת לשמם. הנזק והסכנה למדינה איננו שונה, אם האיש עושה זאת מטעמים אידיאולוגיים או מחסדם הזה שהוא מוכר (נפשו) בעד כסף.

אם זה נכון — היינו שיש במדינה אנשים המוסרים למדינות-ערב, או למדינות אחרות, סודות של המדינה, וזה מטעמים אידיאולוגיים — הרי זה ענין חמור ביותר.

אני חושב שאתה רשאי לדבר על כך בלשון רמזים. אם יש בארץ אידיאולוגיה המובילה במישרין לריגול נגד המדינה, אם יש מפלגה או חוג פוליטי מאורגן העוסק בריגול מטעמים אידיאולוגיים, חובתך היא להודיע על כך בפומבי.

איוזה נימוק הגיוני יכול להיות להסתרת הדבר? האם אין הציבור רשאי וחייב לדעת זאת? יכול להיות רק טעם אחד לשתיקה: שאין שמץ של הוכחות לכך. במקרה זה זייתי מציע לחכות עד שיהיו בידך הוכחות שישכנעו את הציבור.

אגב, האם אתה כולל בדברך גם מסירת סודות ופעולות ריגול (אמנם לא נגד מדינת ישראל) לטובת מדינה ידידותית? ואם כן, האם ידוע לך שעוסקים בכך באופן שיטתי כמה מהאנשים הקרובים ביותר דחא לך? ודיל.

ד. בריגוריון: חייבת המדינה, במידה שיש בידי היכולת, לסכל את ההתנכלויות האלה שאם פסקו במחנה חזון, ואינני מניח שייפסקו כל כך מהר. יכול להיות שבשעה שאתם שומרים האידיאלית של לוחמי החרות, אז יהיה שלום עם השכנים, יהיו גבולות היס טוריים, ולא יהיה צורך בשרות-בטחון.

אבל אנו רחוקים מן המשטר האידיאלי הזה בארץ ובעולם, וגם רחוקים מאד מהשלטון של שולח-החרות. קיימות רשתות (ריגול) כאלה, ולצדן הגדול אנו שונים מכל המדינות בעולם בענין זה, כי לא ידוע לי מדינה שהיא מוקפת מכל עבריה אויבים, לא רק אויבים המתנכלים באיזה שטח שלה או זכות שלה, אלא בעצם קיומה.

חלק גדול מאד של רשתות-הריגול הן גם ממילא רשתות-ריגול למען ארצות אלה, אבל גם בלי זה — הן מסוכנות. הן לסכל את פעולותיהן, ויש לקיים שרות-בטחון, והוא קיים, והוא במידה רבה מאד, לפי מיטב ידיעתי, מצליח בעבודתו.

יתכן מאד — אבל מי יודע זאת, חוץ ממך? בשטח אחד, הנתון לביקורת פשוטה יותר, שטח מניעת המחחרות ופעולות-הטרור במדינה, לא הוכיח השרות יעילות רבה, כפי שעוד ניחנח בהמשך.

ביחס ליעילות, אפשר להאמין לך או לא להאמין לך. לפני שנחליט, עלינו לקחת בחשבון שאין לך מושג במקצוע החקירות, מקצוע שלפי מיטב ידיעתי לא התמחת בן מעולם. יתר על כן, לאדם עסוק כמון, המחזיק את ידיו בכל עניני המדינה, ההסתדרות והמפלגה, לא יכול להיות בכלל פנאי לקבל מושג ברור על פעולות השרות. אם השרות באמת יעיל נגד הריגול, מגיעה לו על כך ברכה וחודה. אבל, כאמור, מי יודע?

ד. בריגוריון: — — — והוא הצליח לסכל הרבה מעשים, ביחוד בימים קשים וחמורים. ולא מעט אנשים, ביניהם אנשים המכורים בעד כסף ואנשים שמשרתים מתוך טעמים אידיאולוגיים, נמטרו למשפט. לא כל המשפטים היו פומביים, מטעמים אשר אלה שבאמת חרדים לעניני הבטחון, ואין זו סיסמא-רימה, יבינו דבר זה — — —

מדוע? כאדם שבניגוד לך היה פעם חוקר מקצועי ולמד את יסודות מקצוע החקירה, איני יכול להצטרף לדעתך בענין זה.

בכל משפט ריגול, צריכים חלקים מסויימים להישמר בסוד, כדי למנוע גילוי סוכנים, מודיעים ושיטות-הפעולה. כך נהוג בכל העולם. אולם לא ידוע לי אף על ארץ דמוקרטית אחת בעולם בה נשמר עצם קיום המשפטים בסוד.

אני מתחבט באמת למצוא סיבה הגיונית כל שהיא לשמירת משפטים כאלה בסוד, אלא אם כן נתגלה ריגול לטובת מדינה ידידותית שלא רוצים לריב עמה, או שהנאשמים באים מחוגים של אנשי-שולמונו. אחרת מדובר כאן פשוט בפסיכולוגיה של ימי ה"הגנה" שאבד עליה הכלת.

ד. בריגוריון: — — — ולפעמים לא רצו שמשפטים אלה יהיו פומביים, אבל היו גם משפטים פומביים בענין זה.

אם מפוארים ביותר. עד כמה שזכור לי, היו רק שלושה מקרים כאלה — פרט למקרים אומללים של ילדים ערביים שעברו את הגבול מטעמים אישיים וכלכליים, נחקרו על-ידי הלגיון והחוזר, או למקרים של מתנגנים.

שלושת המקרים הידועים נוגעים שלושתם לפסיכופאטים: שאשקה פוליטרוק, מיסים האנאן והעציר המופרע המכנה עצמו אוליבר מקלין. הפרשה הרצינית הידועה היחידה נוגעת לפרשת טוביאנסקי — ושם אתה בעצמך הצהרת, ללא משפט, שהנאשם לא היה אשם. עד היום, לא הובאה שום אשמה סומבית נגד אדם שריגל מטעמים אידיאולוגיים. כך שכאן אין בינתים במה להתאפר.

זה לא נכון, ואתה יודע זאת היטב. לשרות הבטחון ישנה מטרה רביעית

אמרת: „אשר לענין הרצח של הד״ר קסטנר, תניח את זה לבית המשפט...”

עוסקים בעוד שני דברים: (א) רסיסים של ארגונים טרוריסטיים. הצטערתי מאד לשמוע, לא את דבריו של חבר הכנסת ברנשטיין, אלא את אופן דבריו, בענין הרצח של הד״ר קסטנר. תניח את זה למשפט —

החששות שהועלו עלידי העולם הזה, ושח״כ פרץ ברנשטיין רמו עליהם, אינם גוגעים למשפט כלל, ואינם „סוב יודיעה”.

המשפט דן בשלושה אנשים — מנקס, אקשטיין ושמר — ששניים מהם הודו שהשתתפו ברצח. על השופט לחרוץ את דינם ולקבוע את גורלם.

שאלה לגמרי אחרת — שבעיקרה אינה מעניינת את השופט כלל — היא חלקו של הש.ב. בפרשה מורה זו. על כך אינך עונה, וההסתמכות על המשפט אינה אלא התחמקות.

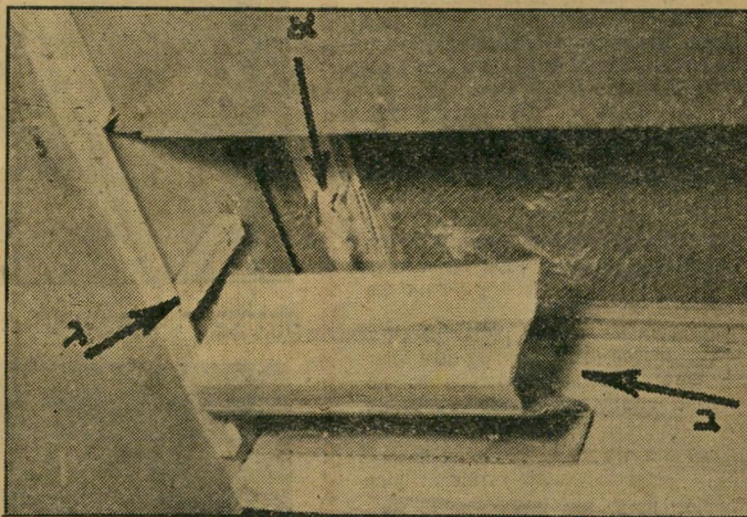
טענות העולם הזה בענין זה היו, בקיצור נמרץ: (א) שהרצח עצמו היה קשור עם הש.ב. לפחות בתקופה מסוימת, (ב) שרוב חברי המחתרת היו סוכני הש.ב. או סוכנים חלקיים של הש.ב., (ג) שהש.ב. ידע במשך שנים על קיום המחתרת, ואפשר היה לשברה בזמן, (ד) שלא יתכן כי סוכן-כפול יישמש מידי הש.ב., אלא אם כן עצם הש.ב. במתכוון עין או פעל בטפשות פושעת, (ה) שלדברי הש.ב. עצמו היו בידיו כל ההוכחות המשפטיות כדי להעמיד חלק מאנשי המחתרת לדין לפני שנה, באשמת פעולת מחתרת ובזיון שופט, (ו) שלא הוצב שומר לד״ר קסטנר גם אחרי שקיבל מכתבאים ואחרי שהמחתרת המזוינת הפיצה כרוז בו הואשם כפושע-מלחמה, (ז) שימים אחדים לפני הרצח נודע לסוכן הש.ב. אלישווילי שעומד להתבצע פשע חמור, (ח) שאחרי הפשע הלכו אנשי הש.ב. ישר לדירתו של אקשטיין, שביצע את הפשע.

שום התחמקות אינה עוזרת נגד שרשרת זו של עובדות. היא טעונה תשובה ברורה ומפורטת. מה בנוגע?

ד. בן-גוריון: — אני יודע, חוגים מסוימים — אינני רוצה לפרש בשם — מדוע לא? ממי אתה פותח?

ד. בן-גוריון: — איזה רושם הם רוצים ליצור בציבור שלנו על הרצח הזה. אבל יש משפט בישראל שרוב העם לפחות סומך עליו, והאנשים האלה יובאו בפני משפט.

הכתיבה של ח״כ מאיר יערי

שולחן הכתיבה בו נמצא המכשיר: (א) הוא ממנו תלוי המכשיר, (ב) המקום בו נמצא המכשיר, (ג) הקרש שמנע את סגירתה של המגירה עד הסוף, יצר את הנפח המתאים הדרוש למיקום המכשיר.

ואלה שהם סניגורי הנאשמים, או האנשים שרוצים לסלק את האמת, תהיה להם ההזדמנות לעשות זאת שם.

ואלה אנשים, חברי הכנסת ברנשטיין, שיותר מוכשרים לעשות זאת מסך, ותניח ענין זה לבית המשפט. אל תרשה שעליך יפול חשד שגם אתה נותן יד לאלה שרוצים לטשטש את העקבות של הרוצחים האלה, או של מעשי הרצח כאלה.

דומני שגם בענין פרץ ברנשטיין נעלה מעל לכל חשד כזה. אם הוא משמיץ את החששות החמורים האלה בענין רצח קסטנר, האם אין זה נותן לך מוזן למחשבה? לאיזה שיא של זילזול בזולת אתה מסוגל להגיע?

האמת היא שפיקודיך העמידו שלושה נאשמים לדין. איש לא התנגד לכך. להיפך, יהי נא דין ויהיה משפט. אם יש לכם עקבות המובילים לאנשים אחרים, מדוע אתה שותק? איפה העקבות? מה כל הפטופטים על טישטוש עקבות?

ד. בן-גוריון: — אבל יש רסיסים של ארגון טרוריסטי. אני אומר בכוחה רסיסים, יען כי יש מבוכה בקרב הרסיסים האלה. לפעמים הם פעילים, לפעמים לא. (הם) לא שלמים בנפשם. יש הסתה, אמנם מתמדת, של אנשים שבעצמם לא עשו כמדומני אף פעם שום פעולה טרוריסטית גם בימי המור, ואינם מוכשרים לכך, וכפי שאומרים אנשים אלה — כאשר אומרים אנשים, זה יכול להיות גם אחד — הוא מוגילב שאיננו מסוגל למעשים כאלה —

אתה מדבר על ד״ר ישראל שייב, אחד משלושת מנהיגיו של לח״י במחתרת.

אני נמנה עם חסידי הרעיונים של שייב. דומני שהוא מההפך המוחלט לכל דבר שאני דוגל בו ומאמין בו. לא פעם התקף אותי קשות. אולם כשיש ויכוח מי אמין יותר — הוא או אתה — אני מוכן לחתך דעה.

ד״ר שייב, שאתה קורא לו „מוליב”, היה ממנהיגי המחתרת בתקופת המלחמה המרה ביותר. לא חשוב כלל אם השתתף אישית בהתקפות או לא. זה לא היה תפקידו, כפי שלא היה תפקידו לצנות במעבר המיטלה. החשוב הוא שהיה צפוי בכל רגע למאסר ואולי להריגה, שקפץ מהקומה השלישית של בית כאשר באו האנגלים לאסרו, שנמלט ממאסר כשהוא נתון עדיין בגבס, ושסיכן את עצמו יום-יום.

לצערי איני יכול להגיד דבר כזה עליך. קראתי בעיון את הספר אחד בדורו, שכולו פולחן לאישיותך, וחיפשת בו לשוא אף רמו אחד לכך שאיפסם סיכנת את עצמך למען משהו.

מעולם לא התנגשת עם השלטון בצורה מסוכנת, מעולם לא היית במקום בו שורקים כוורים, מעולם לא היית צפוי אפילו למאסר.

אני מאשים אותך. יתכן שזה לא היה תפקידך. אבל מי אתה שתאשים את זולתך בפחדנות?

ד. בן-גוריון: — אבל יש מחוננים מאד, שעושים דבר זה עלידי העם שלהם. ויש חוגים שונים, חוגים הסותרים זה את זה בהחלט, שעומדים בקצות המחנה ועונים אחד את השני, אבל מזמן לזמן מטפלים בדברים אלה. כך היתה קבוצה שהניחה את הפצצה בביתו של המנוח פנקס ז״ל —

מי? שני אנשים שהועמדו לדין זוכו לגמרי. שוב אדם אחר לא הובא למשפט.

ד. בן-גוריון: — זה בא לגמרי מאיזה מקור אחר, שלא היינו חושדים בהם שילכו בדרכים טרוריסטיות, שהם נלחמים בעד החילוניות בישראל. אבל יש כאלה שהם עושים זאת מתוך געגועים לעבר, והם חושבים שזו דרך נלוזה ובוגדנית לפעול עלידי פתקי הבוחרים, ויש דרכים אחרות איך להפעיל את המשטר, או איך לבנות את המדינה האידאית או מלכות ישראל, כפי שהם קוראים לה.

והיה מקרה שאחד מאלה נתפס עם הפצצה ביד, ונמצא איש שכתב שהוא פרובוקטור. זה שנתפס מיד הודיע לכותב הזה, שאמר עליו שהוא פרובוקטור: אם אתה תמשיך להעליל עלי, אני אספר דברים שאני יודע, והוא הפטיק. השומע יודע למי אני מתכוון, כי יש פה איש השומע את זה, והוא יודע למי אני מתכוון —

מה הרמזים? אתה מתכוון למאמריו של ח״כ יוחנן באדר (חרות) בענין דוב שילנסקי. פרשה זו כבר הובהרה פעם בהודעה אישית של ד״ר באדר בכנסת, אחרי עקיצה קודמת שלך. אין לה שום קשר לענין העומד לדין. זהו טכסס מחוכם מאד מצדך — לעורר רוגז על ענינים צדדיים, כדי להשכיח את העיקר.

ד. בן-גוריון: — אבל מקרים כאלה היו לא מעטים, מקבוצה זו של רסיס היו כמה מקרים של התנששויות. ויש עוד חוג אחד שבאמת היה צריך להיות על פי אמונתו רחוק מזה, אבל גם כן נתפס לענינים כאלה.

תרשה לי לשאך שוב: עם מי אתה מתווכח? איש אינו שולל את הצורך ללחום במחתרות, יהיו כאשר יהיו. לא האשמו את ראשי הש.ב. בפעולה מופרזת נגד המחתרת. הויתן וגמור הוא נכון: אנחנו טענו שהם לא שברו את המחתרת בעוד מועד, כאשר יכלו לעשות זאת לפני שנים, שנתנו למחתרת זו לגדול ולפרוץ, שיתקו עמה והשתעשעו עמה, עד שכלום איאפשר עוד לדעת מי שיך למחתרת ומי לש.ב.

ד. בן-גוריון: ובכן, יש רסיסים כאלה שהם לפעמים מוכנים להתנקש לא רק באנשים היושבים בקביעות באוץ, שרואים בהם סמל או ראשון המשטר, שוות ווצים לזשמי א. לערער או להרוס, אלא גם באורחים שבאים לאוץ. וכאן מוטלת על המדינה חובות: (א) למנוע זאת, (ב) לערער את הארגונים האלה, ואם אפשר לזנוט אותם ולמסור אותם לדין. ולא תמיד, חברי הכנסת ברנשטיין, אפשר למסור למשפט, כי לא תמיד יש הוכחות משפטיות, ואתה יודע זאת בדיוק כמוני.

זה לא כל כך נכון. הש.ב. עצמו הודה, כאמור, כי עוד לפני שנה היו לו כל ההוכחות בקשר להפצת הכרוז נגד השופט פרץ.

חוץ מזה, איזה הוכחות בכלל דרושות בישראל? ישנה הפקודה למניעת הטרור משנת 1946, המאפשרת להעמיד לדין אנשים שיש נגדם מעט מאד הוכחות. אותה בעצמך השתמשו בפקודה זו נגד מחתרת צר-פיין. אז מה?

ד. בן-גוריון: מפני זה אני אומר „רסיסים”, כי אין זה ארגון מסוים הקיים בקביעות, אם כי יש כמה אנשים קבועים, ומי שעומד עליהם, המורה שלהם, שבעצמו לא ווהוה. בשום דבר — כפי שאומרים לי, אני אינני מכיר אותו כל-כך — מונח פחדנות, אג, הוא מסית לכך, והדבר הזה ידוע לחברי הכנסת לנאדו ולחבריו. איאפשר שזה לא יהיה ידוע להם.

זה הדבר השני. ויש פעולה שלישית. יש לצערנו בארץ הזאת חוגים שהם מהווים גייס חמישי, או מסוגלים להוות גייס חמישי. לצערנו הרב אנחנו איננו שרויים עדיין בשלים עם השכנים. וזה דבר כזה כמו מערכת סיני, והיו מבצעים אחרים, ואין אנחנו יודעים מה ילד יום. צריך שתהיה עין פקוחה על אנשים ועל חוגים שמהווים גייס חמישי, או שהם עלולים להוות גייס חמישי.

איש אינו שולל את הצורך להתעניין בנעשה בקרב אורחי ישראל ממוצא ערבי. אולם מן הראוי היה להוסיף — וקיימת על עצמך אחריות חמורה מאד כשלא עשית זאת מיד — שעד היום אין שום זכר לגייס חמישי בקרב הציבור הערבי בארץ. זכור את כפרקאסם!

ד. בן-גוריון: — אלה הם שלושת התפקידים, ורק אלה שלושת התפקידים של שירות הבטחון —

צר לי להגיד לך זאת, אולם הפעם אתה משקר במזיד.

נוסף על התפקידים שמנית — מלחמה בריגול ובקומוניסטים, מלחמה במחתרות ופיקוח על ערביי ישראל, עוסק הש.ב. בתפקיד רביעי, מוגדר בפירוט, מצוייד בכל האמצעים: הביולוש אחרי כל המפלגות בישראל, כולל מפא״י, פרט לכנופיית-החצר שלך.

מנגנון זה הוא מסוים וגדול, והוא נעזר במאות — ואולי באלפי — מודיעים, התופסים עמדות-מפתח בכל המפלגות והמוסרים דו״ח קבוע ורצוף. חלק מפירות הביולוש הזה מפורט בבולטינים קבועים, המחולקים לכמה מראשי מפא״י, לפי בחירתך. בולטינים אלה כוללים את הפרטים הסודיים ביותר על ישיבות המוסדות השונים של המפלגות, תקציביהן וכו׳. ראיתי במו עיני אחת מהם.

שנינו יודעים זאת, וגבינו אין צורך בהוכחות. אולם למען אנשים שאינם בקיאים בענין, הרשה לי להזכיר כמה מקרים שנודעו ברבים:

● חברי הכנסת אריה בן-אליעזר (חרות) מסר למשרה שני צעירים וצעירה שעקבו אחריו לילה שלם. המשרה שיחררה את האנשים ללא חקירה ובלי לקחת את שמותיהם.

● בשולחן-הכתיבה של חברי הכנסת מאיר יערי נמצא מכשיר-האזנה. שני צעירים שבאו להתחקי את הסוללה נמסרו למשרה, ששיחררה אותם אחרי שמסרו שמות כוזבים.

● צעיר שהתפרץ למועדון מפ״ם בתל-אביב וערך בו חיפוש, נתפס, נמסר למשרה ונעלם.

● תעודות שנגנבו משורת המתנדבים נמצאו בידי בנק, מר עמוס בן-גוריון, שהשתמש בהן במשפטו.

● בביתו של חברי הכנסת מנחם בגין נערך חיפוש מדוקדק.

● מביתו של מר מליכאל גרינחלד, מאשימו של הד״ר קסטנר, נגנבו מסמכים שונים, שנמסרו כעבור זמן לפרסום בבטאון-הרפס של עוורין. על הגניבה נמסר בשעתו רשמית למשרה.

אני רוצה להוסיף כאן פרשה של גניבת מסמכים של העולם הזה עצמו, והאזנה לשיחות הטלפוניות שלנו, מאחר שאיני יודע אם לפי הגדרתך אנחנו מרגלים, קומוניסטים, ערבים, אנשי-מחתרת או כל אלה יחד. בין השאר נגנבה חליפת-מכתבים ארוכה ביני לבין מר פנחס לבון, שריבסתהון של אז, בקשר לתפקיד הש.ב. בפרשת פעולות הטרור השונות שהיו מכוונות נגד עורכי העולם הזה.

אחת מן השתיים: או שכל פעולות-הביולוש האלה בוצעו עלידי הש.ב., או שקיימת בארץ מחתרת-ביולוש של מפא״י, אשר תפקיד הש.ב. הוא לגלותה ולמסור את אנשיה

אמרת: „חבר הממשלה האחראי לש.ב. הוא ראש-הממשלה, וממנו אפשר לתבוע“

לדין. במקרה זה היה צורך להעמיד לדין גם את כל קציני-המשטרה ששיחררו את אנשי המחתרת הזאת אחרי שנאסרו.

למה אתה שותק דווקא על ענין זה, שהוא הנושא האמיתי של כל הויכוח?

ד. בן-גוריון: על דבר אחד או שניים היה בירור בועדת הפנים — — —
למה אתה לא אומר מה יצא מזה? היתה ועדת-משנה שאתה אישית הסכמת להרכבה (בלי השתתפות חרות או מק"י). ואתה מסרת לה אינפורמציה כראות עיניך. לא היתה לוועדה שום אפשרות לבדוק אם אינפורמציה זו שלך היתה נכונה או בלתי-נכונה, פרט לכמה עדויות פרטיות מן החוץ, ביניהן עדויות שלי. בכל זאת התליטה הוועדה פה-אחד שקיים בארץ בילוש מפלגתי, בקבעה שהש.ב. עוסק בדברים „החורגים מתחום בטחוני“, והיא דרשה לשים קץ לכך.

ד. בן-גוריון: — — — לא כפי שאמר מר לנדאו, כי הדיוק הטובה עליי, בתדור ראש-הממשלה, אלא ועדת-משנה ביקשה ממני ידיעות, ומסרתי לה את הידיעות שיכולתי למסור.

ה. לנדאו: יושב-ראש הוועדה הודיע כי בהרכב אחר של ועדת-המשנה לא תסכים להופיע בפניה.

ד. בן-גוריון: יושב-ראש הוועדה (יעקב ריפטיץ, מפ"ם) נמצא כאן, ואיננו זקוק שאתה תהיה מליץ לו. תדבר בשם עצמך, או תניח למחברי מכתבים אנונימיים לעשות זאת.

שרות זה, על-פי מהותו ופעולתו, הכרחי לצערנו בכל מדינה בעולם. יתכן שיגיע זמן שלא יהיה נחוץ שרות זה בשום מקום, אבל הוא נחוץ בארץ הזאת יותר מאשר בכל ארץ, כי בעיות-הבטחון כאן מסובכות יותר, גם יחסינו עם מדינות המקיימות אתנו יחסים אינם תמיד תקינים כל-כך.

אמנם אפשר היה לקוות שאחרי הקמת הסטוריסטים. לצערנו, היא לא חדלה. אני מקווה שרסיס הארגונים הסטוריסטיים יחוסלו, יען כי הם מבולבלים בתוכם, אינם בטוחים ואינם מאמינים בעצמם. זהו הרגל מן ה"עבר, גם בגלל זה שהם אינם מכירים יותר במנהיגי המפלגות שהיו קודם — — —

מ. בגין: ישנו מנהיג אחד שכולם מרוצים ממנו. חבר מזכירות מפא"י כתב על כך בהארץ.

ד. בן-גוריון: אבל לא מותר להגיד דבר שאיננו אמיתי. לא ראית שום מכתב של חבר מזכירות מפא"י. היתה רק ידיעה של העורך שהוא קיבל מכתב בלי חתימה.

מ. בגין: מה דעת הש.ב. על מכתב זה?
ד. בן-גוריון: מה דעתך אתה על מכתב זה?

מ. בגין: קראתי אותו.

ד. בן-גוריון: אם כן, תקרא אותו. מאמרים נגד מפא"י תוכל לכתוב יו"רים כאוות נפשך, ויבושם לך.

גם אם אני מקווה שבעוד זמן אולי לא יהיה צורך בתפקיד השני של הש.ב. — הדבר הזה ייתכן, אם כי אין לי וודאות — אולם שני התפקידים האחרים, לשכות-הריגול והחששות של גייס חמישי, לא במהרה ייפסקו.

שירות זה, על פי עצם פעולתו, אינו יכול להיות שרות כמו שרות-הבריאות, או כמו שרות-ההוראה, שכל אחד יודע מי הוא ה"מורה בכל מקום — — —

וזהי שוב טעות-תרמית צינית. איש לא דרש כי תפרסם רשימה שמית של כל סוכני הש.ב. בארץ ובכולם. לעומת זאת גיבש העולם הזה (1021) כמה דרישות ברורות וחד-משמעיות, ולאחרות מהן הצטרפו גם עתונים אחרים.

הדרישות היו:

● שראש הש.ב. יהיה מוכר וידוע ב"רבים,

● שראש הש.ב. לא יתמנה על-ידי שרייחיד, הכפוף לשיקול מפלגתי, אלא על-ידי ועדה ציבורית רחבה, על-מפלגתית ובלתי-חלוקה, בדומה למינוי שופטים.

● שהכנסת תחוקק חוק ש.ב. בדומה לפקודת המשטרה, שיפרט בבירור את סמכויות הש.ב. וימנע את ניצולן לרעה.

● שתקציב הש.ב. יהיה גלוי בכללותו, תוך שמירת סודיות הפרטים, ויהיה כפוף לביקורת ועדת-כנסת מצומצמת.

מי שכושר בדרישות אלה אינו רוצה בבטחון המדינה. הוא רוצה בטובת עצמו.

ד. בן-גוריון: — — — זהו שרות חשאי, ויישאר שרות חשאי כל זמן שהוא קיים. מבקר-המדינה מבקר את כל חשבונות השרות הזה — — —

אתה רוצה להצחק אותנו? איך יכול מבקר-המדינה לבדוק את החשבונות? האם רצונך לומר כי הסוכנים, המלשינים והמודיעים למיניהם חותמים על קבלות רשמיות, הנכנסות לתקנים רשמיים המועברים לידי מנגנון מבקר-המדינה? לשם מה גיבית-הדעת הזאת? מנגנון כמו זה של מבקר-המדינה אינו יכול לערוך שום ביקורת ממשית במקרה זה. ההסתתרות מאחורי גבו של מבקר-המדינה, וניצול שמו הטוב לרעה, הפכו בזמן האחרון לאופנה שיש ללחום בה בכל התוקף.

ד. בן-גוריון: — — — חבר הממשלה האחראי לו הוא ראש-הממשלה, וממנו אפשר לתבוע — — —

במלים אחרות, אתה דורש כי נפקיד בידך, בעיניים עצורות, את הסמכות הבלעדית לשלוט במכשיר אדיר זה ולהשתמש בו כאוות נפשך, ללא ביקורת, ללא מיגבלה חוקית,

ללא אינפורמציה, ללא עירעור. אתה דורש כי נמסור לרשותך, לשבט או לחסד, את הנכס היקר ביותר שיכול להיות בחברה דמוקרטית — את חופש האזרח.

אם כן, מדוע אינך דורש שנמסור לך פשוט שלטון דיקטטורי כללי, וחסל?

האם אתה בעצמך היית מוסר סמכות זו בידי מישהו אחר?

האם אפשר למסור סמכות כזו לאדם שהכחיש במשך שנים ארוכות במצח נחושה את עצם קיומו של הש.ב., והמשקר היום באותו מצח נחושה בנוגע להיקף פעולתו?

במסיבת-העורכים שלך לפני שבוע טענת כי בבריטניה הגדולה קיים הסדר דומה. אולם ישראל אינה בריטניה, ופלונסק הארשה אינן איתון ואוכספורד. בארץ אין מסורת ארוכה ובטוחה של זכויות-האזרח, ומעולם לא הראית שום סימן כי אתה מסוגל להפריד בין אינטרס המדינה לבין אינטרס המפלגה.

ד. בן-גוריון: חבר-הכנסת לנדאו קיבל תשובה לשאלתו הראשונה. מי עומד בראשו (של הש.ב.). — זאת לא אני, כי זה לא לתועלת הענין.

אולם אני חושב שתהיה תועלת בדבר אם ועדת החוץ והבטחון תדון בדבר, כי אני יודע מניסיוני כי דברים שאפילו בכנסת נידונים לא כל כך מתוך אחריות רבה, כאשר הם נידונים בועדת חוץ ובטחון, שם יש כבר רוח אחרת ודנים לעצם הענין. אני חושב שתהיה ברכה אם הענין יובא בזמן הקרוב ביותר לדין בועדת החוץ והבטחון, אם כי גם שם לא יימסרו כל הפרטים — — —

מילא, תהיה ברכה. אבל האם תהיה התועלת? הרי אתה לא תמסור שום אינפורמציה רצינית.

ד. בן-גוריון: — — — אולם שם אפשר יהיה לברר את מסרות הארגון הזה, אופיו, דרכי-פעולתו, ארגונו, וכו'. ותהיה ברכה לדבר אם יהיה בירור כזה — — —

אם אתה חושב כך, מדוע חילית עד ש"העולם הזה" יוציא את הש.ב. ממחבואו, ועד שחברי-הכנסת של האופוזיציה יעלו את הענין?

ד. בן-גוריון: — — — אינני סבור שלאחר הבירור הזה יפסיקו השבועונים של העולם התחתון את פעולתם — — —

תהיה בטוח. אנחנו לא נפסיק את פעולתנו. אנחנו נמשיך להיאבק עד ששרות-הבטחון יהיה באמת ורק שרות של בטחון, ש.ב. ולא ש.ב.ג. (כפי שאמר חבר-הכנסת לנדאו, תוך ציטוט מוצלח ממדורה של לילי גלילי בעולם הזה).

אני שמח שאתה מעריך את פעולתנו ב"שטח זה. לא בלב קל נכנסנו למאבק עם הכוח החזק והנורא במדינה, תוך סיכון מתמיד של גופנו ושמנו הטוב. אולם דבר ריך בויכוח זה מוכיחים כי הדבר היה כדאי לסובת הענין — בטחון המדינה וחור"שש אורחיה.

ד. בן-גוריון: — — — אולם בועדה זאת יושבים נציגים של מפלגות, כמעט של כל המפלגות, ורצוי שהם ישמעו — אם גם לא יקבלו — אבל ישמעו אינפורמציה מלאה בענין זה.

אשמח אם יעבירו את הבירור הזה לוועדת החוץ והבטחון.

אוי לשמחות כאלה, ואוי לכנסת שסיפקה לך את השמחה המפוקפקת, ברוב של 50 נגד 17 קולות הציונים-הכלליים, חרות ו"מק", בהעדרם של אבירי-ההימנעות הקלאסיים, ח"כי מפ"ם, ששוארו מחץ לאולם באופן הפגנתי.

הרשה לי להוסיף לכל זה פניה אישית אליך, כתיל שלחם פעם תחת פקודתך, וכי אורח במדינה שאתה ראש ממשלתה. הם נאמרים בלי רוגז, ואנא קבל אותם כרו"חם.

מדינאי בריטי אמר פעם כי „השלטון מש"חית, והשלטון המוחלט משחית באופן מוחלט.“

מכל סכנות השלטון הצפויות לשליט, אין דבר מסוכן יותר מאשר תאוות-הבילוש.

הבילוש הוא כסם משכר. האדם המקבל דו"חים סודיים על דברי חבריו ויריביו בטלפון, ועל הנעשה בחדר מיטתם, שוב אינו יכול להיגמל מתאווה זו. הוא הופך לנארקומאן. יתכן שפסיכולוג מקצועי ימצא את הסיבה לכך ברגשי נחיתות ואי-בטחון, כפי שישנם בכל אחד מאתנו.

אנו רואים מתוך דאגה שאתה שוקע בתאוה זו יותר ויותר בשנים האחרונות. זרועות הבילוש העכור הולכות ומתארכות. מסביבך כמה כנופיות-חצר שכל קיומה בנוי על כך שהם מספקים לך את הסם המשכר הזה. זהו מצב בלתי-רצוי — לך ולמדינה.

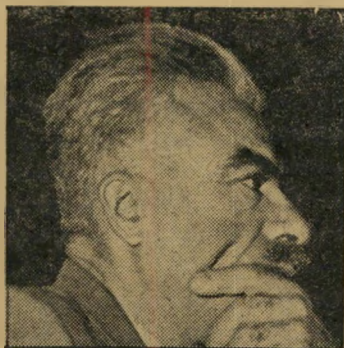
אין לי צורך להזכיר לחוקרא-שלטון כמותך את הפרק התשיעי של המדינה, בו גותן סקראסט תאור מושלם של דמות העריץ. „האדם הופך לעריץ, במובן הנכון, כשהוא אחוז שיכרות ותאוה“. והוא מתאר את גורל העריצים: „כל חייהם הם חסרי-ידיים לחלוטין, נוגש-עבדים או עבדים למישהו. הדמות העריצה אינה חשה לעולם בחופש אמיתי ובדידות אמיתית.“

תאוות-הבילוש היא סם משכר. סופה להפוך גם את הטוב והטהור באנשים לעריץ.

בכל הכבוד הראוי,

ד. בן-גוריון

ארבעה קרבנות בילוש מפלגתי

מאיר יערי: מכשיר בשוחן.

מנחם בגין: התפרצות לדירה.

פ. ברנשטיין: שיחות מוקלטות.

אריה בן-אליעזר: עיקוב בדיקה.

אתה דורש כי אנחנו נפקיד בידך, בעיניים עצורות, מכשיר סודי, אדיר ונורא

העם

אל הים

אחרי כמה היסטורים, החליט הקיץ סופית לפקוד את ישראל. הוא כיסה את הארץ כולה בחומו המפרך, ואת השפלה בלחות מטרירה. מזיעים ועייפים, הפנו מאות אלפי תאורחים את מבטיהם אל הים.

התנועה אל שפת הים — התנועה ההמונית האמיתית היחידה בארץ — נפתחה בכל היקפה. היא החלה לאורך החופים, שם גילו הצעירים את אבריהם לעיני השמש ובני המין השני; התפשטה לירושלים, שם נאסרו בעלי-משאיות שביקשו להביא את ההמונים בשבתות לים; ציפתה לתגבורת אדירה עם סיום שנת-הלימודים בשבוע הבא.

מכבד עד מוסקבה. אולם לא רק חובבי החול והמים הפנו השבוע את מבי טיהם אל מרחבי הים הכחול. גם מדינאי ישראל, ארצות-ערב ובירות העולם נעצו את עיניהם באגן המזרחי של הים התיכון. גרמו לכך שלוש צוללות סובייטיות שנמסרו למצריים (ראה להלן).

מאז שחר ההיסטוריה היה הים התיכון יורה למאבק על שלטון העולם. הבבלים קראו לו "ים אמורי" ("ים המערב" או "ים האמורים"). הרומאים קראו לו "מרה אינטרנום" (הים הפנימי) או "מרה נוס" ("הים שלנו"). הערבים קראו לו "בחר אל-ירום" ("הים הרומאי"). השבוע, זמן רב אחרי שהפך לאגם קטן לעומת האוקיינוסים הגדולים, היה נדמה כי תיפוצה הכרעה נוספת על פני מימיו — הכרעה שתשפיע מאד על ישראל, אף שלישאל עצמה אין כל חלק בה.

מדיניות

ראשון בין תנינים

למי הועיל מיבצע-סואץ? משלושת ראשי הממשלה שהסתערו אשתדק על התעלה, שניים — הבריטי והצרפתי — התפטרו, הניחו ליוזשיהם להיכנע בפני גמאל עבד אל-נאצר וחברת-התעלה שלו. השלישי, וידי בן-גוריון, עוסק בכתיבת חוברות על המיבצע, לא הצליח להצביע אף על הישג בטוח אחד.

אולם אם השלושה יצאו בידים ריקות, הרי הרביעי הרוחח הון. במבצע-סואץ השליט את ארצות-הברית על רוב שטחי המרחב. בשבועות הראשונים אחרי חורבן צבא מצרים, הפרידה אמריקה בין סעוד ושותפיו לשעבר, ערכה הפיכה מוצלחת בירדן, בימה בחירות מוצלחות בלבנון וייצבה את ה"מסר הרעוע של ידיה בעיראק.

הסמל לנוכחות האמריקאית היה אגרוף הפלדה של הצי האמריקאי הששי בים התיכון. הופעת ממסכת-ענק פורסטל בגמל בירות, בגרע מכריע של המאבק, זרעה אומץ בלב ידיה.

הקרב התקרב לסיבוך האחרון: הוצאת סוריה מדי הקצינים השמאליים והלאומיים, והפלת גמאל עבד אל-נאצר בכבודו ובעצמו. לפני שבוע היה נדמה כי כיבוש יעד זה קרוב מאד.

חרטומים דרומה. אך אם קיוו האמריקאים, הועמדו השבוע על טעות.

המכה הנגדית נישאה על פני הגלים. לעיני העולם כולו עברו שלוש צוללות חזיונות מן הים הבלטי לנמל אלכסנדריה, נתנו ברגע מכריע ברק חדש לפרסטיגיה המצרית שדתתה. לגבי מליוני ערבים, הניו זונים מקול ערב הקאהירי, הפגינו הצוללות את נכונותה של ברית-המועצות לתת גיבוי למצריים, ואת יכולתו של עבד אל-נאצר לחדש את המצור המצרי על אילת בבוא היום.

כדי להדיש שיעור זה, קיבלה שייטת היס-השחור של הצי הסובייטי פקודה להפגות את חרטומיה דרומה, לעבור דרך מיצר בוספורוס לעבר חופי המרחב. בראשה הפליגה הסירית קוטווב, הנקראת על שם המצביא שניצח את גפוליאון.

מבחינה צבאית, היה כוחה של קוטווב אפסי לעומת זה של פורסטל. אולם לא אורך טווח התותחים ועובי השריון קובע בקרב הנוכחי על לב המרחב. המאבק הוא נפשי, והשבוע נראה היה כי הוא רחוק עדיין מהכרעה סופית.

בין כוחות אדירים אלה, הכוח הימי של ישראל דומה לראשון בין תנינים. איש משני הצדדים לא התעניין במיתור בגורלה. כל דאגתה של ישראל במאבק-האדירים היא

שלא להיאלץ בטעות בלהס המאבק, שהיא עצמה גרמה לו לא במעט.

מפלגות

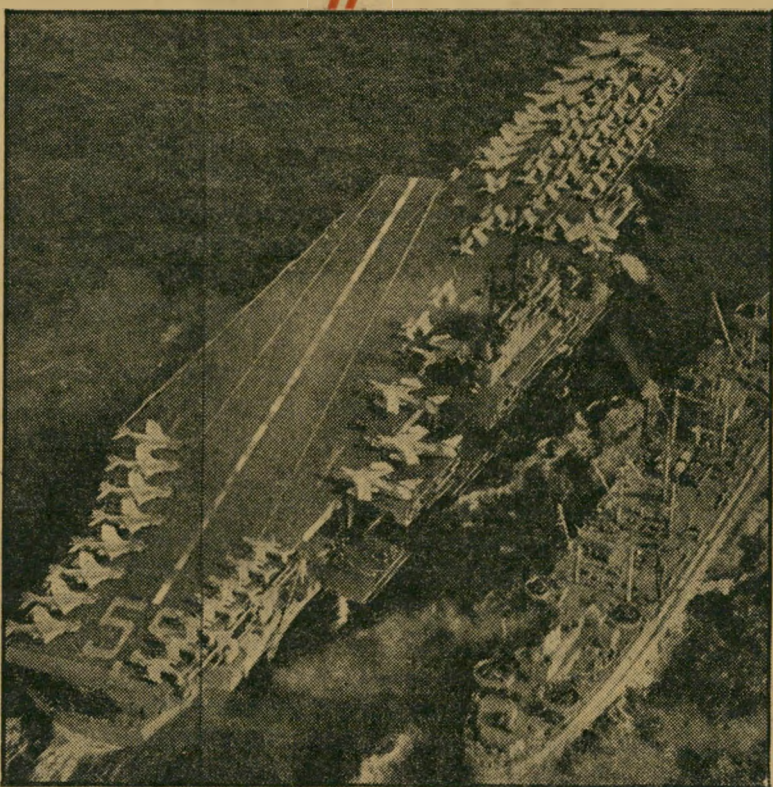
שמעון פרסומת

שמעון פרס, המנהל הצעיר (33) של משרד הבטחון, היה פעם אדם נחבא אל הכלים. אולם בחודשים האחרונים, הכלים היחידים שהיו נחבא אליהם הם מכשירי הפירסומת.

מנהגו של הפקיד הבכיר לנאום בכל הזדמנויות נאומים סנסציוניים, המכילים תמיד פרטים בטחוניים המבטיחים להם כותרות ראשיות, עורר לא פעם רוגז בין שרי הממשלה, שאינם מעזים לדבר בפומבי על נושאים כל-כך עדינים. כמה שאלות כבר הוגשו בענין זה לשר הבטחון.

אולם פרס, יליד פולין שזכה בפי יריבו במפא"י לתואר "שמעון פרסומת", לא התחשב בדעת השרים. הוא היה בטוח בגבו המנהלים.

רוגז ביום חמישי. ערב יום העצמאות עורר פרס סנסציה, הפעם עליידו כך שלא נאם. הוא נמנע ברגע האחרון מלהופיע ב"אסיפה בבית-טוקולוב בתל-אביב, יחד עם

ממסכת פורסטל: 60 אלף טון, 3500 איש, 100 מטוסים, פצצה אטומית שלוש צוללות לשארם אל-שייך

ח"כ חרות יוחנן באדר. הסיבה: באדר הרגיו את אנשי השב. במאמר שנשא את הכותרת "האיש שהיה יום חמישי", בו חזר על החשדות שהושמעו בהעולם הזה לגבי פרשת רצח קסטנר.

גם אז לא ויתר פרס על הגאווה שלא נישא, פירסם אותו בדבר, בלוחית ההערה התמימה "מתוך נאום בבית-טוקולוב". אולם העתונאים, היודעים להעריך את כוח קבר צית-המנהלים, לא התרגזו. השבוע הזמינו שוב את פרס, קיימו את האסיפה שבוטלה אז — אלא מבלי להזמין את הד"ר באדר.

גם הפעם לא סמן פרס את לשונו בצלחת. הוא לא גילה רק פרטים בטחוניים שהיו עד כה סודיים (למשל: ביטול משלוח אונית המיבחה, אחרי שצרפת נכנעה לעבד אל-נאצר בענין הסואץ), אלא מסר גם כמה הכרזות מדיניות על יחסי ישראל עם ברית-המועצות, מדיניות העליה, ועוד — הכל נושאים הינוגעים לשרים, אינם נוגעים לחלוטין לפקיד בכיר במשרד הבטחון.

כמו כל הגאומים של שמעון פרס, קצר גם נאום זה קציר כפול: יכול גלוי של כותרות שמנות בעתונים, יכול סודי שני של שאלות בממשלה.

* על פי סיפורי הידוע של ציסטרטון בעל אותו שם, בו תיאר מחזרת אנארכיסטית הי מורכבת כולה מטוכני הבוקשת, בראשות המפקח הכללי.

● **הפעלתה של דוקטרינת אייזנהואר נגד מצריים לאחר שקיבלה צוללות סובייטיות — זאת תהיה כנראה הירישה שתופנה מצד ישראל לארצות-הברית בעתיד הקרוב ביותר.**

כידוע, קובעת הדוקטרינה כי ארצות-הברית תתערב בכל מקרה של תוקפנות או הכנות לתוקפנות מצד ברית-המועצות, אחת מגורותיה או מדינה הנתמכת עלידיה. ישראל תסען כי קבלת הצוללות הופכת את מצריים למקרה קלאסי

המחייב התערבות אמריקאית.

● **אל תצפה לשום תוצאה רצינית אחרי השמועות בדבר משאיומתן סודי המתנהל בביכול בין ישראל לבין אחרות ממדינות-ערב, בקשר להחזרת פליטים ערביים.** שמועות אלה, מבוססות כנראה על העובדה ששגריר ישראל ברומא אליהו ששון מקיים מפעם לפעם שיחות בלתי-רשמיות ובלתי-מחייבות עם כמה ידידים ערביים חסרי מעמד רשמי, הנוהגים לבקר באיטליה. לפי דעת מומחים לענייני ערב נופחו ידיעות אלה עליידי מצריים, המעוניינת להשמיע בצורה זאת את אותן המדינות

הערביות שהתקשרו מבחינה פוליטית עם ארצות-הברית. יחד עם זאת, לא תכחיש ישראל את השמועות ואולי אפילו תתן להבין כי יש ממש מאחוריהן, בתקווה כי במערך התעמולתי הכללי תפיק גם היא תועלת מהפצתן.

● **לעומת זאת, עשויות להתמשש התוכניות האמריקאיות ליישוב חלק מן הפליטים הערביים בעיראק.** במסגרת המשאיומתן על השתלבותה של ישראל בדוקטרינת אייזנהואר, הבטיחה ארצות-הברית גם להקציב סכומים מתאימים וגם לבצע פעולות פוליטיות אשר יביאו לידי טילוקס

של הפליטים הערביים מגבולה המזרחי של ישראל. לדעת המומחים האמריקאים,

תתאים עיראק דלת-האוכלוסיה ליישובם של הפליטים.

● **חופש השיט במפרץ אילת יהיה ממשי בעתיד רק לגבי אניות לא-ישראליות.** אם כי לפי

שעה יכולות אניות הנושאות את דגל ישראל לעבור במפרץ, עלולה ארצות-הברית ליעץ לישראל להימנע משליחת אניות ישראליות למפרץ ולהסתפק ב"מסע החופשי של אניות הנושאות דגל לים זרים לנמל אילת. עצה זו של ארצות-הברית, שקרוב לוודאי כי יש ראל תציית לה, תהיה תוצאה של כניעה אמריקאית לחץ של המלך סעוד, הדורש בתוקף להפסיק את השיט הישראלי במפרץ, ואף איים כי ארצו ומצריים עלולות להסביע אניות ישראליות ש"תעבורנה במיצר טיראן.

● **שינויים אפשריים בהרי ככה של סיעת מפא"י בכנסת: יתפטרו מהברית בכנסת אוזוד אבריאל ואהרן רמז, ובמקומם ייכנסו חנה למדן ומועמד נוסף שעליו טרם הוחלט.** עליידי חילו

פיוס אלה יעלה בהרבה הגיל הממוצע של סיעת מפא"י בכנסת, ויהיה זה קיצו של הנסיון הכושל לרענן את הרכב הסיעה עליידי הכנסת מספר אנשים צעירים יחסית להרכבה. אבריאל יתמנה אחרי התפטרותו לציר ישראל בגאנה, ואהרן רמז יתמנה למנהל כור, חברת

העל התעשייתית של סולל בונה, חנה למדן תיכנס לכנסת כתוצאה מפשרה, שהושגה אחרי סיכסוך חמור בינה לבין מרכז מפא"י, שגרם להתפטרותה מכל תפקידיה במפלגה ובהסתדרות.

● **ח"כ הפרוגרסיבים יוחר חררי ישאר בכנסת, על אף הצעתה של שרת-החוק גולדה מאיר לתת לו תפקיד ריפי לומאטי.** הצעה זו של משרד-החוק, שבאה בעיקבות דרישתם של הפרוגרסיבים לשתף את אנשיהם בשירות החוק, נדחתה עליידי המפלגה שאינה מוכנה לוותר על השתתפותו של חררי בסיעה בכנסת. דיונים על מינויים של פרוגרסיבים אחרים לשירות-החוק עודם מתנהלים.

● **הממשלה לא תירתע מחבאת חוק העיתונות החדש לפני הכנסת, למרות המחאה הכללית של העיתונות, הרואה בחוק זה דיכוי מכון של חירותה.** חוק זה הוא חלק מתוכנית שנתבשלה זמן ארוך עליידי דוד בן-גוריון וחוגו המוצמצם, הסבורים כי חופש העיתונות עשוי להוות סכנה ממשית ליציבות שלטונם.

● **משרד הבריאות יפרסם בקרוב אזהרות חמורות נגד הרחצה בים תל-אביב.** מאחורי האזהרות יעמדו לא רק מימצאים הנייניים חמורים כשלעצמם, אלא גם כוונת האופוזיציה השמאלית בעירייה לסכל את נסיונה של עיריית תל-אביב, בה שולטים הציכ וחרות, להתייר את הרחצה בקשר לרחצה בים ולתת להמוני האזרחים את ההרגשה כי אין רע בבילוי זה.

● **שלום אש לא יוכה לחיים שקטים.** הפולמוס שהתעורר ביהדות לאחר פירסם את ספריו על ראשוני הנצרות יתחדש בקרוב בישראל. כאשר יבואו לארץ העיתונאים יעקב אלמי ויעקב גלאקשטיין, ששמו להם למטרה לעורר מחדש בישראל את מלחמתם זו ולא להניח לאיש להיקלט בשלווה בארץ.

מערכת החינוך כולה כשפולה

ט רינה דיסקין לא גילתה מעולם כשרונות מיוחדים בלימודיה בבית הספר. כבתו של הקבלן הירושלמי המפורסם שמעון דיסקין, אחד מגדולי הקבלנים הפרטיים בישראל, גדלה סליה בבית מפואר ועשיר, באחד מהרובעים הנאים ביותר של ירושלים. גם בחברת תלמידי הכיתה השמינית ב"גמנסיה העברית רחביה, לא היתה סליה מקובלת ביותר. הנערה בת 18 היתה ביישנית וסגורה בתוך עצמה. את השעות

תלמידת ישראל אקסלרוד (שמאל)
בני שוש אתראה

שלאחר הלימודים בילתה בחוג חברות מצומצם. כשסיימה את שנת הלימודים השישית בגימנסיה, החליטה המועצה הפאדגוגית להעלות את סליה לכתה השביעית, למרות שהישיגיה בלימודים היו למטה מממוצעים. בפני תלמידים אחרים המליצה המועצה על דרך אחרת: להרשם לבית ספר מקצועי או חקלאי. אולם מאחר שלטליה לא היתה שום נטיה ללמוד מקצוע או להפך לחקלאית, היא עלתה לכתה השביעית, המשיכה בלימודיה גם בשמינית, למרות שרמתה לא השתפרה על אף הערות המורים.

★ ★ ★

אין טעם לבחינה

י ומים לפני סיום הלימודים של הכתה השמינית, כשכל תלמידי הכתה התכוננו כבר לסדרה הארוכה והמיגעית של בחינות הבגרות הממשלתיות, פנתה סליה לזבולון טוכמן, מנהל הגמנסיה, שלימד מתמטיקה כשמינית. היא ביקשה להיבחן במבחן זה מוקדם במקצוע זה, אליו ניגשו כל תלמידי המגמה הביולוגית בה היא למדה.

טוכמן סרב. "אינני חושב שיש טעם מיוחד לכך שתיבחני", הסביר לסליה הנדהמת. הוא סירב להוסיף או להסביר דבר.

תשובה דומה קיבלה סליה מהמורה ל"ספרות, שהסכים לבחון אותה במקצוע יום קודם לכן, אך שינה את דעתו למחרת. גם הוא השתמש בנימוקי של טוכמן: "אין טעם שאבחן אותך".

סליה הבינה כי סיכוייה לגשת לבחינות הבגרות הם מעטים. היא ידעה כי הנהלת בית הספר רוצה למנוע מתלמידים נחשלים לגשת לבחינות הבגרות. תלמידים כאלה מורידים את ממוצע הציונים של בית הספר התיכוני, פוגעים בשמו הטוב של המוסד, הורים שיקראו בעתונות כי אחוז גדול מתלמידי השמינית בבית ספר מסוים נכשל בבחינות הבגרות, סוברים בצדק מנהלי בתי הספר, יסרבו לרשום את בניהם לאותו מוסד. לעומת זאת לא היה ספק כי מנהגם של הנהלות הגמנסיות, להרדע בסוף השנה לכמה מתלמידיהם כי לא ירשו להם לגשת לבחינות, לאחר שהתאמצו בלימודיהם במשך כל השנה ולאחר שהוריהם נשאו במעמסה הכלכלית הכבדה במשך ארבע שנים, הוא

במדיונה

דת

גבעת הערלות

בעת ההיא אמר ה' אל יהושע: עשה לך חרבות צורים, ושוב מול את בני ישראל שנית. ויעש לו יהושע חרבות צורים, וימל את בני ישראל אל גבעת הערלות... כי מולים היו כל העם היוצאים (ממצריים) וכל העם היולדים במדבר, בדרך צאתם ממצריים, לא מלו. כי ארבעים שנה הלכו בני ישראל במדבר. (יהושע ה').

שוב גבעת של ערלות לא נערמה בישראל, אולם מזה כמה שבועות נערך בישראל מיבצע של מילה שלא היה כדוגמתו מאז שני קודמים: מילת העם שיצא ממצריים, ומילת בני היוצאים ערב פלישתם לכנען. גורם ה"מיבצע": העליה ההמונית מאירופה.

מזה 18 שנה, מאז פרוץ מלחמת הנאצים, לא מלו רוב היהודים במרכז ובמזרח אירופה את בניהם. לא היה להם כל רצון להטיב בעיני ילדיהם סימן כמעט בלתי מחיק, ה"מזה" אותם כיהודים. אולם כאשר הגיעו ע"ה לארץ, הוזקרה הבעיה בכל חריפותה. הערלים נתגלו כבדיקה הכללית הנערכת אצל בני כל הגילים מטעם משרד הדתות. לא פחות התעניינו בדבר הבנים הערלים עצמם, שלא רצו להיות שונים מחברי ריחם בבית הספר, ביצעו בכמה מקרים קיר צוניהם את המילה בעצמם. אולם ברוב המקרים האחרים נערכה המילה בבתי חולים, ה"מלאים כמעט עד אפס מקום בבני כל הגילים העוברים את הניתוח הקל.

מי עד מי? לא פחות מעסיקה את ראשי הדת בעית נשוא התערבות. אף ששלטונות העליה משתדלים מאוד למנוע את עלייתם לארץ של בני או בנות זוגות בלתי יהודיים, הרי אין היהודים העולים רוצים להפריד מ"רעיותיהם. לרוב הם מוסרים לנציגי המדינה פרטים כוזבים על הנשים, ומחוסר כל אפי שרות לבצע בדיקה בארצות מולדתם. מתגלה התרמית רק במאוחר.

הדבר המדאיג את הרבנים הוא שלפי ה"הלכה היהודית, יחוס הבנים הולך אחרי ה"אם, ובנה של נוצריה הוא נוצרי. קבע ה"תלמיד: "נוכרי הבא על בת ישראל, הבן ישראל מעליית ה"א". ואילו "בן ישראל הבא על נוכרית, הבן נוכרי גמור".

הפתרון הסביר: נסיון רבא של הרבנות לגייס את הנוצרים הרבות הבאות לישראל.

הממשל הצבאי

אסטרטגית הגישה הישירה

מכתבים רשמיים, חתומים בחותמת משרד ראש הממשלה, הטרידו בשבוע שעבר את מנוחתם של פליטי כפר בירעם, היושבים בכפר גישה הגלילי. תוכן המכתבים, שנכתבו בעברית, היה זה ולא חידש מאומה: מ"מ שלת ישראל מוכנה לשקם את פליטי בירעם בכפר גישה. למכתבים היתה תוספת קטנה: "הצעה זו אינה באה לבטל זכויות ותביעות על רכוש הכפר בירעם, שהוקנה לרשות הפיתוח על פי החוק לרכישת מקרקעין".

תשובות זהות. החידוש במכתבים הח"דשים היתה החתימה. מאחורי השם אהרון נתן, פקיד המחלקה הערבית של משרד ראש הממשלה, ישב במשרד המושל הצבאי בנצרת בחור צעיר (25), שמונה על ידי ביג" לטפל אישית בפרשת בירעם. לפני כן הצ"טיין נתן בתפקידו הקודם, כמנהל ענייני האזרחים של העיר עזה בתקופת הכיבוש הישראלי.

נתן פתח במאמציו מיד אחרי ביקורם של שני המוטראנים המארוניים, שבאו לפני חודשים לישראל כדי לטפל בפרשת בירעם. הוא כינס את נכבדי הכפר, תבע מהם להס"כים להצעות המחודשות. המוכתרים הפליט, איברהים קיסר, הודיע כי אנשי בירעם דוחים את ההצעות. נתן התרגז, הודיע ל"מוכתר כי אין הוא מוסמך בעניינו לייצג את הכפר, פנה ישירות לפליטים עצמם. השבוע שלחו פליטי בירעם את תשובתו תיהם לנתן. כולן היו זהות: ההצעה נדחת.

אף כי היהודים לא היו היחידים או הראשונים שהפכו את המילה לטמל דתי, המצרים הקדומים נהגו למוח את בניהם זמן רב לפני תקופת משה, והוא הדין לגבי ה"ערבים, גם בתקופה שלפני חיי מוחמד הנביא, אשר לפי האגדה המוסלמית נולד נחול. אף שהקוראן עצמו אינו מזכיר את המילה, מחייב האיסלאם את מילת הבנים ("חתא"). הנערכת בגיל 7, וממליץ גם על מילת הבנות ("תאד").

שמפו..הלן קורטיס

עם תוספת ביצה שלמה וטריה מחולל נפלאות לשערותיך.

לאחר החפיפה הראשונה תרגישי כמה נקיות ורכות תהינה ואיזה ברק נפלא נוסף להן.

דרשי בבקבוק או בשפופרת

Helene Curtis

בערבות סיביר

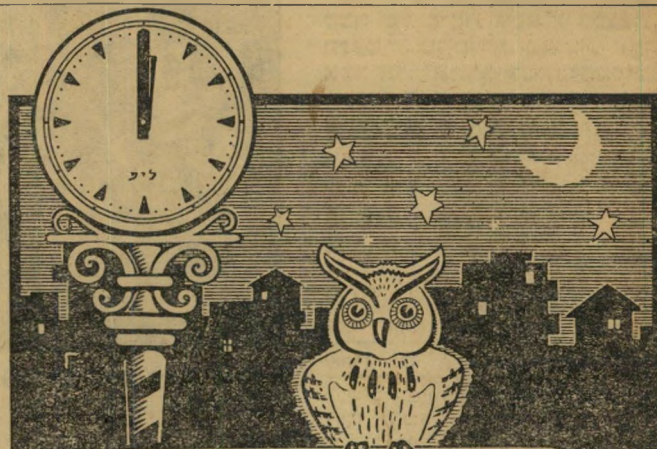

הרומן המותח שתורגם לכל לשונות אירופה. יריעה רחבה של חיי החברה הגבוהה בארמונות פאר.

★

תיאור נאמן של השחיתות בחצר הצאר, גדוש עלילות מותחות של גורלות אדם.

32 עמודים — 100 פרוטה • להשיג בכל הקיוסקים

שודדות לילנה

לפרסום בכל העתונים

- ★ הודעות משפחתיות
- ★ הודעות מסחריות
- ★ ידיעות

עד חצות

..דחף" בע"מ

מחלקת האדמ"ר

ת"א רח אלנבי 123 טל 3557

התהפכה על הראש וסדרי עולם השתנו צלצלה למנהל

עסקיו במהירות. קשריו עם הקצונה הבריטית והפקידות הגבוהה היו מסועפים מאד, הוחלפו לאחר הקמת המדינה בקשרים מסועפים לא פחות עם ראשי המשרדים הכלכליים של הממשלה, כולל משפחת דוד בן-גוריון, הגרה בשכנות לביתו. אולם טוכמן לא הושפע מקשריו הטובים של דיסקין. הוא נשאר איתן בהחלטתו, סירב לשנות את ההוראה שלא להרשות ל"טליה להשתתף בבחינות הבגרות. בבית נשברה טליה לגמרי. היא פרצה בבכי, נתקפה בדיכאון קשה. דיסקין התקשר שוב עם טוכמן, ביקש ממנו לבחון את טליה — אפילו למראית עין, לקרוע אחרי כן את עבודתה. טוכמן סירב.

★ ★ ★

רחמיה של פולה

באותו יום ביקרה פולה בן-גוריון, אשתו של ראש הממשלה, בבית משרד דיסקין. היא ראתה את טליה בוכה, שמעה ממנה את כל הסיפור. רחמיה האמהיים של פולה נכמרו על הנערה. היא התקשרה לטלפון מיד עם טוכמן, הציעה את עצמה, ביקשה ממנו להסביר לה מדוע הוא מסרב לתת לטליה לגשת לבחינות. כשזוור טוכמן על הסברו, כי טליה היא תלמידה נחשלת ומשום כך הוא אינו רוצה להגיש לבחינות הבגרות, ביקשה פולה שיסכים להפגש עם טליה, להסביר את החלטתו בפניה וינסה להרגיעה. הצעד השני הופנה לכתובת גבוהה יותר. פולה בן-גוריון צלצלה לד"ר שרגא קלעי, המפקח על בחינות הבגרות מטעם משרד החינוך, ביקשה ממנו לקבל לראיון את רעיה דיסקין, אמה של טליה.

ואז החלו הגלגלים להתנועע במהירות הבזק. הסתבר כי מאז 1954 עוסק משרד החינוך בדיונים אם להרשות למנהלי בתי הספר התיכוניים למנוע תלמידים נחשלים מלגשת לבחינות הבגרות. הדיונים נמשכו עד כה בעצלתיים, אולם די היה בצלצול אחד של אשת ראש הממשלה כדי להחיש את התהליך כולו.

קלעי פעל במהירות. הוא הוציא הוראה חדשה, האוסרת על מנהלי הגמנסיות למנוע מתלמידיהם לגשת לבחינות הבגרות, אם התלמידים רוצים לגשת. עוד בטרם הגיעה ההוראה למנהל הגמנסיה ורביה הוא הספיק לקרוא עליה בעיתונים.

מנהל נפסד בהחלט. במצב בלתי-נעים זה מצאה טליה דיסקין את עצמה לפתע.

★ ★ ★

הקבלן והמנהל

השובותיהם של שני המורים נפלו על טליה כמהומה. היא צלצלה מיד לאביה, שמיהר לבוא לבית-הספר, ביקש לשוחח עם המנהל. היתה זו הפעם הראשונה בה נפגש דיסקין

תלמידה פנינה נוימן

— לגשת!

קין עם מנהל הגמנסיה, בה למדה בתו. למרות שדיסקין ביצע לא מכבר את עבודת הבניה של הקומה השנייה והספריה בגמנסיה, לא הכיר עד לפני שבועות את טוכמן. הקבלן הגדול, שהוא גם עסקן מפלגתי (צ"כ), היה עסוק מדי מכדי לפקח בעצמו על עבודות הבניה.

פריחת עסקיו של שמעון דיסקין החלה בזמן מלחמת העולם השנייה. דיסקין, ש"היה באותה תקופה קבלן-משנה קטן במחנות הצבא הבריטי בסוריה ובלבנון, פיתח את

מרכז הסערה: תלמידה טליה דיסקין
אמא הלכה למשרד החינוך

פולה בן-גוריון פעלה בתום לב, כאורחה פשוטה שנודעוזה ממצב מור. אולם היא שכחה כי מעמדה של אשת ראש הממשלה מונע ממנה את האפשרות להיות אורחה פשוטה. על כל פנים התערבותה קבעה את אשר לא יכלו להחליט תריסר פקידים מוסכמים במשך שלוש שנים.

בתשובתו בכנסת הודה ארן כי ההוראה הוצאה אמנם במהירות בלתי רגילה. הסיבה: "הזמן הקצר שנשאר עד להתחלת הבחינות לא איפשר לי לצערי, להיוועץ עם מנהלי בתי-הספר התיכוניים."

★ ★ ★

המורים נגד, התלמידים בעד

טליה לא היתה היחידה שנתנת מהשינוי הפתאומי במדיניות משרד החינוך. שני תלמידים אחרים באותה גמנסיה, ישראל אקסלרוד ופנינה נוימן, שגם להם לא הותר בתחילה לגשת לבחינות, נקראו לפתע אל משרד בית-הספר, התבשרו כי ההוראה שהוצאה נגדם בוטלה.

ההודעה היתה פתאומית. ישראל אקסלרוד, למשל, בנו של חבר מועצת עיריית ירושלים מטעם תנועת החירות אברהם אקסלרוד, נמצא באותה שעה מחוץ לעיר. הוא נאלץ לוותר על הבחינה בספרות עברית, משום שלא הספיק להגיע בזמן לבית-הספר.

טוכמן, מצידו, לא נרגע. הוא כינס את המועצה הפדגוגית, העביר החלטה שגינתה את התערבותו של משרד החינוך בפרשה זו. "זהו אחת הנבזויות הגדולות ביותר שנעשתה אי פעם בשטח החינוך", הכריז אמר, המורה לביוולוגיה של כיתות השמי"ניות, בנוכחות תלמידים. דעתם של שאר המורים היתה דומה, אם כי מתונה יותר. התלמידים היו ברובם בעד ההוראה החדשה. לגבי טליה, לא היה ספק לכל התלמידים כי לפנייה מקרה של העדפה מכוחת ובלתי צודקת: "טליה נהנתה כל השנים מיחס מיוחד — שרק אלמדים מצטיינים נהנים ממנו — למרות שהיתה נחשלת בלימודיה". בשיחה עם כתב העולם הזה הכחישה משפחת דיסקין כאילו התערבה פולה בענין: "היא רק צלצלה למנהל בית-הספר, לא למשרד החינוך. אנחנו בעצמנו פנינו לקלעי, עשינו כל מה שהורים אחרים היו עושים למען בתם. איך יתכן שאחרי 12 שנות לימוד בבית-הספר יוכל המנהל לסרב לה? עמיד לרשות בתי כסא ושולחן לבחינות הבגרות?" שאל האב.

מטלפנת בן-גוריון
— אשת ראש-הממשלה שגתה

מנהל טוכמן
האזרחי בן-גוריון צדקה —

נוער

נשאתי שייכת לנחלאות

חוק עבודת ילדים ונוער קובע כמה הליכות חשובות: עבודת ילדים למטה מגיל 14 אסורה בהחלט. נערים מעל לגיל 14, יעבדו שש-שבע שעות ביום, יחויבו ללמוד 4 שעות בכל ערב, עד שיסיימו את שמונה כיתות בית הספר היסודי. המעביד, קובע החוק, חייב להשגיח על ביצוע שתי הלכות אלה.

אולם החוק לחוד והמציאות לחוד. לשכות העבודה התמלאו במובטלים מבוגרים, המצב הכלכלי במשפחותיהם הלך ורע. הם הוכרחו להוריד את ילדיהם מספסל הלימודים, לשלוח אותם לעבודה זולה. הנערים לא חזרו בערב לבית הספר, לפי דרישת החוק. הם היו עייפים מדי, הפיגו את תפישות יום העבודה בשיחות-סרק או בבילוי בבית ה"קולנוע".

מרכזי הנוער הוקמו כדי לשנות את המצב. הקימו אותם במשותף המחלקה לקליטה של הסוכנות היהודית ומשרד העבודה בממשלה. הנערים שהועסקו במרכזי הנוער, אשר הוקמו אחד לכל אזור, עבדו ארבע שעות ביום, קיבלו תמורתן לירה וחצי, שתי ארוחות מלית וארבע שעות לימודים.

פקידים בכירים עדיפים. אחד ה"מרכזים הגדולים היה מרכז הנוער במושב נוגה שבחבל לכיש. הנערים הוסעו אליו מישובי הסביבה, הוחזרו הביתה מדי ערב. כאשר גדל המרכז והתרחבה מספר הנערים מסביבת אשקלון, החליטה הסוכנות להקים מרכז נוסף, סמוך לעיר. הוא הוקם בכפר הנוער הציוני ניצנים.

אולם כאשר הגיעו מכוניות המשא למרכז אשקלון, לאסוף את הנערים למרכז ה"דש, לא היה כמעט את מי לאסוף. הסביבה לנו בהסתדרות שבניצנים יש פרוגרסיבים. אנחנו הסתדרות, לא פרוגרסיבים", הסביר בחימום יישובי דרש, 14, אחד הנערים. **לא חלבו הנערים?** מאחורי דבריו המעמדיים של הנער דרעי, עמדה מציאות מעמדית לא פחות. אם כי לא כל כך נשגבה: אדמות נחלאות, אחוזות הפקידים הבכירים של הסוכנות והקדו-הקיימת-לישראל, זקוקות לפועלים זולים בעונה הבוערת. פועלים אלה הם נערי המרכז. אם יועסקו הנערים לחק, בעבודה כלכלית במרכז, יאלצו אדוני נחלאות לפנות ללשכה, להזדמן מיו פועלים מבוגרים. בשכר מלא. לפקידים ההמדרגות במקום היה ברור שטובתם של הפקידים הרבירים עדימה בהרבה על הליכותיו היבשית של דחוס.

השבוע נסגר המרכז בניצנים.

מנוני

תעלומת הצין הבטחון

פקיד משרד המחקר והתשישה בירושלים חדרו מאד מציג מיהל המשק של משרד. יונה איטלברג. חדרתם היתה מוצדקת: מאי חורי השלט הצנוע שהסביר את תפקידיו ה"רשמי, על דלת המשרד המטן ששכניו פא"ל, הסתתרה אחת המשרות החשובות ב"יורה במינוח החלש על כלכלת ישראל: משרת קצין הבטחון.

איטלברג שלט במשרד שלטון בלי מצרים. הוא פיקח אישית על התיקים הסודיים, קרא את מרבית המכתבים הנכנסים והיוצאים, השגיח על שיחת טלפונים ובדק את רשימת המבקרים אצל הפקידים היועסקים בקבלת קהל. לא פעם הצליח לגלות פרשיות שונות.

כשרונותיו של איטלברג בשטח המינהלה והפיקוח האזרחיים התגלו עוד בזמן מלחמת העולם השנייה. הוא היה אז אחד מפקדיה הבכירים של מחלקת הבריאות הממשלתית המנטרית, פיקח על חלוקת הרפואה החירי. ניות. ידיו היו פסידות בריאות יבמה"הי" גים פולניים מצבא אנדרס, שהתחברו אל איטלברג. ילד חילוני.

ירידה במחלת. באותן השנים הכיר איטלברג את רומן סלדובסקי, עורך העיתון הפולני לגייסות אנדרס במרחב, גוסה פול-סקה. סלדובסקי הביא את אשתו לישראל ושתי משפחות היו עוסקות ביניהן בקשרי ידידות עמוקה.

אחרי המלחמה נפרדו הדרכים. סלדובסקי עקר לכרואליה, שם היה ממקימי ארגון הפ"לטים הפילוניים. הידוע בשנתו הבולטת ל"יהודים עבר לעירון את עתון הארגון. איטלברג ואשתו המשיכו לנהל אורח חיים צנוע: הוא בעבודתו במשרדים הממשלתיים, היא כפקידה בחברת שמן ואחרי כן בחברת ה"חשמל".

לפני שבועיים נעלם איטלברג מירושלים. ידידיו, שהחלו לחפש אחריה, גילו אתדהמתם

שמכר את דירתו ורהיטיו. הם נזכרו בסיפור ריו הרבים על בית חרושת לנעקני בנהריה, שהציע לו להיכנס כשותף. אולם גם החיפוש שים בנהריה לא העלו דבר. מוסמכת יותר היתה רשימת היוצאים בתחנת ביקורת הג'בולות בנמל חיפה: משפחת איטלברג, נאמר ברשימה. יצאה לבראזיל.

התדהמה היתה גדולה יותר כשנודע ש"איטלברג התפטר לא מזמן ממשרד המסחר והתעשייה, קיבל לפי הסכם מיוחד את מלוא סכום הפיצויים. הרשימה בנמל חיפה מסרה גם פרטים נוספים: מקצועו של איטלברג צויין כ"חשמלאי" והות "נוצרית".

קריית שמונה

הצנועות המקובלים ריקים

ידידיו של יוסף בן-שבת בצמרת השלטון בקריית-שמונה דאגו לו בעקביות. כאשר אך עלה ארצה ממאורק, סידרו לו סנדלריה. בן-שבת, שלמד את המקצוע מאביו, הת' כונן לחיות ברוחה. אלא שחושבי קריית שמונה לא הרבו לתקן נעליים והסנדלר בעל הקשרים הטובים פשט את הרגל. שוב דאגו לו חבריו למשרה טובה. הפעם — כמכונאי למכון המים של עיר העולים הגלילית. מאותו יום הפך המחסור במים בקריית-שמונה תופעה שכיחה. אולם בן-שבת לא ישב בחיבוק ידיים. מדי פעם, בהרגישו כי מתקרב קלקול במשאבה, היה עובר בין בתי העיירה, מודיע לתושבים לאגור מים בכליהם, עד שיבוא מכונאי מוסמך לתקון המכונות.

לפני חודש פרצה דליקה באחד הצריפים. מישהו חיבר צינור לברז בחצר, אך לשוא: לא היו מים בברז. בתחנת המטסרה הבחין מפקח ראשון אליהו דביר בלהבות, אץ למקום במכונית הכיבוי. הכבאים נטלו את צנורותיהם, כיוונו את לועיהם אל הצריף הבוער — וגם הפעם לשוא: מיכל מכונית הכיבוי היה ריק. הצריף נשרף כולו. השבוע הופיעה בעתונות מודעה צנועה: "למועצה המקומית קריית-שמונה ירוש"ח: ראי למפעל המים, בעל ידיעה מעשית ותואר רטית באספקת מים וכל הכרוך בה ובכושר הנהלת המפעל".

היה ברור כי הפעם לא חיפשו סנדלר.

משטרה

לא קל לעזוב

כלי העזר הראשון והחשוב ביותר של המשטרה במאמציה למניעת פשעים וגילוי מבצעיהם לאחר המעשה, הם המודיעים. את מודיעיה משיגה המשטרה בדרכים שונות, מגייסת אותם משרות אנשי העולם התחתון המצאים במצוקה, עבריינים לשעבר הנמצאים עדיין בחוגי פרשעים ובעלי מקור מות בידור, בתי בושת ובתי קפה, בהם מבליט הפושעים.

אברהם דרעי, בעל מסעדה מזרחית קטנה ברחוב המלך דוד ביר-שלים, היה אחד מ"מודיעיה של משטרת הברירה. במסעדתו היו מבליט כמה וכמה מאנשי העולם התחתון הירושלמי, וידעותיו הסדירות לשוטרי מדור הביולוש הנפתח היו מועילות מאד לאנשי החוק.

דרעי שמע וראה הכל. קשריו עם המשטרה החלו עוד בהיותו בעל חנות מכולת קטנה, במושב הגרמנית. כליד מרוקו ש"עלה לישראל עם פרוץ מלחמת העצמאות, היו לדרעי מהלכים וקשרים טובים עם העור'לים החדשים יותר.

גמול למודיע נאמן. איש הקשר בין דרעי למשטרה היה הבלש עוד בן שמעון. אחרי שורה ארוכה של מבצעים מוצלחים, שנעזרו בידעותיו המדויקות של דרעי, סי"ר שן בן-שמעון על מודיעו המוצלח למפקדו, ראש המחלקה הפלילית ע.מ.מ. אליעזר ("ליו" קה") שילוני.

שילוני ידוע כמפקד האוהב לגמול לפיקור דיו הגאמנים ולמיטיביו כגמולם. כמו במקרה של העד יעקב רוזנברג, שביקש וקיבל הלוואה של 1500 ל"י תמורת עדותו במשפט רומק, הציע שילוני לדרעי להיטיב את מצבו הכלכלי, בעזרת הלוואה משטרית קטנה לפתיחת בית קפה. לחבל היו שני קצוות. שילוני רצה לתפוס בשניהם: ההלוואה ת"ר תק את דרעי למשטרה, בית הקפה ימשיך אליו את מכירתו של דרעי, ישפר עוד יותר את טיב ידיעותיו.

המסעדה הקטנה, אולימפיה, שנפתחה על-ידי דרעי, היתה כולה פרי מאמציו של שילוני, שדאג להלוואה באחד הבנקים ול"רשיון עירוני מתאים. דרעי היה אסיר (המשטח בעמוד 12)

העולם הזה

משחתך בהצגה מיוחדת ל

קרחים

דן שיק שייך לגורדיה הצעירה (28) של בעלי הקרחות. לקריירה שלו כצלם, הדבר לא הפריע. ארבא. הקרחת אפילו עזרה לקידומה. "האנשים תוש" כים שזה מצח גבוה וכמובן שזה משנה לטובה את ההערכה לגבי האדם. אם בכל זאת חסר למעלה משהו, הרי הזקן למטה ממלא את החסר." דן התמחה, בין השאר, בצילום בחורות יפות. "כש" בחורה כזו באה להצטלם, כמובן שהיא קצת ביישנית. אילו הייתי בעל רעמה כפי גילי, היה לי קשה ליצור אמון. עם קרחת כשלי אני זוכה לאמון מיידי."

ג'ישה רצינית וכאובה לקרחתו הפגין הפקיד הממשלתי לוי ויטלי. היו לו סיבות מספיקות. "הקרחת היתה מאז ומתמיד רק לרעתי. אני גם סובל מרגש נחיתות בגלל הקרחת. לפני זמן מה התגרשתי מאשתי. אחת הסיבות שבגללה בקשה היא להתגרש ממני ה"תה הקרחת שלי. לאמיתו של דבר, קרחת היא דבר טבעי מאד, אבל השינוי שהיא מביאה בהופעה החיצונית לפע"מים משנה את יחס האנשים כלפיי."

מ'שום מה נראית לרבים הקרחת כדבר שלילי. דבר זה אינו מופץ ל"פקיד הממשלתי דוד מונין. לאור ה"יחסים המתוחים הקיימים לעיתים בין הפקידות הממשלתית והקהל הרחב, ל"דעת מונין, יש ערך רב לקרחת אצל פקיד ממשלה. "בבעל קרחת מתחשבים יותר. לפעמים באים כל מיני אנשים למשרד שלי, מרוגזים או כועסים. הם רואים קרחת מכובדת כזו, ויחסם משי"תנה מיד. חוץ, מזה אני לא מסתפר."

פקיד בן-עמי רבינוביץ הגבוה וה"חסון אין בעיות. "הקרחת איננה מראה על חסרון כל שהוא, לכן לא השפיעה לא לטובה ולא לרעה על חיי והצלחתי. נכון שלמעלה חסר משהו, אבל אין זאת אומרת שגם למטה חסר. לא, לא, למטה ברוך-השם הכל בסדר." רבינוביץ (שמאל) הוא דמות ידועה ב"חברה התל-אביבית. "אילו הקרחת היתה באמת הדבר החשוב אצל אדם, זה היה משנה, אבל הכל יודעים שזה לא חשוב."

הופעתו של ישראל גלעדי כולה אומרת כבוד. מנהל בנק? "לא, לא מנהל בנק. אם כי עם קרחת זאת הייתי יכול בנקל להיות מנהל בנק." בינתיים הוא פקיד באש"ד. "אבל זה בכל זאת חשוב. גם באש"ד הקרחת מעוררת כבוד. באש"ד ישנם חברים חתיקים שאינם שמים לב לעובדה כי אחד החברים הצמיח קרחת. הצעירים, לעומת זאת, משנים מיד את יחסם למראה הקרחת הנאה — חבר חתיק."

ש'יזאל פפו הוא אחד המאוש"רים אותם קידמה הקרחת. "בהת"חלה היה קצת לא נעים", הודה פפו העליו. "ודווקא מצד החברים. החברות טוענות שזה הולם אותי מאד. פעם אפילו אמרה לי חברה שהיחסים בינינו היו שונים בהחלט, לולא היתה לי קרחת. ישנם בחורים צעירים אשר גם כלורית זהובה או שחורה איננה עוזרת להם להסתדר בחברה — בעיקר עם המין היפה." פפו (שמאל) הינו אחד מאלה המוצאים את מקומם בכל חברה, בין ממין זכר ובין ממין נקבה.

מיליוני והסוגים חדת ש בתיאטר מנים התקרחת כתב, חוויה פ שאה פ בחיים? של הש נוראה מהנשא מאד מ על חרו קרחתם או להצ

אולי זה ש'יצמיחו שט

טעות תה נהגי האוט הם מצוינים; לנהג אהרון א חושב שהקרחת בודדת; למקצועי היחס, יחס הנחשים הנדחקים על הנהג, כאילו במצב התחברות קרחת שלי הם שיבה תקום וב

רחים ושואל אותם אם הקרחת מפריעה בחיים

באן ומכאן

מהם אף היה הסבר מדעי לתופעה הנקראת בלשון וורפואה אלופציה. "ישנה אלופציה אידיופאטית ואלו-פציה סימפטומטית", הרצה. "הסוג הראשון, החלז לפני גיל 45, נוצר ללא סיבה של מחלת-עור או ליקוי תזונתי. השיער פשוט נושר בהדרגה ובמקומו צומח שיער דק יותר. עד שלבסוף חדל המנגנון המתאים לייצר שערות. הסוג הסימפטומטי של הקרחת (סליחה, האלופציה) נובע בדרך כלל ממחלה כללית או מחלת עור. לפתע צילצל הפעמון. הנואם ומאזינו מיהרו לנואומותיהם. בתנועה אינסטינקטיבית החליק כל אחד יד על האלופציה הפרטית שלו לפני ששקע בנעשה על הבמה.

של שערות, מכל הגוונים עדורו השבוע מהצגה מיו-הזמרת בעלת הקרחת". זירה. באולם ישבו המוזרים בשלבים שונים של לכבודם נערכה ההצגה. לם הזה. שהשתתף בקר-אל המוזמנים, הציג להם ת: האם הקרחת מפריעה שתבר כי נסיגתו המתמדת ראל העורף אינה מפלה יפך. למעלה מ-90 אחוז השיבו כי הם מרוצים בם. היו כאלה שהצביעו וב אייזנהאור, אשר תחת קמות התוכניות לחורבן העולם כולו. בפי אחד

הזמרת ושתי הקרחות. עדנה שביט, הממלאה את התפקיד הראשי במחזה הזמרת בעלת הקרחת, עורכת השוואה בין קרחתיהם של שני צופים, שהוזמנו להצגה המיוחדת.

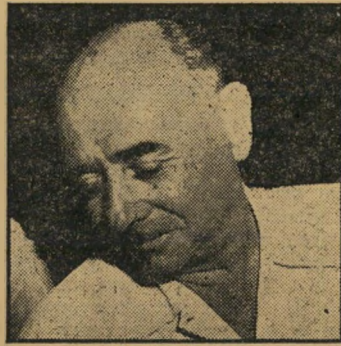

קרוביכני תיאטרון. פינה מתוך אולם תיאטרון זירה. במקום כרטיס כניסה נתבקש כל מבקר רק להסיר את מגבתו. שני הראשים השעירים מצד שמאל שייכים לשתי נשים, שליוו את בעליהן להצגה זו.

בהפסקה, עוברת עדנה שביט בין שורות הצופים, משקה את הקרחות, בתקווה חדשות. אולם אין כל סיכוי לכך: המשפך עשוי קרטון ואין בו אף טיפה של מים.

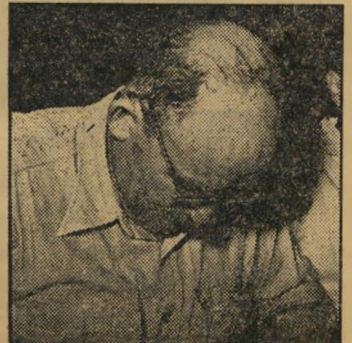
למן קצב הנו מנהל מועדון המי דורה. הוא עצמו מייחס חשיבות מרובה לתפקידו זה. הקרחת לא הפריעה הרבה בחיים. "בסיכומי של דבר אני חושב שאפילו עורה בהתפתחות הקריי-רה שלי. אין צורך להיפגע מזה, הרי זה דבר טבעי. לא זו לא מלידה". הקרחות אינן תופעה נדירה במועדון המדורה התלאכיבי. מלבד קרחתו של זלמן (ימין), מבקרות שם גם קרחות מכובדות, המבלות בצחצוח עם בלוריות כבדות של הצעירים. זלמן אינו זוכר שמישהו העיר לו בלעג ביחס לקרחתו.

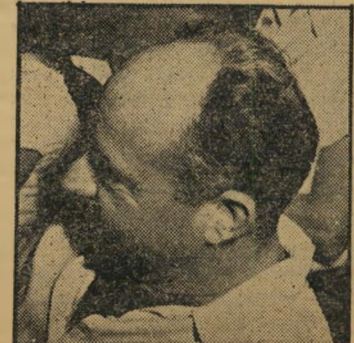
הפקידים מצטיינים כנראה ברבוי הקרחות. האם זה סימן לשארירות? אין לדעת. יוסף מיכלין התחתן כאשר היה עוד בעל רעמת שיער נכבדה. "כשהו התחיל, זה קצת הפריע, נו, זה מובן. עכשיו אשתי אפילו מבסוטה. היא יודעת שלא יחספו אותי. הילדים? להם לא איכפת. הם אוהבים אותי גם כן". מיכלין (למטה) אופייני לשכבת בעלי הקרחת המבוגרים, אשר כבר גידלו יל-דים ואשר לגביהם מקובל לחשוב כי קרחת היא "טבעית". אך הוא לא שכח את ימי בחרותו ואת בלוריות השופעת.

אברהם חרמון לא הסיר על אף החום את מגבתו. רק כאשר החלו חושדים בו בהצגה שבכלל אין לו קרחת, גילה אותה. סיפר: "במשפחתי באה הקרחת בירושה מדורי דורות. אני רק מקוה שלבני אורישי משהו טוב מזה. כרגע יש לשני הקטנים תלתלים בלונדיים". כאשר ביקש צלם העולם הזה להנציח את אברהם חרמון בחב-רת יתר מבקרי ההצגה, הרים את זר-עו כמתגונן (למעלה). אך הוא עשה זאת בבת-צחוק: "הקרחת שלי לא תש-ה את הנוף כאן". הסביר למצלמים.

מסגר יהודה גלעדי (שמאל) קרחת בת 8 שנים. "קודם היו לי שערות יפות מאוד. כשהחלה הקרחת אמרו ש-זה בגלל כובע. הלכתי בלי כובע; זה נמשך. ואז אמרו שזה בגלל השמש. בעת אין מה לעשות. אין דבר, גם ככה זה טוב. בינינו, אני חושב שזה מעשה ידי אשתי". גלעדי הוא קרבן אופייני לעצות הטובות שכל אדם מוכן לתת לבעל קרחת. מים קרים, קרני-שמש, משחות של כל מיני רוקחים - הכל הוא ניסה על קרחתו והנסיון המר שיכנע אותו שהכל הבל. הקרחת קיימת.

לומר שהיחסים בין יוציבור הנוסעים יהיה קרוב יותר זה עוזרת לא מעט (למעלה). "אינני ימת את הנהג בע-לא משנה. אבל שונה לגמרי. אני מתרגלים לפעמים א היה אשם אישית שהם רואים את זה נקים בנימוס. בפני קרחת - תשתוק".

במדינה

היה כמעט עולה שלא רצה לעבור לגור באחד מצריפיה, בלב מקור התעסוקה האדיר של גוש דן. השבוע יצאו 4000 תושבי המעברה בהפגנה התלוננו על קיפוחם.

במבואות המעברה, עסקו במשך כמה ימים מכונות כבדות בהכשרת קרקע לבנייה. אנשי המעברה, בעלי חתק של כמה שנים בארץ, קיח כי סוף-סוף יזכו להיכנס לשיכון קבע. אלא שנועדה להם אכזבה מרה. הסתבר כי עיריית בני-ברק, אשר בשטחה נמצאת המעברה, חתמה על הסכם עם חברת משי-כנות של הפועל-המוזרחי, לפיו תקים החברה שיכון למחזיקי פנקס המפלגה הדתית. מחזיקי הפנקסים המאושרים, נאמר לתושבי המעברה, אשר רק חלק קטן מהם דתי, יבואו בקרוב מאירופה.

בא ראשון, נכנס ראשון. היתה זו הפעם הראשונה שהתחוללה ההתנגשות, לה ציפו מאז התחדש העליה ההמונית השנה. כאשר רק נודע על התוכנית להעלות ארצה 100 אלף עולים מאירופה וליישבם בתנאי מגורים טובים, היה ברור כי הדבר יעורר את זעמם של עולים חתיקים יותר, המתגוררים עדיין במעברות (העולם הזה 1005).

תושבי פרדסי-כץ לא חשבו הרבה על הצדדים הלאומיים של מפעל הבניה החדש. הם דרשו דבר פשוט: „אם בונים שיכון לעולים חדשים במעברה שלנו — יהיה זה בשבילנו!“

הם פנו לעיריה, אך ללא הועיל. השבוע

(המשך מעמוד 10)

תודה: הוא המשיך לספק ידיעות, קיבל תמורתן לפי התעריף הרישמי למודיעות. בסוף 1955 הסתכסך דרעי עם בן-שמעון, ביקש להתקשר אל איש בולשת אחר, מסעוד שיק. התגובה לא אחרה לבוא: בן-שמעון נפגש עם אנשי העולם התחתון, רמז להם כי הצלחותיו נגדם באו תמיד לאחר עזרתו האדיבה של דרעי.

הרמזים הגיעו גם לאזניו של דרעי. הוא הלך אל שילוני, סיפר לו על כל העניין, הכריז בכעס: „אני גמירתי אתכם. אם ככה עושים לי אחרי הכל — גמירתי!“

שילוני רצה להחזיר את דרעי לשירות. הוא עשה זאת בדרכים משלו: שוטריו החזירו לו מבקרים אצל דרעי, עצרו אותו מדי פעם באשמת החזקת רכוש גנוב, באשמת גרימת קטטות ובהאשמות אחרות. אולם דרעי לא הועמד אף פעם למשפט. גם למשטרה היה ברור כי התערבותו של שופט רק תזיק בסכסוך הפנימי ביניה לבין מודיעה.

שרירות לב. כשפנה דרעי לבית-המשפט העליון, היה זה רק אחרי שכבר כלו כל הקיצין בעיניו: כאשר בא בתחילת השנה שעברה למשרדי העיריה לחדש את רשיון מסעדות, נודע לו לתדהמתו כי הרשויה הורתה לא לחדש את רשיונו. „הרשויה משמשת בית בושת. אין כל אפשרות לחדש את רשיונה“, הסביר שילוני ל-בית המשפט.

פרקליטו של דרעי, עורך-הדין דניאל ינוב

תושבי מעברת פרדסי-כץ מפגינים נגד בניית שיכון עולים חדשים
דרוש פנקס מפלגה —

שכרו כמה מהתושבים רמקול נייד, הועיקו את כל תושבי המעברה למקום הבניה של משכנות. שם פנו למנהל העבודה, ביקשו ממנו „בשקט“ להפסיק את המלאכה. הוא קרא למשטרה. בערב כבר ישבו 12 עולים בכלא משטרת רמת-גן, חיכו למשפטם באשמת הפרעת הסדר.

„הסדר שאנחנו מכירים“, הצהיר אחד מהם, „הוא זה שלפני כל מי שבא ראשון נכנס ראשון לשיכון — לא חשוב מאיפה בא ולאיוה מפלגה שייכת נשמתו.“

דרכי חיים

השכן החביב

מיום שנכנס שמואל מור לדירתו החדשה, ברחוב שפינוזה בתל-אביב, מצא חן בעיניו אחד משכניו בבית ממול. היה זה צעיר בן 18, בוגר בית-ספר תיכון, שחכיה לגיוסו לצה"ל. עד מהרה נקשרו יחסי שכנות הידוקים בין הידייר החדש, לבין הצעיר התיכון והמשכיל.

הוא היה מבקר בביתו של מור, עוקב אחרי עבודות בניית הרהיטים בדירה החדשה, שואל ספרים ותקליטים. מור, עתונאי וסופר, היה מתפעל משכנו באוני כל: „זה צבר לי דוגמה!“ היה מצהיר. „לא אחד מכנופיות השמיניות.“

לפני שבועות מספר פרצו אלמונים לדירת מור, גנבו שלוש לירות ואוסף של תקליטי ריקודים. הצעיר, שהגיע לדירה חמש דקות אחרי גילוי הגניבה, התכוון בארון החק ליתים. „רק תקליטים קלאסיים השאירו לך?“

סקי, חקר את שילוני במשך שעה ארוכה. כשסיים את חקירתו, הבינו גם השופטים שעדותו בשבועה של שילוני לא היו לה כל בסיס ואחיה במציאות. לשופטים, בפסק דינם, לא היו כל ספיקות: „יש יסוד לטענת המבקש כי הסיבה להתנגדות המשטרה (ל) הוצאת הרשיון היא אי-רצונו של המבקש להמשיך ולעבוד כמלשין בשרות המשטרה. המשטרה נהגה בשרירות לב, ללא הפעלת שיקול הדעת המסור לה, או מתוך השיקול הפגום, שאם המבקש חדל לשתף פעולה עמה כמודיע, היא רשאית לא להמליץ על חידוש רשיונו.“

דרעי היה מרוצה מאד מפסק הדין. אולם משבא למשרדי העיריה לקבל את רשיונו, התברר לו כי החלטותיו של בית-המשפט העליון אינן מחייבות את משטרת ירושלים. הרשיון לא ניתן עד היום, בטענות שונות: כשתוקן הכיור שעיכב את הוצאת הרשיון, נחבצ דרעי לתקן את הדלת. כשתוקנה הדלת, התגלה פגם בתקרה.

בשבוע שעבר הבין דרעי כי מלחמתו בי-משטרה רק החלה. בצאתו עם אשתו מהצגה שניה באחד מבתי הקולנוע, נטפל אליו אחד ממודיעי המשטרה, שהחל להתגרות באשתו של דרעי, לחבק ולגפף אותה. האשה הנחיתה לו סטירת-לחי מצלצלת. לפתע הופיעה בי-מקום נידת משטרה, אסרה את כל השלושה. במשטרה הואשמו דרעי ואשתו בהתקפה וגרימת חבלה גופנית. המודיע שוחרר מיד.

עולים

וותיק מול חדש

בקרוב העולים החדשים, מעברת פרדסי-כץ נחשבה מאז ומתמיד למקום מיוחס. לא

סער
מזרים

עם אנטוני סטיל וג'יימס רוברטסון ג'וסטיס

גבורת המעטים נגד הרבים. סרטו החדש של קורדה על הרקע המרתק של מלחמת המדבר

סרט פורום פילם
בכניקולור • סינמסקופ

קולנוע מרכז תל-אביב

ראש נחמד...

גדוש תחליים עדינים, רכים כמשי, אין כאן כל פלא — אלא משתמשת רק בשמפו „נקה“ והצדק אתה: אין טוב לטיפול השער ולנקיונו משמפו

נקה משחת שמפו
נקה חלמון שמפו
נקה לנולין שמפו

המפיצים היחידים: חב' גורית בע"מ

בת לוויה קטנה ונעימה

שחורה, בהירת עינים, ללא דרישות היא מצלמת ברנר. היא תגרום לך שמחה רבה ותעשיר את חופשתך בזכרונות לעולמים. הדרכה וצלום חנם.

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוק וז

מיוחד לשיכונים!

מגרשים ברחובות

ת-א טלפון 24749

דגל

המבוקשת ביותר במחיר זה!

20 סיגריות 280 פרוטה אחים בז'רנו בע"מ

האלוף בחצאית

המגבית היהודית קבעה לי סדריו מפרך. לכן אני רוצה לאגור כוח כל עוד אני מסוגל לכך. אני מדבר טוב בחדר קטן לשני אנשים, או לכל מספר של חילים בשדה. אך חוץ מזה אני דברן מזופת, אבל אעשה כמיטב יכולתי. הנושא שלי הוא קליטת עולים בישראל. אני רוצה לספר איך הופך בן הגטו לאדם חופשי. זה מצלצל קצת גדוש, בלי ספק. אולם זו אמת. הוא באמת הופך לאדם חופשי. הצבא עוזר. העולה המסכן בא אלינו, אנו מלמדים אותו לקרוא ולכתוב ולצחצח את שיניו ולנהוג בטאנק. זה נותן לו גאווה שלא ידע כמוה קודם לכן.

באמריקה או באנגליה נדמה כי הצבא מגביל את האדם. בישראל הוא מרחיב את אופקו.

הרשימה המשעשעת הבאה פורסמה השבוע בשבועון האמריקאי הלגלגני "ניו יורקר". ירדיו ופקודיו הרבים של האלוף חיים לסקוב ייהנו לקרוא.

בריגאדיר חיים לסקוב, שהוא מפקד כוח ההגנה הדרומי של הצבא הישראלי והיה אחד מאנשי המפתח במיבצע סיני בסתיו אשתקד, בא לארץ זו למסע הרצאות למען המגבית היהודית המאוחדת. שוהחנו עמו באחד הימים בבית-מלון בעיר, ומצאנוהו מזיגה מושכת של חיל נוקשה ופרופסור אוספורדי. הוא בן 38, בעל גובה בינוני וגוף מוצק. יש לו לחיים אדמדמות ומנופחות, ולחיצת יד צבאית השוברת עצמות. אולם עיניו החוסות מאחורי משקפיים עבירים, הן בעלות צבע כחלחל עדין של פרופסור.

בשעת ביקורנו לבש הבריגאדיר בגדים אורחיים, וניתן היה לראות בעליל כי אין הוא חי אתם בשלום. מכנסיו אפורי הפסים היו תלולים על כתפיות חלקי חזקות, וגראה כי בדיוק לפני בואנו ורק את מעיל חלי-פתו על כסא סמוך.

הוא ורק לעומתנו הוראה לך רוק גם את מעילנו, וקולו היה כל כך שופע מרות שציתנו לו מבלי להסס אף לרגע. או מזג לנו ירשקה והתישבנו לשיחה.

לסקוב ב"ניו יורקר"

לסקוב נולד ברוסיה, שם ניהל אביו בית-חרושת קטן. המשפחה היגרה לארץ-ישראל ב-1924, ולסקוב-האב החל מוביל משאות עם צגלה וסוס. הוא נהרג במאורעות 1929.

לסקוב הצעיר למד בחיפה ו- שרת כרץ בהגנה, צבא-המחתרת היהודי, לפני שהתגייס לגדוד הבריטי. ב-1946, אחרי שחרורו, הוא שרת כקצין-בטחון בחברת החשמל, אחר-כך כראש ההדרכה בהגנה, ועם ייסוד צה"ל כמפקד חיל-האוויר.

"תמיד רציתי גורא ללכת לי אוניברסיטה, אולם רק ב-1953 הצלחתי סוף-סוף לנסות את מזלי שם. נרשמתי באוספורד, ולמדתי פמ"ך, כלומר פילוסופיה, מדעניות וככלכלה. אוספורד היתה שייא הכיף, אולם אחרי שנתיים קראו לי חזרה ועשו אותי סגן ההמטכ"ל.

"כמעט לפני שידעתי מה קורה, היתה לנו מלחמה בידים. פקדתי על שתי חטיבות משורינות בסיני. נסתבר שלא היה צורך ביותר מזה."

כשאני לוחם בסיני או לומד פילוסופיה באוספורד, חי הבריגאדיר בתלאים עם אשתו, מפליג במפרשות, כותב ספרים על נושאים צבאיים וקורא שירה. כפי שאפשר היה לצפות, המשרור החביב עליו הוא קיפלינג. "אתה מכיר את השייר של קיפלינג אס?" שאל אותי וניגש מיד לדקלם, כשהוא מחזיק בידו את כוס הויסקי.

הוא נינעץ בראשו בעצב. "השייר הנהדר הזה, אס, תורגם לעברית", אמר, אחרי שהריק את הכוס בלגימה אחת. "אולם צר לי לומר, בעברית זה מצלצל גורא."

אני אוהב ויסקי סקוטי. האמת היא שאני אוהב כל דבר סקוטי, אמר. "הצטרפתי לגדוד הרוואל ווטס קנט בשנת 1938 — אז חנה הגדוד בארץ-ישראל — ומפקד-הפלוגה הראשון שלי היה סקוטי. אדם מצויין! וינגייט היה או בארץ, והוא היה האליל שלי.

הלכתי לבית ספר לקצינים בסרפנד, הבסיס הישן של אלנבי. קיבלתי קצונה ב-1941, ושרתי עם הגדוד היהודי השני באיטליה. הצעתי שהגדוד ילבש חצאיות סקוטיות, אולם מיניסטריון-המלחמה אמר לא. כנראה שלא העזו לבחור בצבעים המתאימים."

הבריגאדיר הוסיף ואמר שזו נסיעתו הראשונה לארצות-הברית, והוא מקוה לעשות חיל. "באתי לפני יומיים. עליתי לגג בנין האמפרי-סטייט. ראיתי את המזוזה החדש של טנסי ויליאמס. שאר הזמן ישנתי כמו בול עץ מטונף", אמר.

שאל באכזבה, כי הוא רצה לשאול דקא תקליטי ריקודים למסיבת חברים.

רכושו של מור התמעט למראית עין. מדי פעם היה שם לב כי ספר או תקליט חסר ממקומו, רוטן משהו על חברים השור אלים ולא מחזירים, שוכח את כל העניין ברוחב לבו.

פתרון התעלומה. אל ביתו של מור הגיע השבוע ארגו של תפוזי וולנסיה, מתנת משפחתו הפרנסנית. למחרת נעלם הארגו. מור לא התאפק הפעם, פנה למשטרה.

חקירת הבלשים היתה קצרה ומוצלחת. הם גילו במהרה את גנב התפוזים, שהודה כי הוא אשר גנב את התקליטים, הספרים והתכשירים שנעלמו במרוצת החדשים מ- דירת מור. לא היה זה אלא אותו שכן צי עיר, שגר בבית ממול. "פשוט לא היה לי מה לעשות עד הצבא. השתעממתי" התנצל.

דרכי אדם

הזקן והים

"הם כבר עושים אותי מליונר! הוא רק הבטיח חמשת אלפים דולר, וגם זה עוד לא נתן" הם — הכונה לידידיו של אלחנן טביב (38), השחום והחסון. הוא — פרושו התייר האנגלי, אותו הציל טביב מטביעה בחוף מלון השרון.

המקרה אירע ביום ששי לפני הצהריים. אלחנן טביב, אחיו של הסופר מרדכי טביב, המשיש כמציל בחוף מלון השרון. ירד לשפת הים כדי לבדוק את מחסן הסירות והמשוטים. משהו אמר לו שנעשה נסיון לפרוץ לתוכו, והוא רצה לבדוק את המצב. לפתע הרגיש המציל החתיק צורך להפנות את ראשו אל הים. "לא שמעתי צעקות ולא ראיתי מאומה. פשוט הפנתי אינסטינקטיבית את ראשי אל הים", נזכר במרחק 200 מטר מן החוף הבחין בידיים מפרפרות.

היו אלה ידיו של תייר אנגלי ממלון השרון. הזקן (65) לחם בראש עם הגלים. טביב לא היסס, פשט את בגדיו, קפץ למים כשרק תחתונים לעורו, והוציא את האיש לחוף.

בכך לא תמה המלאכה. בים, במרחק לא רב, נראה אדם נוסף. המציל הורה לו לצאת מן המים. השחיין רק אותה בידיו משהו, שנראה לטביב כ"לא יכולה. הוא חש אלו, משה אף אותו. היה זה בנו (24) של הזקן.

משפט

יסורי אהבה

לפני שופט השלום התלאבי יחודה טרייבניט עמד גבר צעיר, יפה תואר. בתיקו של יעקב אברהם, בן ה-22, כבר נרשמו 15 עבירות קודמות, החל בתקיפה וכלה במעשה מגונה ובריחה ממעצר חוקי. עתה הואשם בתקיפת צעירה בשם אסתר כהן, בגן ציבורי.

השופט האזין להסבריו הנאשם, פסק לב- סוף: שלושה חודשי מאסר. יעקב משך בכתפיו בשלוה, התכווץ לצאת בלחית יד- שוטרים. לפתע הגיחה אליו צעירה שחר- חזרת, דקת-גו, לבושה חולצה צבעונית. היא נתלתה על צווארו, כיסתה את פניו בנשיקות לוהטות. "אל תעזב אותי!" התי- יפחה, "אל תעזב אותי!" היתה זו אסתר כהן.

התיק נסגר

שמואל פרסקו לא השלים עם החלטת השופט המחזי. הגבר בן ה-54 נדון למאסר עולם, על כי רצח את אשתו שרה, אחרי 35 שנות נישואים. את 51 דקירות הסכין בגוף אשתו, טען בעירעור שהגיש לבית- המשפט העליון, הנחית מתוך אבדן חר- שים, לא בכונה תחילה.

באותו יום חזר פרסקו מחנות הירקות שלו לביתו ברמת עמידר, מצא את שרה כזרועות הסנדלר שמואל חנוכה. מאז התי- פתחה העלילה במהירות טראגית. עד כי יום אחד נטל הירקן סכין מטבח והרג את אשתו.

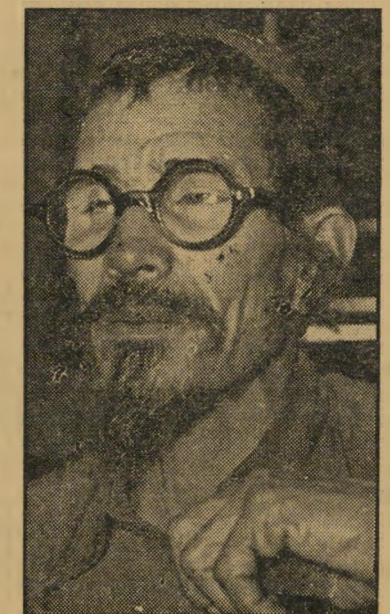
בית-המשפט מוכן. שנה שלמה ישב פרסקו בבית-הסוהר תל-מונד, המתין ליום הגדול בו יופיע בפני שופטיו כדי להשמיע מחדש את טענותיו.

לפני שבוע קיבל עורר-דינו של פרסקו. גדעון חסי, הודעה כי בית-המשפט העליון ידון בעירעור לקוחו בעוד חודש. אלא שאז כבר לא היה עוד טעם בעירעור. שמואל פרסקו מת משבץ לב בתאו.

כל ישראל

תור הזהב

תנועת התיירים הישראליים לחוץ- לארץ תהיה גדולה השנה בשליש לעומת השנה שעברה. עיקר הגידול נזקף לזכות היציאה הגוברת והולכת של מקבלי-שילומים מ- גרמניה המערבית, שאינם ששים להפסיד חלק ניכר מערך כספם על-ידי העברתו כולו לישראל. למרות העלייה הגדולה במס- פרי היוצאים, לא נוסף אף פקיד אחד בי- משרדי מחלקת העלייה במשרד-הפנים. הי- מטפלת בדרכונים ובהיתרי יציאה. מחיר מספר התור לפקיד המטפל בדרכונים הגיע השבוע ל-15 ל"י, ומספקים אותו ספסרי כרטיסי קולנוע אשר החלו להשכים קום

רבי-מכשף ברטי

— כדי להגיע לשמים

ולהתייצב בתור המספרים החל משעה 5 בבוקר. . . לעומת זאת לא תחול עלייה במספר התיירים שיבואו השנה לישראל. לדעת סוכני הנסיעות היתה עלולה לחול אפילו ירידה, אך היא תאונן על-ידי ריבוי ההשתתפות בתערוכת הבולים הבינלאומית תביל, שתחקים בספטמבר, ומשתתפי הכנס העולמי של אונסק"ו, איגון החינוך וה- תרבות של האו"ם, שיתקיים השנה ביש- ראל. . . "אם החר אינו בא אל מוחמד, בא מוחמד אל החר" — בתפגם זה נזכר כנראה נהג דן בפתח-תקווה, כאשר פרצה דליקה בתגובו שלו. תחת לחצות לבואם של הכבאים, הסיע את מכוניתו אל תחנת מכבי האש בפתח-תקווה, והדליקה כובתה בו במקום. . . לשלושה חודשי מאסר 2007 ל"י קנס גידון השבוע החלבן ישראל גולד מהרטיב, אשר שפך בערב פסח כד של חלב תמוץ אל תוך חדרי דירתו של הרב המקומי בתגובה על סירובו של הרב לתת לחלב הכשר. . . חידושי פירי- סומאי הכניסה השבוע סוכנות דחק, המשאירה מעתה את משרדיה פתוחים עד לחצות, כדי לאפשר למעוניינים למסור באמצעותה לעיתוני יום המחרת מודעות דחופות, כגון על לידות או, להבדיל, פטי- רות. . . רק 42% מתושבי ישראל הם בגיל העבודה העיקרי, 20 עד 50 שנה — זאת מגלה סקר של הלשכה המרכזית ל- סטטיסטיקה. זוהי ירידה ניכרת לעומת שנת הקמת המדינה, בה היו בגיל העבודה 50% של התושבים. אורך החיים הממוצע במדינה: 68 שנה לזכרים, 71 שנה לנקבות. . . גילוח הראש הוא העונש שמטילים שלטונות ירון על מסתננים לישראל המתסמים בשובם — כך מסר תושב כפר טייבא בעדות במשפט. רק מסתננים הנהנים מ- חסות הלגיון פטורים מקרחת-מאונס זו.

תזכיר

מנהלים על ישראל

שלמון הצלילים של עוזרייגי הצ- עירים, אשר הובא בפעם הראשונה לתשומת- לב הציבור על-ידי העולם הזה (976) לפני שנה במאמר שהכה גלים בחוגים פוליטיים, זוכה עתה במאוחר להכרה עתונאית גר-

ברת והולכת. אחרי שהעובדות אושרו לפני שבועיים במכתבו של "החר מוזכרות מפא"י" האומני בהארץ, הכריו השבוע גם מעריב על קיומה של "קבוצת-המנהלים", במאמר הזה כמעט עם דברי העולם הזה מלפני שנה. . . **מכתבים מדרום** אמריקה גילו השבוע כי יהודי המקום מתלהבים מאדם שבא מישראל, המכביש גדולות. המדובר בקבלן-הרמאי יצחק פריש- מן, אשר העולם הזה (1009) חשף את מעשי- על יחס מדינה זו לישראל. קבלנוכל פרישמן נמלט מישראל שעות אחדות לפני פרסום הדו"ח בהעולם הזה, לא חזר מאו, למרות שפרקליטיו הבטיחו לכתבי העולם הזה שנסע "לימים אחוים לתורכיה לחיטול עסקיו". משרד-ישראל, משרד-המסחר ו- התעשייה, משרד-האוצר ומשרד-החוק, שלא נגעו את נסיעתו, לא נקפו בניתנים אצבע כדי לגרום להסגרתו של פרישמן, על אף עשרות העבירות שביצע על תקנות המטבע והחוק הפלילי, אולי בגלל העובדה שפרישמן היה קשור בעסקיו עם קרובי-המשפחה של כמה מראשי השלטון במדינה. . . **אחת ההאשמות** שהתפרסמה בחקירת העולם הזה (1026) על שעוריות הבולים היתה שהשירות הבולאי, בסדריו הלקויים, משתף פעולה עם ספסרי הבורסה, עוזר להם לגרוף סכומים עצומים, במקום להעביר אותם ל- קופת המדינה. השבוע פרסם השירות הבור- לאי מודעה קצרה כי חידש את מכירת בולי העצמאות ובצלאל, עם צמדות ושובלים. לולא היה השירות מפסיק את המכירה ביום השני להופעה, לא היתה פורחת הספסרות גם ביום ראשון וגם אחרי. המהומה הגדולה ליד אשנבי המכירה ביום ההופעה באה מתוך ידיעה כי השובלים הי- צמדות יעלמו מה השוק כבר ביום השני. . . **הרב מעקרון**, עובדיה משה ברטי, אשר העולם הזה (969) גילה לפני למעלה משנה את מעשיו לראשונה, הובא השבוע סוף- סוף לדין בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב. במשפט חזר העד מעודד ברולי על העדות שמסר בשעתו לחולית-החקירה של העולם הזה, על נסיונותיו להימשה למשיח ומלך ישראל בעידן העולם הזה (976) לפני שהגיע ל-11 אלף ל"י, בתיאכו של הרב ברטי.

נארג'ים ב"אנדאז"

האשה ההודית מגינה על כבודה

קולנוע

סרטים

משולש הודי

אנדאז (עדן, תל-אביב: הודו) אינו הסרט ההודי הטוב ביותר של השנה ואף על פי כן יש בו הרבה מן המענין והמבדר. זהו שיר הלל לאשה ההודית, שכבודה יקר לה אף מחייה ושאיין לה בעולם דבר קדוש מאהבה ונאמנותה לבעלה. כרגיל בסרטי של מפיק-מאזי מחבוב — בעצם, כרגיל בסרטים ההודיים — הרקע לעלילה הוא משכנות העושר של הברהמנים ההודים, המתבלים את דביהם במלים אנגליות כמו בני החוג הנוצץ בישראל, אינם חייבים לעמול למחייתם. בת עשירים כזאת היא נינה (נארג'ים) המאורשת לפרצוף מוזר במקצת, ראואן, (ראו' קאפור) סימן ה' קריאה אינו טעות; כאשר ראוי קאפור מו' פיע על הבד לאחר חצי שעה של סרט, הוא מתקבל בתשואות) הנוסע ללונדון להשי' תלמות.

בינתיים מציל את חייה של העלמה המור' דרגית-מאד, העצמאית-ביותר והאהבת לרכב על גב סוס, גבר נאה (דיליף קומר) ומת' אהב בה. מאחר שהוא אינו תושב הודו כי אם אורח מדרום אפריקה (אך הינדי על פי מוצאו) אין הוא מהסס להגיד לנינה ש' הוא מאוהב בה, וזאת למרות שהיא ארו' סתו של ראואן.

המשולש ההודי הוא פעמים קומי, פעמים דרמטי, פעמים מוסיקאלי. אף כי המציגים תלשו מן הסרט לפחות שיר אחד, עוד נותרה בו די מוסיקה לערב את אזנו של חסיד צלילי המזרחי. אשר לקומדיה — ראוי קאפור מנוצל אך מעט מאד, אבל בתמונה אחת לפחות הוא מבדח ביותר: הוא נוטל חליל כשפניצחים ומשמיע בו צלילים כרי להכעיס את אשתו. נחש קוברה עצום מת' גנב אל החדר להאזין לנגינה וראוי המסכן, אחוז פחדים, נאלץ להמשיך לחלל ולחלל ולחלל עד שמציאים את החליל מפיו ואז הוא מצליח להוציא בקושי מלה אחת מפיו: "נחש..."

אבל באנדאז נדרש אמר-כלבו קאפור להיות יותר דרמטי מקומי והוא מצליח לעבור ממצב רוח אחד למשנהו בקלילות ראויה לשבח. אפילו כאשר אקדח של בעל-קנאי בידו והוא מכחנז לעבר נארג'ים, אין הדבר נראה מגוחך. כן, אין ספק ש' בראוי קאפור גילת הקולנוע ההודי שחקן ממדרגה בינלאומית גבוהה, וכן מפיק ובמאי כשרונים. אם באנדאז הוא מנגן ככנור שני בלבד, זה הפסדו של הסרט — ושל חסידי הסרטים ההודיים.

הנודדות בג'ונגל

עיר ושמה אלים (חן, תל-אביב: בריי) (טניה) היא זו שבה גר ג'ו (פטר פינק), חייל אוסטרלי, השבוי בידי היפנים במלואיה אותו פוגשת שירת נשים בריטיות הנודדות ממקום למקום במטרה למצוא מקום ריכוז, בעת התמוטטות בנות הברית בדרום-מערב אסיה, בשנת 1942. היפנים אינם יודעים מה לעשות בנשים אלו, רעיותיהם של פקידים ומתישבים בריטים שאחרו לרכבת האחרונה לסנגפור, והם שולחים אותן ברגל ממחנה למחנה. מעיר לעיר, בדרך גופלות הגשמים כמו ובובים ובכלל סובלות קשה, כפי ש' הבמאי, ג'ק לי, טורח להראות לצופה ב' פרטי פרטים.

במרכז השירה עומדת — אה, יותר נכון, צועדת — פקידה בהירת שער ג'ין פייג'ט (וירגיניה מקנה) המתאהבת בג'ו, הוא גונב למענה ולמען חברותיה הרעבות תרנגולות מלול של מפקד מחנה השבויים שבו הוא כלוא, נעש על כך בצליבה על עץ עבה. ג'ין המסכנה מתעלפת למראה העינויים הנוראים ובטוחה, לכשהיא נעורה, שאהובה מת. בניגוד למה שהיה מתרחש אילו עיר ושמה אלים היה סרט צרפתי, אין ג'ין נישאת לגבר אחר ואין היא נקרעת בין שני גברים לאחר שהיא פוגשת שוב בראשון. היא פשוט מחליטה לא להנשא בשנית, משנה את דעתה רק כאשר גודע לה שג'ו עודנו באלים.

משחקת של כוכב מקנה הוא, בניגוד למה שעושים על הבד שאר השחקנים, שקט ומאופק, אך מלא רגש אמתי, הודות לה מקבל הסרט, המנסה לעורר רחמים יתר על המידה הטובה, את המימד האנושי.

מן הסינמה לזירה

אלימות בשכונות העוני (אסתר, תל-אביב: ארצות-הברית) הוא סרטילדות

כוכבי פארס נוצצים בשמי העולם כאן-כאן צרפתי

משלחות הקולנוע הצרפתי, העומדת לבקר בישראל, מעידה לא רק על הידידות השוררת בין שתי המדינות, כי אם גם על התחזקות מעמדו של הסרט הצרפתי בעולם, התחזקות שבאה כתוצאה ממאמץ בלתי פוסק — ומוצלח — מאז קץ מלחמת העולם הראשונה.

מבודדת, נהרו הצרפתים שוב כמעט אך ורק לסרטים אמריקאים.

★ ★ ★

למזגם של הצרפתים החלה באותה תקופה ממש שקיעה רבתי בהוליווד. המפיקים האמריקאים, לאחר שפע ללא תקדים בשנות המלחמה, שבהן בלע הקהל את כל מה שהוגש לו, לא עשו כל מאמץ להתאים את הרמה של סרטיהם לעולם היותר מיושב ב' דעתו והיותר נוטה למחשבה עמוקה של אחר המלחמה. התוצאה: חלק ניכר של הצופים, המשכילים יותר, פנו עורף לסרט האמריקאי, נהרו לראות סרטים איטלקיים וצרפתים שתארו את החיים ללא כחל וסרק, אבל עם הרבה שנינויות והומור מבוגר.

ההתחרות בין אירופה לאמריקה עודנה נמשכת בעוז. אבל, עתה, לאחר שסרטי אירופה כבשו לעצמם קהל מיוחד להם, החל מרוץ בין איטליה לצרפת. סרטי שתי המדינות, וביחוד האיטלקים, לאחר שעשו הון על-ידי שהראו לעולם את כל המכוער, החלו מציפים אותו בנערות יפות, בנויות לפי המתכונת של דומא: גבעות גבעות.

אך עם העליה בגובה החזה של המשתתפות ירדה הרמה האמנותית של הסרט האיטלקי. צרפת, שהחזירה את

היום מפיקה צרפת בממוצע 100 סרט בשנה, מהם לפחות עשרים שהצלחתם האמנותית היא בינלאומית. בימים שבהם עובר משבר חמור על

מריג'יט בארדו

מרטינ' קארול הראתה את הדרך

התעשייה הקולנועית באיטליה ואנגליה, מתחריה הגדולים היחידים של צרפת באירופה, זה הישג נכבד ביותר, מה גם שמספר הדורות-פוקות (בשיתוף עם איטליה, לרוב) יורד ומספר הסרטים ה"לאומיים" גדל.

התאוששותו של הסרט הצרפתי לא היתה מהירה כתחיתו של הקולנוע האיטלקי בשנים 1945-6, שאיש אחד, רוברטו רוסלני, אחראי לה עם שניים שלוש סרטים. בצרפת התחיה לא היתה כה זוהרת, פשוט מאחר שמעולם לא היתה שקיעה. די לזכור שאת ילדי ג'ו-העדן בייס מרסל קארנה בצרפת הכבושה, כדי להסיק שגם בעת המלחמה היתה פעילות רבה באולפנים.

אבל כמובן שהמלחמה והשחרור גרמו לאי יציבות רבה, הן בשטח האמנותי והן בשטח הכלכלי של הקולנוע ב' צרפת. היה צורך לכבוש מחדש שחקים שהיו פעם "בטוחים", ולא בחוץ לארץ בלבד. גם בתוך צרפת גופא היתה הפופולאריות של הסרט האמריקאי גור' לה מו של הצרפתי. מיד לאחר השח' רור, כאשר הוצפה המדינה סרטים, תור' צרת ארבע שנים שבהן היתה צרפת

פרנסואז ארגול

עושר רב וגיוון

נשיה היפות בפחות תרועה אך ביותר רוחה, מצאה את עצמה שוב במקום הראשון. הכבוש הצרפתי בא, איפוא, הודות להתקפה משני הצדדים. ראשית: על-ידי במאים מצויינים וש' נית בהתקפה מן הצד התחכי. מר' טין קארול הראתה את הדרך (ויותר מזה) לפרנסואז ארגול וברגיט באר' דו, אם לציון רק את הידועות ביותר. גם בשטח התחכים לא פיגרה צרפת: ז'ראר פיליפ, ז'אן מארה ולאחרונה ז'אן קלוד פסקאל הם חביבי הקהל.

★ ★ ★

בתוך מאה הסרטים של השנה, ישנם כמובן כמה עשרות שאינם יותר מאשר סרטונים ארוכים: קומדיות זולות מבחינת התוכן וההוצאה הכס' פית, שנועדו לדגדג את יושבי ערי' השדה; טרגדיות סוציאליות, לרוב על יצאניות, שאינן אלא עליה לתצוגה של נשים ערומות. אבל אחוז הסרטים ה' משובחים באמה, החשובים והגדולים, שעשו את שנת 1957 לשנה, בה"א הידיעה, של הקולנוע הצרפתי, הוא גבוה מאד.

ז'אן קלוד פסקאל

הגברים לא פיגרו

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **מלחמה ושלום** (אופיה, תל-אביב) — שבוע אחרון בתל-אביב ליצירה המושתתת על הרומאן הגדול לליב טולסטוי, על אהבה ומחת בימי פלישת נפוליון לרוסיה.

● **סערה מעל מצרים** (מרכז, תל-אביב) — לפי הספר שלוש נוצות, על אודות קצין בריטי הנחשב לפתח, עד שהוא מוכיח את ההיפך. כל זה על רקע כיבוש סודאן בידי האנגלים.

● **אנפטיסיה** (מוגרבי, תל-אביב) — היא חידה קולנועית, בדיוק כשם שהיתה חידה היסטורית. האם הגערה שנמשתה בתו הנהר בברלין הינה או אינה אנפטיסיה, בתו הצעירה של הצאר, שניצלה איכשהו ממות בידי הבולשביקים?

● **שכר האומץ** (תמר, תל-אביב) — ילד מקסיקאי מציל את הפר שלו, גיטאנו, ממות בידי הסוורים בזירת מחקיריסיטי.

מקור

יחיא בן יחיא

קערער עקרבא (מאת מרדכי טביב, ספריית פועלים, מהדורה שניה, 323 עמודים) סובב, למעשה, סביב חזיונותיו ועלילתו תיו של אדם אחד ויחיד: יחיא, צעיר תימני, היושב באחת ממושבות הדרום ומתאמץ לפרנס את משפחתו, אשר נשארה ללא אמצעי מחיה לאחר מות אביו.

יחיא הינו טיפוס פרימיטיבי, הוא חונך בחרו תימני, נאלץ לחפש עבודה בטרם הצליח להרחיב את השכלתו בשטחים אחרים. אולם דבר זה אינו מונע בעדו מלהפוך ל"סוציאליסט נלהב ולסכן את עצמו במאבק נגד הפרדסנים, חובבי העבודה הערבית. בהיותו חבר הסתדרות העובדים מכיר הוא בהבדלי המעמדות, אך כופר בכל חוקי בי הבדלי עדות. אולם גוון עורו והשכלתו הלוקה מולידים בו מידה מסוימת של רגשות נחיתות. כך, למשל, מהסס יחיא שעה ארוכה לפני היכנסו לאוהל חבריו, בני ה"קייבו" הסמוך — והיסוסו זה גדל ככל כפליים בראותו כי באוהל נמצאת אורחת תלאבית, וזהות שיער ותכולת עיניים האורחת, רות, נמשכת אל יחיא החסון, יפה התואר. היא מפתה אותו להולוכה לטיול על פני החולות הלבנים שליד המושב. בה, התימני הצעיר שומר על מרחק בינו לבין רות לוייתו; תודעתו הפרימיטיבית אומרת לו כי נערה כה חמודה הינה בהכרח רח בורגנית. אין הוא יודע כלל כי רות היא בתו של פקיד עירוני נמוך, אשר חסך לחם מפיה, כדי להקנות לה השכלה תיכונית.

עוד בטרם מצליח הנוג לגשר את התהום שבניהם, נאלצת רות לחזור לבית הוריה ונעלמת מאופקו של יחיא. רק אז מתחיל הוא לחלום עליה — ועל דברים אחרים, ה"כוכבים בה: "אלמד בבית מדרש למורים בירושלים... משם לחר הצופים... מה? לא אדע אל נכון... אולי מוסמך למדעי המוח... ואז רות תהיה שלי... רות תהיה, או רות אחרת... אך תהיה לרות כזאת... ולא תעלם עוד בלא השאיר עקבות... היא תגאה בי — וגם אמי תגא אה בי..."

שתפנים ועקריבים. מאחר שיחיא הינו גבר צעיר ובריא, אין הוא יכול להסתפק בחלומות. אולם אין לו צורך להרחיק לכת בחיפושו אחרי התענוגות הממשיים: הוא מקבל אותם בשפע מידו השתפנית (הכינוי שהדביק שנאלעז טביב בקומניסטים) ה"צעירה והחמודה, סוגיה.

מרב להיותו אחרי תנועת הפועלים וה"שתפנית" מתעלם יחיא מן המתרחש בארץ. הוא מצטרף לשורות ההגנה אך ורק מפני שנציגי ארגון זה פנו אליו תחילה. אילו פנו אליו נציגי אצ"ל, או לח"י, היה מצטרף לאירגונים אלה.

יחיא מתפתח במקצת רק לאחר שעוזבת אותו סוגיה, כדי להמשיך בפעילותה המסוגלת. הוא שב להשתוקק אל רות. ה"ימצא אותה? היצליח לגשר את הפער ה"תאורטי שביניהם?

תאוריו של טביב, שהינו אחד האנשים המועטים המסוגלים לתת ציור מדויק של חיי העדה התימנית בארץ, מצטיינים בפירוט טמ וססגוניותם. אולם תיאורים אלה ער שים, לעתים, שירות דוב למחבר, בנשלם את מלוא החריפות מן הבעיות הבינעדיות והבינעמדות, המצויות בספר. התוצאה: היצירה הינה פשוטה עד כדי כך שאפילו תיאור סנסציוני של חיריה מן של העקריבים, המופיע בסופה, אינו מסוגל להציל את המצב.

חדש והריא

● **מלוא הטנא** (מאת יצחק לבנון, הוצאת אוניטק, 302 עמודים) — בליל ערוך בטעם של ציונות, גיאוגרפיה, ביו-לוגיה, היסטוריה ואינפורמציה כללית. אפי שר למצוא בו כמעט הכל — החל במספר הפקידים בישראל, וכלה בהסבר קצר (ו"בלתי מובן) של תורת היחסות של איינשטיין. מסוגל לעזור לכל הרוצים לזכות בפרסים בחידונידיעות.

● **המשפט הבינלאומי** (מאת ד"ר יהושע בראק, הוצאת ראובן מט, 190 עמודים) — הכל אודות הסכמים בינלאומיים, א"מ, בית הדין הבינלאומי של האג וזכויות הדידות של מדינות שונות בימי שלום ומלחמה. מחקר מקיף וממצה, המתאים ל"משפטנים ושאינם משפטנים גם יחד.

בן הכט, הסופר האמריקאי היהודי הידוע מגלה בספרו:

הגנגסטרים תרמו למחתרת

לרגתי, גאיתי, בכיתי, אנסתי, בוססתי בבוץ והתגלגלתי בפרחים — ומעולם לא נפגעתי ולא הוקתי לאיש. כך סיכם סופר-עיתונאי-הסריטאי-לוחם בן הכט את תולדות חייו רבי התהפוכות, באחד מפרקי ספרו האוטוביוגרפי, אשר תרגומו העברי יצא לאור בימים אלה.

הספר, אשר ראשיתו בשנת 1893, עת נולד בן הכט בגיטו ניו-יורק, מתאר את עלייתו המהירה מדרגת צייד תמונות של עתון גדול, לדרגת כתב-סדר ותסריטאי, המסוגל להרגיז אפילו את הקיסרות הבריטית האדירה. תוך כדי עלייה בסולם העתונאות בילה הכט במחיצת גדולי האישים של הדור — החל בשחקן האמריקאי ג'ון בארימור, וכלה בגאנגסטר מיקי כהן. גם לאישים אלה יש מקום נאות באוטוביוגרפיה רבת המומים.

הספר מכיל מאות אימרות שנונות ותיאורים משעשעים, במיטב סיגנונו הנוזע של הכט. אולם המעניין ביותר לגבי הקורא הישראלי הוא דווקא חלקו האחרון — החלק העוסק בפעילות הוועד העברי לשיחרור לאומי, אשר הונהג על-ידי הכט בשיתוף פעולה עם שמואל מרלין ופיטר ברגסון (הלל קוק).

הכרוז הכט, לפני גשתו לכתיבת פרק זה: "בשעת כתיבת הדברים הללו יש רק דבר אחד ודאי ביחס ליהודים, שהפכו את חלום המדינה בן האלפים השנה למציאות: הפוליטיקאים שלהם יש בהם כיעור כפוליטיקאים רבים אצל איביהם. אני מתפלל כי כאשר אגיע לתאר את פרק מעשיהם, יתן לי אלוהים משיגות של שלום עליכם."

דומה כי בקשתו של הכט נתמלאה. הפרק הון במאבקו של הכט למען ארץ-ישראל עצמאית, ובהתנגשויותיו עם ציוני ארצות-הברית, הינו מסולף במידה מסוימת ולוקה באי-דיוקים. אולם הביקורת המהדהדת מתוכו קולעת הישר אל המטרה.

★ ★ ★

שלוש שיחות טלפוניות

רעיון הוועד העברי לשיחרור לאומי בגלגולו הראשון נולד במועדון ה"21" — המפואר במועדוני ניו-יורק — בו נפגש בן הכט עם שני גברים רבי מרץ. הגברים: רב-חובל ירמיהו הלפרין ופיטר ברגסון, אשר באו לארצות-הברית כדי לפעול להקמת צבא עברי.

הכט לא שמע מימיו אודות זאב זיבוינסקי, או התנועה הרבייוניסטית. הוא לא היה מסוגל להבין את פשר כעסו של ברגסון על הבריטים, אשר אסרו על החיילים הארצישראליים להתקשט בסמלי מגן-דוד. התנגדותו של בן הכט ל"מדינה יהודית גברה ככל שהוסיפו השניים לספר לו על ה"מתרחש בארץ."

ואף על פי כן הצטרף הכט אל הוועד למען הקמת צבא עברי. הסיבה: פעילותו במסגרת ארגון זה נתנה פורקן ל"שינאות העזה לגרמנים, אשר השתלבה עם הגיע הידיעות הראשונות על השמדת יהודי אירופה."

פעילותו הפוליטית של הכט, אשר החלה בשנת 1941, התרכזת בהוליווד, בה עבד כתסריטאי. הוא ניסה לרכוש את תמיכתם של אילי הסרטים היהודיים לעריכת אספת-עם, אולם עשירים אלה נתיארו מפני העולם, ממש כמו יהודים בגטו גרמני. הם לא יכלו לתאר לעצמם יהודים לוחמים, אלא רק כקרבנות.

כאשר פנה הכט אל יצרן הסרטים דוד (חלף עם הרוח) צלזניק, נתקל זו הפעם הראשונה בהתקפת-נגד ישירה. הכרוי צלזניק:

"אין לי כל ענין ברעיוןך. זה רעיון פוליטי יהודי, ואני איני מעוניין בבעיות פוליטיות. יתר על כן, אני אמריקאי, לא יהודי."

התחחום על מברק ההזמנה לאסיפה, אם אוכית לך שאתה יהודי? שאל בן הכט.

ואיך תוכיח זאת? שאל צלזניק. "אטלפן לשלושה אנשים, אשר תנקוב בשמותיהם, ואשאל אותם אם דוד או. צלזניק הוא אמריקאי, או יהודי, אם ישיב אחד הנשאלים שאמריקאי אתה, הרי שזכית. אחרת תחחום על המברק."

צלזניק הסכים למבחן ובחר בשלושה שמות. הכט טלפן אליהם, כשיצוץ הסרטים מאוין לשיחה בטלפון המסועף. ל"הפתעתו השיבו כל שלושת הנשאלים, ללא היסוס, כי צלזניק

בן המאה ה-20, מאת בן הכט, הוצאת המתמיד, 534 עמודים. ** שניהם ח"כי חרות בכנסת הראשונה, שפרשו לאחר מכן ממפלגתם.

הוא יהודי, לא אמריקאי. התוצאה: הוא חתם על מברק ה"הזמנה לאסיפה של הכט, עוד בו ביום.

★ ★ ★

אוייב ושמו רוזוולט

מהוליווד ולוס-אנג'לס עבר המאבק למען צבא עברי לניו-יורק וושינגטון. רבים מצירי הקונגרס והסנאט הצטרפו לרעיון הצבא העברי. אנשי משרד ההגנה האמריקאי כמעט ושוכנעו בצידקת טענותיהם של הכט וחבריו, כאשר צץ על דרכם שטן נכבד ביותר. השטן, בעיני הכט, המנהיג הציוני, רבי סטיפאן וייז, אשר הרגיש כי הופעת אירגון חדש, הפועל למען ארץ-ישראל, תגזול ממנו השפעה ופרסומות.

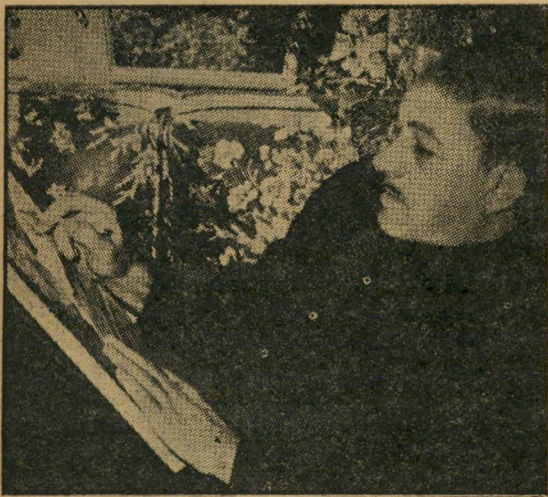
כאין ברירה החליט הכט לפנות אל המוני יהודי אמריקה באמצעות אחד הכלים האמנותיים והחביבים עליהם ביותר — התיאטרון. הוא כתב מחזה בשם לא נמות. המלחין קורט וייל חיבר את המוסיקה, המחזה הוצג במשך שנים בהשתתפות מאות שחקנים נודעים, כגון אדוארד ג'י. רובינסון, ריטה גאם ומארלון בראנדו, חמישים רבנים ומאמנים בחורי ישיבה.

בה בשעה שההצגה הכניסה לוויד הון תועפות, נחל הוא כישלון אחר כישלון בשטח המדיני. לדברי הכט הוכשלו מאמצי הצלת יהודי אירופה בראש ובראשונה על-ידי נשיא ארצות-הברית, פראנקלין דלאנו רוזוולט.

לרוזוולט היה ידיו יהודי בשם וי. אשר היה אורח תדיר בבית הלבן. באחד הימים, כאשר עורר וי. את בעיית השמדת יהודי אירופה, הסתער עליו הנשיא בזעם:

"אינני רוצה שתדבר אתי על יהודים — לא עכשיו ולא בכל עת אחרת. אין שעתי פנויה להאזין לקיונות יהודיות."

מיסטר וי. חזר לביתו, לקח את אנדרטת רוזוולט, אשר עלתה לו ב"5000 דולר, השליך אותה מחלון הקומה התשיעית. לדברי הכט, רוזוולט הוא שהישהה את העיון בהצעת מ"ל שלת רומניה למכור לבנות הברית 70 אלף יהודים במחיר 50

בן הכט

שלושה אנשים ענו: "יהודי"

דולאר היהודי, עד אשר השתלטו הגרמנים על המדינה והשמידו את כולם. כן טוען הוא כי רוזוולט גרם להשמדת המלה "יהודים" מתוך ההצהרה בעניין מעשי הוועד הגרמנים, שפורסמה על-ידי בנות-הברית בשנת 1944. לצערו הרב של הכט מת רוזוולט עוד בטרם הספיקו אנשי הוועד להצלת יהודי אירופה לפתוח במסע השמחה נגדו.

★ ★ ★

תרומת הגאנגסטרים

אחר המלחמה דומה היה כי נפרדו דרכיהם של הכט ואנשי ברגסון. הכט לא האמין בנכונות היהודים להילחם. אולם ברגסון בו הוכרר לו כי חלק מן הישוב העברי פות

כונן להילחם בבריטים באמת, התמסר לכתיבת מאמרים והעלאת מחזות. אנשי בריטים על קרשי הכמה האמריקאית, בכרוזו הנוזע ביותר, אשר פורסם על דפי העתונות האמריקאית, נאמר, בין השאר:

"כל אימת שאתם מפצצים מחסן נשק בריטי, או הורסים בית כלא בריטי, או שורדים באנק בריטי, או קוראים דרור לרוביכם ופצצותיכם לפעולה נגד הבוגדים הבריטיים, עושים להם יהודי אמריקה חן קטן בלבכם."

הבריטים הגיבו על כרוז זה בהטלת חרם על כל כרטיס של בן הכט. המוני יהודי אמריקה, אשר חרגו סוף סוף מ"אדישותם, הגיבו עליו בהגברים את תרומותיהם לאצ"ל.

אחדות מן התרומות הגדולות ביותר באו להכס ממקור בל-תי צפוני. כך, למשל, התעקש מיקי כהן, גדול הגאנגסטרים שקמו לאחר אל קאפונה, לערוך מסיבת התרמה מיוחדת של אנשי העולם התחתון. במסיבה, אשר נערכה במסבאת סלאפסי מאקסי, ההוליוודית, בהשתתפות כאלף קוביוסוסים, נאספו 200 אלף דולאר במזומנים. מבטיו המאיימים של מיקי כהן שיכנעו את התורמים יותר מכל הגאומים הנמלצים של הכט. תחילה שימשו כספי התרומות והכנסות מחזהו של בן הכט, לידתו של דגל, לקניית חומרים מעפילים, אשר נק"ראה על שמו. אחר, עם פרוץ מלחמת העצמאות, הוזרמו ה"כספים לקניית נשק."

הנשק, אשר הושג ממקורות שונים, הועמס על אלטלנה, כעבור שבועות מספר וזעזע הכט קשות בהיוודע לו על סופה של אוניית טיפוחיו זו. אולם יותר מכל פגעה בו הידיעה על מותו של ידיו הטוב, אברהם טאבאסקי, באש חיילי צה"ל. במלחמת מרות, שבהן מסכה הוא את פרשת אלטלנה, נחק הגשר האחרון בין בן הכט לבין ישראל. כיום הוא עוסק שוב בתסריטאות, עיתונאות ואירוח אנשי שם בחילה שלו — עיסוקים קלים יותר ומאכזבים פחות.

אמנות

במה זעירה

צלילי צ'ארדאש

הלהקה ההונגרית, שבאה לארץ בי יוזמת הצורות של מדינתה, אחרי כמה הודעות של ביטול וחידוש, הרעידה מיתרים בלבות אלפי ילידי-ההונגריה, שהפכו את הופעותיה לכינוסים לאומיים. אולם גם בלב לא-הונגרים יכולה מנה מעורבת זו של פאפריקוד וצועניגון לעורר הדים. כמו כל הופעה של אמנות עממית אמי-תית, עוררה גם זו הרהורים מלנכוליים במקצת: בהשוואה למסורת המוסיקאית ה-מאגיאית, בת אלף השנים, אין ריקודי-העם של דליה ושיירי-העם של פתחת-קוה אלא יצורים מלאכותיים וחסרי-שורש. מי שרגיל לזמרעס מסוג הרוק-נ-רול, יתאכזב למשמע התזמורת הצוענית של אנטאל דורש (מתחרו עם שוטר-חרש) בת 50 השנה. הנגנים כמעט ואינם מתנועעים, מחתרים על להטוטים. אולם המוסיקה עצמה שופעת תנועה. משירי העם המושרים בפי אולגה שיק ולשלו פלוש, ועד לקצב הסוער של מארש ראקושי (על שם שושלת נסיכיו-טראנסילבניה לוחמיה-החופש במאה ה-16), מתנועות הבאלט של הונגרקון גיאורגי קלאפקה ועד לרפסודיה מס' 2 של ליסט, זהו משתה של יין-טוקאי — אמיתי, מתוק ומשכר.

מאחורי הקלעים

התחרות על השולמית

התחרות דראמאטית מתנהלת בין מים האחרונים בין אהל לבין דו רה מי. שני התיאטרונים מכינים להצגה את שול-מית מאת גולדפאדן, וכל אחד מהשניים רוצה להקדים את המתחרה בהצגת הבכורה. למעשה, תהייה שתי ההצגות שונות בתכ-לית. בעוד שבדו רה מי הכין יגאל מוסיני זון קומדיה מוסיקאלית חדשה לגמרי, כש-המחזה של גולדפאדן משמש לה רק בסיס עלילתי, מכין משה הלוי את שולמית בי-אהל לפי נוסחתה האידית. בדו רה מי כותב יחיאל מוהר את הפזמונים למוסיקה ה-מקורית של משה וילנסקי ובאהל יוצג ה-תרגום המילולי המעובד של שמשון מלצר. את תפקיד שולמית תמלא בדו רה מי ה-זמרת שושנה דמארי ובאהל זמרת קול-ישראל שרה לאש. . . . צמצומים נר-חבים בצוות עובדי ואמני מועדון התיא-טרון יוכנסו כבר בזמן הקרוב ביותר. הנה-לת המועדון סיכמה את החודשים הראשו-נים לקיומו בנרעון גדול. אחת הסיבות: שני שליש מההכנסות ברוטו מוצאים עתה על משכורות. הצמצומים העיקריים יחולו בעיקר בתוכנית האמנותית וכן יוכנסו שי-נויים אישיים בלהקת המועדון, במגמה להע-סיק אמנים על רמה גמוכה יותר, בעלי משכורת גמוכה יותר. בינתיים הגישו כמה מעסקני מפא"י תלונות למוסד לביקורת של המפלגה על השתתפותו של מזכיר המפלגה של ד"ר גיורא יוספטל בהנהלה הפעילה של מועדון התיאטרון. . . . חידושים מר-חיקי לכת הוכנסו בתוכנית של המחזה טנונית בחוף מיומבה, המוצגת בהבימה. ה-תוכנית המתוקנת עוסקת בהצגה ובנועה מאחורי קלעיה, מכילה בין השאר את ה-משפטים הבאים: "הנהלת הבימה חזרה מ-מיומבה ונמצאת שוב בכתובתה הקבועה. כל זמן ההפלגה נתמכה הבימה ויוצגה בארצות-הברית וקניה עליי הקרן האמרי-קאית למוסדות ישראליים". . . . פועל נמר חיפה, שמואל הילסברג, 30, זכה במקום הראשון בתצוגה המוקדמת של ציי-רים ישראליים לקראת הפסטיבאל במוסקבה. הילסברג יפליג למוסקבה במסגרת משלחת ועד הפסטיבאל הישראלי, במחצית החודש הבא. . . . "ללא מסך" יהיה שם הצגתו החדשה של תיאטרון זוטא, תיאטרונם של זיגמונד טורקוב, מאיר ינאי וברתה וילנסקי. . . . תוכנית חדשה תוצג בקרוב ב-מועדון התיאטרון. היא תכלול הפעם, נוסף לפזמונים חדשים, קטעי פנטומימה שיוצגו עליי להקה זעירה ובראשה שחקן התיא-טרון הקאמרי יעקב ארקין, אשר הפך ל-ראש להקת הפנטומימה של התיאטרון עם מסעו של מורו ורבו שי אופיר לארצות-הברית.

* כאשר פלשו המאגיארים, עם המקורב לפינים, יחד עם שבטים תורכיים וכוזריים לעמק הדאנובה, יסדו את הלאוס ההונגרי. השם "הונגרי" עצמו אינו אלא שיבוש סלאבי של המלים "עשרת החצים", סמל המאגיארים בארץ-מושבת הקודם, על הנחר-דון.

2×1=3

תוכן המרא של
3 שפופרות במחיר של 2

זהו חיסכון!

משחת
שיניים
תינא
בשפופרת ענק

המקציפה וטעימה - שכל סבון אין בה !

כז רלת סרן
מיוחז לחלית התחתות
PETTICOAT

ולשמלת הערב

לפי A-LINE החדיש

- חזק ונוקשה
- קל לניקוי במים ובסבון
- תמיד יפה ונקי ללא גהוץ

סרן

להשיג בכל החנויות המובחרות

של הענף

החברה המאוחדת

לסרן פדמטיקה בע"מ

תל-אביב, רחוב מקוה ישראל 10

טלפון 5853

רם
ניס להגות
אופנוע
תא, ד"ח בול, מול חבני אש

האם כבר קבלת חתיכת סינטבון חנים לדוגמא?

החנוני שלך יעניק לך אותה ברצון בעת קנייתך אחד ממוצרי "נקה" הבאים: קופסת ענק "סקס" טיל שמפון, אבקת כביסה ללא סבון "זיוה", "כביס-נקה" לכביסה מהירה, שפופרת ענק "נקה" לנולין שמפון או "משחת שמפון נקה". סינטבון נוח לשימוש לכל כביסה, שטיפת כלים והוצאת כתמים. תוצרת נקה — תוצרת איכות

האולפן הדרמתי

שדיר תיאטרון

זירה

בהנהלת מיכאל אלמז

פזתח

כתה חדשה למבוגרים

- נשים מגיל 17
- גברים מגיל 18

המעוניינים יפנו בכתב:

לת. ד. 11054 תל-אביב

102 קלמל

לכונן הנבה ביותר בעולם.
איור דרך ארצה עברה
הארכיטקטורה עד למגרד
שחקנים קב גם מיע
הרדיו. שיא השכלול המצא
במקלט HI-FI מילוט 59

2 רמי קול, אנטנה פנימית,
מרחיב גלים 7 פגורות.

Pilot Radio
U.S.A. and now in ISRAEL

אני אלהקת גלידה תלמה

דני קרל, דורה דול
ודומיניק פז

בסרט העז והדרמטי

בנות סוערות

LA CAGE AUX SOURIS

קורות 40, "עכבריות" רתוקות ומרתקות המסכנות הכל למען הכל! 3 בחורים מביאים אהבה לנערות החסרות כשרט מלא תקווה, הרפתקאות עולמיות וחיים!

השבוע בקולנוע, "זמיר" תל-אביב

ועדת השופטים של התחרות הספרותית

שנערכה עלידי "ועד הפסטיבל הישראלי"

בין קוראי "העולם הזה"

בדקה את הכתבות, סיפורים, שירים וסיסמאות על רעיון הידידות וההבנה בין הנוער העברי והנוער הערבי בישראל והחליטה פה אחד להעניק את הפרס הראשון

נסיעת חינוך למוסקבה

למונירה חלדצ'י, ממערכת פרדיסיק,

עבור ספורה "הנהג שלנו".

- ועדת השופטים מוצאת לנכון גם לציין את יצירותיהם המובחרות של
- אפרים שטופמן, חבר קיבוץ אופק, בעד הסיסמה הטובה ביותר
 - נור סלמאן פרג', מכפר עבלין, בעד שירו בערבית "קול אחים"
 - חנוך שווייג, חבר קיבוץ פלמחים, בעד סיפורו "הגבול מנגד"

חגרי ועדת השופטים:

- מיכאל אלמו, במאי תיאטרון "זירה"
- יורם מטמור, סופר
- גילה כהן, חברת ועד הפסטיבל הישראלי
- שלום כהן, ראש מערכת "העולם הזה"

היצירות שצוינו וכן מיבחר מתוך מאות היצירות שנשלחו לתחרות, יפורסמו באחד הגליונות הקרובים של "העולם הזה"

המשק, וביניהם בתו של פוליטרוק הפלמ"ח ועסקן אחדות העבודה בני מהרשק, נראה האב המאושר יושב במסיבה בשקט בלתי רגיל-לגביו. כששאלוהו מדוע אינו מארגן את השמחה במרץ הרגיל אצלו, השיב בני: "איני רוצה שיגידו לבתי שאבא שלה הוא עדיין ילד בעצמו". . . הסופר שלום אש, שיצא כדרכו לטיול-בוקר על שפת הים בבתי-ים, הבחין בחבורה של ילדים חבושי כיפה שהתרחקו מעל פניו במהירות. כשקרא לאחד הילדים ושאל לפשר המנוסה, הסביר הילד: "אמא אמרה לי שאסור לדבר אתך, למה שאתה כותב על הנוצרים".

★ ★ ★

הידיד והפרקליט

שכנים נועמים, שנעורו משנתם עלידי חבורה צוהלת שיצאה ברעש גדול ממסעודן התיאטרון בשעה שלוש לפנות בוקר, נתנו פורקן לכעסם עלידי שפכת דלי מים על ראשי היוצאים. הנרטיבים העיקריים: ח"כ מפא"י אהוד אבריאלי ויושב-ראש חיצ"ו העולמית רבקה זיו. . . כאשר הוליעו השבוע בצחצח, להצגת הבכורה של תוכנית הרביעית זהו זה, סגן המפקח הכללי של משטרת ישראל עמוס בן-גוריון ופר-קליטו מיכאל כספי, התלוץ אחד ה-מבקרים התיאטרוניים שישב בשכנות: "אם אגש עכשיו לעמוס ואשאל מה דעתו על ההצגה, הוא יענה לי בחדאי: לפני שאני משיב על השאלה עלי להתייעץ עם עורך-הדיון שלי". . . באחת ההצגות של סגנונית בחוף מיומבה בהבימה, חזו השבוע פצועי מלחמת סיני, שוכו לברכה מיוחדת לפני עליית המסך מפנימאי ההצגה "שרגא פרידמן". . . שריפה רצינית שפרצה השבוע בשיכון הבימה ברחובות פרוג'יד-הזו בתל-אביב פגעה קשות בידרתה של שחקנית הבימה תמר רובינס. . . שח-קנית תיאטרון אוהל לאה דגנית, שרצתה לתת לידיד כשי אחד מן התקליטים ארוכי-הנגן אשר הקליטה באנגליה, גילתה כי זהו מבצע קשה למדי: כדי להביא את התקליט לארץ, דרשו ממנה להוציא קודם כל רשיון "יבוא מתאים". . . ספרו של איש זגגה, יושב ראש הוועד למען החייל יוסף ברק, כפר על גדות הכנרת, שיצא לאור לפני חודשים אחדים בצרפתית, זכה כנראה ל-הצלחה ניכרת: השבוע פנתה חברת-סרטים צרפתית למשרד המסחר והתעשייה בה-צעה לצלם סרט סינמסקופי-צבעוני המבוסס על הספר ועל חי ברק, אשתו ושבת-ילדיו. בסרט ישותפו, לפי הצעת ההבדלה, שני שחקנים צרפתים ושמונה שחקנים ישראליים, ושפתו תהיה צרפתית.

שפת אמת והשפה הסינית

כאשר הגיע אל אוניו שמע החיכוך המתנהל כיום בישראל סביב הש.ב., סיפר הפרופסור היהודי האנגלי היימן לוי, המבקר עתה בישראל, מעשה אופייני שי-אירע לו עם הש.ב. הבריטי, המ.י. 5. מחלקה בריטית זאת, שהותקפה בחודש ה-אחרון נמרצות בכל העיתונות הבריטית לאחר שהתברר כי היא משתמשת במרצים וב-סטודנטים באוניברסיטאות כדי לבלוש אלה אחרי אלה. פנתה יום אחד גם אל פרופסור לוי ודרשה ממנו לשתף פעולה. כאשר הציג בפניו איש-שיח את פנקס השירות שלו, מיהר פרופסור לוי והוציא לעומתו את פנקס-החבר שלו במפלגה הקומוניסטית ה-בריטית. מסתבר, כי שמע הקומוניזם של הפרופסור, בעל הפירסום הבינלאומי, לא הגיע אל אוניו המ.י. 5. . . הסביר השבוע ח"כ פאגיי בנימין מוינץ את פשר ידי-דותו ההדוקה עם ח"כ מקי ד"ר משה סנה, אתו הוא נוהג לבלות בשחות ארוכות במזנון הכנסת: "שנינו מיוצאי חסי-די גור, וכידוע הספר המרכזי של תורת החסידות לגבי חסידי גור הוא שפת אמת. ואף על פי שסנה החליף את שפת אמת בשפת פראבדה, בכל זאת נשארה שפה משותפת. . . כאשר חזר השבוע ח"כ מפא"י משה שרת ממסעו השני לאסיה, הוא מיהר להפגין בשמחה בפני עובדי שדה התעופה בלוד את הישגיו, בדברו אליהם בסינית שוטפת, להנאתם המרובה של ה-שומעים. . . האם צריך לקבוע מזווה בתוך מונית או לא? שאלה חמורה זו עורך השבוע בפני הרבנות הראשית המנהל הכללי של משרד-הדתות שלמה זנוויל בהנא. לאחר שהרבנות עינה בדבר ופסקה כי אין צורך בכך, נאנח לרחותה אחד העיתונאים: "איזה מזל! אני כבר חששתי שכהנא יכ-רז על כל מונית בארץ כעל מקום קדוש!"

★ ★ ★

ראש הבעל ורגלי האשה

הסופר הירושלמי פנחס פלאי, שיצא לסיור בארצות-הברית, נפגש שם לשיחה ממושכת עם המחזאי ארתור מילר ואשתו, כוכבת הקולנוע מרילין מונרו. לאחר שיחה בה דנונו אך ורק בעיות ספ-רותיות, אמרה מרילין בהערצה: "בפעם הראשונה אני רואה ישראלי המעוניין בראש של בעלי יותר מאשר ברגליו שלי". . . כאשר נחוגה השבוע בקיבוץ גבעת ה-שלושה חגיגת הבר-מצחה של כמה מבני

• שם היומון של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, שמוכר המילולי הוא: אמת.

פסוקי השבוע

- המזכיר הכללי של האו"ם דאג האמרשילד, בהסבירו מדוע טרם קיבל תשובה על השאלה שהופנתה למצרים, לפי דרישת ישראל, בעניין מצב הלוחמות בין שתי המדינות: "חליפת המכתבים שלי עם רוב הבירות של המזרח-התיכון היא חד-סטריט במקצת."
- ראש הממשלה דוד בן-גוריון, כאשר הסבירו לו את עבודתה של המחלקה לחקר המתקת מיהתהום במכון לחקר הנגב בבאר-שבע: "קחו מים מהים באשקלון. זה קרוב."
- המנהל הכללי של משרד הבטחון שמעון פרס, בצטטו את דבריו של מדינאי צרפתי למדינאי אנגלי: "אצלכם הממשלות הן יציבות אך המדיניות משתנה לעתים קרובות, ואילו אצלנו הממשלות מתחלפות אך המדיניות נשארת."
- עורך "הארץ" גרשום שוקן, בפולמוס עם ח"כ מפא"י ישראל גורי שגינה את פירסום מכתבו עלום-השם של חבר מזכירות מפא"י בהארץ תוך הסתמכות על ציטאטות בעניין זה משופנתאור: "אילו חי כיום שופנתאור בישראל, נדמה לי שהסיכויים שהיה כותב בהארץ היו גדולים יותר מאשר להשתתפותו בדבר."
- אליעזר ליבנה, באותו עניין: "איני מבין מדוע אין מפא"י מזמינה מאמרים בקשר למכתב בהארץ אצל שרגא גורן, למשל, ואילו את גורי אין היא ממנה כראש המרכז לקואופרציה."
- ח"כ חרות יוחנן באדר, באותו עניין: "אין ספק שהמכתב האנונימי הזה הכניס למפא"י — שוקן."
- המשורר אברהם שלונסקי, לאחר שדובר מפא"י הישוה מכתב זה למכתב זינובייב המפורסם: "נראה שהכותב דגל בסיסמה — הווי זינובייב לאריות ואל תהי ראש לשועלים."
- כתב "על המשמר" כנסת צבי אמיתי: "הש.ב. ברייה משונה היא: חיייה בעל-מחמתה, אך בהיותה מגושמת — משאירה היא אחריה עיקבות בולטים במקומות שבהם עברה; אוהבת היא אלמוניות, ואף על פי כן נפגשו אותה רבים פנים-אל-פנים."
- הקריקטוריסט קריאל ("דוש") גרדוש, על הצוללות הסובייטיות שהגיעו למצרים: "כאשר שמע כרושצ'וב שהצי האמריקאי הששי הגיע למזרח-התיכון, הוא אמר: אם ככה, אז אני צוללת."
- הסופר שמואל יוסף עגנון, על הפרסים הספרותיים: "צריך להרהר בכל פרשת הפרסים, כי כל פרס גורם שמחה לאדם אחד וצער לרבים."
- העיתונאי גבריאל צפרוני, בהגדירו את מלחמת המודעות שהתלקחה השבוע ביתר שאת בין סם דובינר לבין המועצה לשיווק פרייהור: "קרגלמוסיה"

בחי, אני מתחילה להרגיש כמעט כמו כוכב קולנוע, עם מכתבי מעריצים וכל השאר. אני שואלת אתכם — זה לא מחמיא לנערה לקבל מכתב כמו זה של רמי מתליאבי?

„שאלה לי אליך. מדוע לא תתוודי אחת ולתמיד מעל גבי מדורך שהינך אשה נשואה ואם לשני ילדים? אולי זה יצליח להביא מרפא או מנוחה לחבורת המעריצים ה' גדולה שהצלחת ליצור סביבך.“

„אני כשלעצמי נמנית גם על אותה חבורה, אך משנודע לי מעמדך החברתי, נר געתי במקצת. ובכן, רותי, יש דם או איך? ודבר נוסף: זכיתי בעשר לירות ישראליות במפעל הפייס. רצון יש בי לקנות עבורך ש' קטן להבעת מה שהיה. (מה היה?)

„במה תבחרין“

„ואל תראי זאת כסתירה לדברים ש' כתבתי לעיל. גם לדורות טובות אני אוהב לקנות מתנות. ובכן“

ובכן. האם סבורים אתם שאילו הייתי אשה נשואה ואם לשני ילדים הייתי יכולה לשמור על מעט חוש ההומור שבי? אשר לשי הקטן, רמי, זה נחמד מאד מצדך, אבל אמשי אמרה לי שזה לא יפה לקבל מתנות מבחורים זרים. בעצם, לא איכפת לי, היא בלאו הכי איננה קוראה את המדור. היא אומרת שאני מביישת אותה.

★ ★ ★

רומנים זעירים וברחמים

אלה המחפשות סטודנטים, ועוד ירושל' מים, נוסף לכל: (1028/1):

„אז מה שלא מצאתי ברחוב, זה תמונה של חתיכה שתהיה הטיפוס שלי. מה שכן ראיתי ברחוב, זה המון חתיכות חמודות. כל הצרה היא שלכל החתיכות החמודות יש חבר. עד עכשיו היתה לי הצלחה מועטת אצל כאלה בלי חבר — אם לדבר בלשון עדינה על העדר הצלחה — ועם כאלה שיש להן, בכלל אני מפחד לדבר.“

אגב, מה עתה עלי לי בראש, תוך כדי מחשבה על תיאור תכונותי, כי יש המון שכותבים אליך שיש להם תכונות יוצאות מן הכלל ובכל זאת הם נזקקים לך, מה שמעלה את המוראל.

תאור תכונותי:

(א) תכונות חומריות: לא מצוינות במ' יוחי, ולא גורעות במיוחד. סתם אחד.

(ב) הגיל: בסביבות 21.

(ג) הענף: סטודנט — אם כי אילו היית יודעת מי לומד באוניברסיטה היית מת' בייתה לקבל זאת בתור המלצה. אבל זהו המצב.

(ד) ההיסטוריה: מעוררי אני לא ילד פלא. לא גולדתי בן שנתיים, בן 10 לא עניתי על שאלות מסובכות בטלביזיה, וכך. בוגר הנח'ל וירושלמי.

(ה) עז היום לא התפרסמתי אלא פעם אחת בעתונות, וגם זה לא בעד משהו מיוחד, אלא סתם.

(ו) מה שאני יכול להבטיח למתכתבת אתי, זאת האפשרות לזכות בכמה אלפי לירות, והרי החשבון: מכתבים אני שולח עם 12 בולים של חצי גרוש. 13 מ' מכי תבים יצטברו אצל המיועד 260 בולים. רק היום קראתי בעתון שיש סוחר בתליאביב שנותן איגרת אחת של פייס בעד 250 בולים. בפייס כל שני זוכה. אני הראשון — כי אף פעם לא זכיתי. חשבון צדק?

(ז) מחבב סנדלים, לא מחבב בחורות עם המון צבע.

(ח) על המיועדת, כפי שאני רואה את נערת הלומותי, להיות זהובת שיער ו' חמודה, הייתי יכול לתת עוד תכונות, אבל הסיכויים שכולן תימצאנה באחת הקוראה במקרה את העולם הזה, ושאלן לה חבר ושיחשק לה לענות לי, שחיים כמעט לאפס, על כן נסתפק בזה. ואגב, היא יכולה להיות גם אחתה.

(ט) נושאי ההתכתבות — אני מוכן להת' כתב על כל העולה על רוחה של אותה

נערה. תחום התעניינותי אינו מוגבל וכולל הכל. המיועדת יכולה להיות בת משק ובתחום הגילים בין 18-20. (י) אשר לתכונות הרוחניות, החברים שלי טוענים שאני ציני. כבר איזה 15 שנים נטושה מחלוקת, אם מתחת לקליפת הציניות יש נפש הגונה, או שקליפה כן התוך. לי קשה להגיד — כי זה הסוד שלי. מודה אני שאני לא בקי לא בקינסי ולא בשייקס' פיר, אם כי קראתי פעם את מקבת בעברית לפני הבחינות. לא בוחל ברומנים זעירים ולא בברהמס'.

מה אפשר לדרוש יותר מסטודנט?

★ ★ ★

קרבי, באמת קרבי

וכיצד כותבות חיילות? (1028/2)
„חברות אנו שתיים

הטיפוס שלי

מה דעתכם על זה: „תמונה זו נשלחה אלי עלידי ידיד, תושב קופנהאגן, דניה. לדבריו נמצאה תמונה זו על ידי. התמונה עשתה עליו רושם והוא מעוניין להתכתב עם הנגטיב שלה, היינו עם בעלת התמונה עצמה. הוא שלח לי את התמונה בבקשה שאנסה למצוא את הנערה ולקשרה עמו. אי לכך לא נותרה לי ברירה, אלא לפנות אליך, רותי, בבקשה למצוא לי אותה.“

„לדברי ידידי, שהינו ישראלי בן 18 ש' היגר מהארץ בהיותו בן 15, מסמלת הנערה את הצבריות וכל הסוב ביישראליות, אותה הוא עדיין זוכר ואליה הוא מתגעגע. אבקש את בעלת התמונה להתקשר עמי לפי הכתובת א. עינוור, רחוב אבן-גבירול 119, תליאביב ואני אקשרה עם ידידי זה.“

הרוצות בעלמים שניים אשר יוכלו לנו תת מן העט ומן האת.“

„... בקשה צנועה זו מובאת עלידי שתי חיילות... בנות 18 המשרות בצחצח בג' דוד קרבי ובאמת קרבי, והמעוניינות ב' כותבים אשר שיוכם האזרחי אינו משנה. אפשר מעיר, אפשר מכפר, קיבוץ, קבוצה, מושב או מושבה, ואשר גילם ינוע מגיל 20 ועד 23.“

★ ★ ★

אחרי שהיא חולקת מחמאה ל' אשה אחרת, נראית אשה כאילו היא מחכה לעודף.

★ ★ ★

בלי להשוויץ

(1028/3) שונא גורא להשוויץ. זו הסיבה מדוע הוא מוכן לומר על עצמו רק שהוא סטודנט למדעי המדינה ותושב רמת-גן.

★ ★ ★

קיבוצניקית קצת בלונדית

לא מכבר השתחרר (1028/4) מן הצבא וחזר למשקו בגליל העליון, וכיחן שכולנו

יודעים את מצוקת הבנות במשקים, לא ייפלא, איפוא, שהבחור יפנה אלי ויבקש להתכתב עם נערה בת 16-18, קיבוצניקית השונאת, כמוהו, את חיי העיר. מה שכן מפליא במקצת הוא שהבחור רוצה דחא בנערה „קצת בלונדית, מבנה גוף בינוני — לא שמנה מדי, ואם יש לה דם, שתשלח תמונה שלה במכתב הראשון.“

★ ★ ★

שכל ישר בגוף בריא

לא לאכזב, מבטיחות (1028/5), שתי נע' רות בנות 20 ו'22, האהבות לנסות כל דבר חדש. התפלאתי לראות שאשה לא ממליצה על רעותה שהיא יפה ונחמדה. הן אוהבות טיולים, ריקודים וחברה טובה. בר' חלות באיפור מוגזם וסנוביות.

„מבכרות בחורים בעלי נפש בריאה ב' גוף בריא ושכל ישר על בעלי השכלה גבוהה, אשר קרני השמש לא שזפום.“

★ ★ ★

הייתי לא מכבר במסיבה והב' חנתי שם בבחור כבן 30, שהתנהג כאילו היה הדבר הנפלא ביותר שהומצא אי פעם. ישב ברישול על כורסה כשנערה ישובה לו על כל בך, עישן סיגריה, ואפילו לא שמע את ציוצן הנלחב. הוא היה רחוק מלדמות לאדוניס, דבר שלא הפריע לו להעיר כמה הערות בלתי-אביריות לחלוטין על הנערות שבמסיבה. כאשר נשאיתי אדישה לקסמו והבעתי בפניו את דעתי הלא-יחידה מהמראה שהוא מזכיר לי את הסיר הנפוח המפורר סם שבידמיהו, התנצל:

„מה את רוצה. אני מלך עכשיו. יש ביקוש עצום, בעיקר בתליאביב, לבחורים בני גילי. המון חברה נהרגו במלחמת ה' שחרור. חסרים כ-10 אלפים ראש בשוק. זאת אומרת שיש כ-10 אלפים בחורות שמתות להתחתן. אני פשוט מנצל את המצב.“

★ ★ ★

האפור והאדום

אהו הצנחנים באים. אני יכולה לראות כבר את המכתבים שיהיו אליהם. כי מי לא תרצה להפגין את שיעמומם של שלושה חיילים קרביים הקובלים על האפרוריות ב' חייהם הצבאיים, ומה גם שהם צנחנים. לשם כך עליכן להיות בנות 18-17 וכדי שירגישו את עצמם באמת בני בית, רצוני שתהיינה רמת-גניות (1028/6).

★ ★ ★

אם אתם תמהים לרוחי הטובה היום, והסתייגותי המוחלטת כמעט-מהערות, תבינו מדוע, אחרי שתקראו מכתב זה ש' קיבלתי מחייל צעיר:

„... אבקשך להיות קצת יותר מאופקת ולחסוך את הערותייך הצמודות לכל מכתב המתפרסם במדורך. מוטב לתת לכותב לומר את דברו, ואנו הקוראים נבינו גם בלי פירושי רותי... אני גיל לומר את אשר אני חושב, בפרט כאשר הדבר עלול להביא לתיקון משהו, שלדעתי הוא מעוות.“

האם גם אתם חושבים כמוהו? אם כן, תשברו את לבי.

★ ★ ★

מיוזג גלויות

(1028/7) חיילת בת 19, רוצה להוכיח את רצונה הטוב ואת דעותיה המתקדמות, בכך שהיא מבקשת להתכתב דווקא עם צעיר מבין עדות המזרח, כבן 20 ומעלה. היא אי' ננה מגבילה אותו באשר לנושאי ההתכת' בות.

★ ★ ★

אם אין הוא לו

(1028/8) הגיע למסקנה, בשנתו השלו' שים, שאחרי שהקדיש את מיטב מרצו עד כה לאחרים, הגיעה העת לדאוג לעצמו. הוא מוצא את עצמו לפתע בודד למדי.

בדידות זו הוא מקמה להפיג בקריאת מכתביה של נערה משכילה ומושכת. הדגש, אומר הוא, נתון על חוש ההומור שלה והשקפת עולם בריאה. רצוי כי נערה זו תהיה יוצאת קיבוץ או בגורת תנועה-נוערה.

הווי

ליל מנוחה

בהצור, ערכו עשרות תושבים ו' שוטרים במשך לילה שלם חיפושים אחרי ילד בן ארבע, שנעלם מבית הור' גילו אותו למחרת בבוקר ישן ב' שלוחה מתחת למיטת הוריו.

★ ★ ★

גישה מקורית

בכאפאלו, ארצות-הברית, זכה עור' בד' הדואר מיכאל גורמן בפרס' ייעול, כאשר המציא שיטה להפסקת רעש המנועים ועשן המכוניות שנהגו לחנות בחצר הדואר המקומי, קיבל גם תעודת כבוד בה נרשמו פרטי המצא' תור' הצעה לכבות את המנועים.

★ ★ ★

תפיסה מפגרת

בתליאביב, לאחר שהניח לשוודים אלימונים לפרוץ לרפת ולגנוב מ' מנה ארבע פרות מבלי להפריע להם, התפלל כלב השמירה של א. לייבין על הוקרי המשטרה שהגיעו למקום למח' רת בבוקר, לא נתן להם להתקרב ל' רפת הריקה.

★ ★ ★

על עכברים וילדים

ברמת הכובש, סיים סיים של מטוס פייפר לפור גרעינים מורעלים בשדות המשק, ביצע צלילה גוספת מעל ראשי ילדי הקיבוץ שעקבו בהתעניינות אחרי, פיזר בינם שקיות של סוכריות.

★ ★ ★

הגנוב מוגזב

בטוקיו, יפאן, עצרה המשטרה את מיטסושי טאנימוטו, שעה שגנב אר' נק מכיסה של אחת הלקוחות בחנות כלבו גדולה, עצרה מיד את הקונה עצ' מה, שהיתה כה שקועה בגניבת סחורה מהדלפק שלא הרגישה במעשה הכייס.

★ ★ ★

העולם הקטן

בפתח-תקווה, סיפר אריה מכנס, אחד מחתיקי החקלאים בישראל, כי צד זכה סוף-סוף לבקר במטעי הפרי המפורסמים של ג'מאיקה, התרשם שם במיוחד ממכונת אריונה משוכללת, ב' קש לברר את ארץ מוצאה, הופתע כי קראו עליה כתובת עברית המודיעה כי נוצרה במשך עין חרוד, ישראל.

★ ★ ★

דור ההמשך

בתליאביב, ניסה ילד בן ארבע לגנוב לירה מתוך קיוסק של ממי' תקים, נתפס בקלקלתו עלידי ילדה בת תשע שאילצה אותו להחזיר את הלירה, הובילה אותו בכוח לתחנת המשטרה.

★ ★ ★

נקמת איברחים אליאול

בטונים, אחרי שנתקלו באיבתם ה' גלויה של התושבים הערביים, גילו מלחי אניה המשא הישראלית צפוניות, בצאתם מהנמל, כי הערבים הניפו על תורן האניה תמונה גדולה של גמאל עבד אל-נאצר.

★ ★ ★

אישור סופי

בירושלים, שוחרר צעיר מחובת גיוס על סמך תעודה שהגיש חולה רוח, נתגלה לחוקרי המשטרה כפקיד ממשלתי במשרד הסעד.

★ ★ ★

עז אור הבוקר

בתליאביב, נכנסו שני פורצים צעירים לתנות משקאות, כדי לגנוב מתוכה כמה בקבוקים למסיבה, החלו לוגמים מן המשקאות השונים. נמסרו למחרת בבוקר לטיפול המשטרה עלידי בעל התנות, שמצא אותם שיכורים ב' חנותו.

כדורגל

הרגל השנייה

מישחק השבוע היה, ללא ספק, המיפגש בין מכבי תל-אביב והפועל פתח-תקוה, שני נעדר כחיפה, במסגרת משחקי חצי-הגמר על הגביע. המישחק, שהסתיים בתיקו 1:1, לאחר שיוסלה מירמוביץ הבקיע את שער השוויון לזכות המכבים, הוארך בחצי שעה נוספת. גם אז הסתיים בתיקו 2:2. יוסלה מירמוביץ, השחקן הקשיש ביותר במכבי תל-אביב ובנבחרת ישראל, היה קרבן המישחק המתוח, צלע במשך ששים הדקות האחרונות של המישחק, כשרגלו שבורה, אך התאפק מלרדת מהמגרש.

להזן מתאר יוסלה מירמוביץ את מהדק המישחק ואת פציעתו:
הבוקר, כשהובאתי אל ד"ר אנגל, האורז טופד של מכבי תל-אביב, היה הרופא בטוח

כדורגלן מירמוביץ רגליו של דוריאן גריי

שבאתי לבדיקה שיגרמית. חיכתה לו הפתעה. במאמץ רב הושטתי לו את רגלי הימנית, לאחר שרק לפני חודשיים הסיר מעל רגלי השמאלית גבס שעטף אותה במשך ששה שבועות.

אמנם אז קפצו רכילאי העתונות על המציאה וכתבו כאילו שברתי את הרגל כחצי צאה מהחלקה על קליפת בננה. משום מה לא עלה על דעתם שכדורגלן, המישחק בקיבועות 16 שנה בליגה העליונה, יכול לשבור את הרגל מהכדורגל עצמו.

כנראה שכבודן של רגלי נפגע קצת מפרש שח הבננה והן גמרו אומר להציל את הפרסטיגיה המקצועית שלהן. הן לא חיכו זמן רב. בשבת האחרונה, כשניתנה להן הודמנות הראשונה — לא החמיצו אותה, וישוב אני מוטל במיטה, כשרגלי השנייה חנוה סה בגבס. כעניין מה יכתבו הרכילאים הן פעם, כשכל עקרת בית יודעת שאין בננות בשיק.

כדורגל או רגל-רגל. שחקני הכדורגל בחלקם, כידוע, לשני סוגים: אלה שכבר שברו את הרגל ואלה שעוד ישברו את הרגל. שחקן לי המדל 15 וחצי שנה, פרט לכמה נקעים במיטה, כשרגלי השנייה חנוה להימלט מעונשו של הגורל. אבל, כנראה, את הגורל אי אפשר לרמות עד הסוף והוא החליט לגמול לי כפל כפליים. אני מקווה שבכך מילאתי סוף-סוף את המיכסה ובקרוב אוכל לשוב למיגרש בשתי רגליים נטיות. מאחר שנמונעה ממני האפשרות להשתתף בכל מישחקי הסיבוב השני של הליגה ה' אהרונה, ההלחתי לעשות הכל כדי לתרום את חלקי לפחות במשחקי הגביע. יש לי, כנראה מול מיוחד להפועל פתח-תקוה: מישחקי הקודם בליגה היה נגד הפועל פתח-

תקוה והמישחק של השבת האחרונה היה אף הוא נגד אותה קבוצה. ומאחר שהמישחק הסתיים בתיקו והוא ייערך שנית, לא נותר לי, לצערי, אלא לטול בו חלק כמשקיף מן הצד. אני מקווה שאהיה המוליביש האחרון של מיפגש-בהמשכים זה ומאחל לשתי הקבוצות שתסייגנה אותו במישחק כדור-רגל ולא רגל-רגל.

הספרדים והאנגלים. המישחק האחרון בחיפה היה אחד ממשחקי המבחן הגדולים ביותר של השנים האחרונות. אומר כי כנות, שהפועל פתח-תקוה נתנה את המכסר מום הן באמביציה והן במישחק. עד כמה שניתן לי לשפוט לפי מישחקיה שראיתי, את המחמאה הזאת לא אוכל לחלוק לקבוצתי, שדווקא במשחק מכריע זה לא גילתה את מלוא יכולתה.

כבר נודמן לי לחזות בכמה מישחקי-גביע וגמר-גביע בעולם הרחב, כגון: הגביע ה' אנגלי, הגביע הליטוני ועוד. מכל אלה נוכחתי שמשחקי הגביע הם גולת הכותרת של השנה. לא תמיד מגיעה לגמר דווקא הקבוצה היציבה. אם במישחקי ליגה מושגת המישיחק יותר על הצד הטכני והתוכנית, המישיחקי גביע אינן פנאי לתוכנית, אלא לתכלית.

באנגליה, יוצאים אוהדי הקבוצה המנצחת את המיגרש כאילו לא אירע דבר. את כל המתרחשות והשאגות הם השאירו מאחוריהם בין היציעים. בשקט מופתי הם פוסעים אל המסבאה וממלאים את כרסם בבירה, כשהם מקישים את כוסותיהם יחד עם המנוצחים ואף מאחלים להם. "מזל טוב יותר בפעם הבאה".

בספרד, הרי הצווחות מחרישות-האוזניים בשעת המישחק הן כאין וכאפס לעומת שאגות האיימים המתחילות לבקוע ברגע שצוים בים את המיגרש בחבורות חבורות, מנצחים לחוד ומנוצחים לחוד. אין להעלות על דעת פגיושה ביניהם. אפילו בעלי חנויות, אוהדי המנוצחים, מעדיפים לסגור ביום כזה את עסקיהם — זה שבטוח בטוח.

הגביע (כמעט תמיד) שלנו! יש להבין את הרקע למתרחשות ששררה במישחק הגביע שלנו בשבת זו, לא רק בקרב הקהל מסביב למיגרש, אלא גם על המיגרש עצמו: הפועל פתח-תקוה מצליחה מזה שנים להגיע למישחקי גמר וחצי-גמר הגביע, אך מעודה לא זכתה להשתתף ברשימת מחזיקי הגביע, למרות שזכתה פעם אחת באליפות הליגה. אך טבעי הוא, איפוא, שקבוצה זו עלתה למיגרש כשהחלטתה נחושה: לזכות בגביע המיוחל.

לעומתה התייצבה מכבי תל-אביב, כשהיא שבעת וחתק בזכויות בגביע ואיתנה ברצונה לזכות לפחות בתואר מחזיקת הגביע, לאחר שנשטט ממנה תואר אליפות הליגה 1957. מאז קום המדינה זכתה מכבי תל-אביב בכל הגביעים, פרט לשנת 1952, בה נוצחנה בימפתיע במישחק הגמר על-ידי הקבוצה ה' פתח-תקוהאית — מכבי אבשלום.

בכל הזכויות האלה היה לי הכבוד להיכלל בהרכב מכבי תל-אביב בגמר הגביע. עליכן יהיה זה לי משנה צער משישלל ממני כבוד זה השנה.

במסלול

דירה ועוגה

נח רזניק, בלם מכבי תל-אביב שקיחה לעבור להפועל תל-אביב, חזר השבוע לקבוצתו. אנשי הפועל הבטיחו בשעתו לרזניק שהם יסדרו לו דירה בשכונת תל-אביב ועבור זה קבוצה במתקנות. נח נכנס להסגר ולא השתתף בכל מישחקי קבוצתו בסיבוב השני של הליגה. בינתיים גרם הדבר להתמרמרות בקרב שחקניה החתיקים של הפועל תל-אביב, שחבצו יחס שווה לזה המוצע לרזניק, במידה שהבטחות יקוימו. העסק התפוצץ ורזניק חזר למכבי. . . **כאשר התחתן** השבוע ישראל טוילי, שחקן קבוצת הכדור-סל של מכבי ירושלים, הוגשה לו עוגת כלולות מתאימה למאורע: מגרש כדורסל, כולל יציעים, קהל צופים ושתי קבוצות — כולם מקצפת. . . **מורד נערך** מישחק חצי גמר הגביע בין הפועל פתח-תקוה למכבי תל-אביב דווקא בחיפה ולא במיגרש באסא היפואי של הפועל תל-אביב? מנחם הלר, יושב-ראש הפועל פתח-תקוה, גילה כי טובד ראש: "אין לנו מזל בבאסא". . . **כאשר סיימו** שחקני מכבי תל-אביב את מיפגש 120 הדקות עם הפועל פתח-תקוה, כשרק בוקה ה'19 הובקע שער השוויון, התרעמו אוהדי הקבוצה על שיער גלור: "לא יכולתם להכניס את הגול קודם?" תשובת שיער: "שמבלים, מתחנו אתכם עד לרגע זה אחרון!"

אריסטון

היותך אברהם בספרות פילוסוף

תשבץ העולם הזה 1028

		8	7	6	5		4	3	2	1	
13				12		11			10		9
	18			17				16		15	14
					21				20		19
							23				22
	24							26		25	
		28		27							29
					31				30		33
37		36				35					34
				39							38
					42		41				40
	43										
		47			46		45		44		
				49							48

מאוזן: 1. בירה
5. תוצרת הארץ;
10. שם כל-
12. בים שכיח;
14. עונת שנה;
16. ראש-
18. שון בגשמים;
19. אבי הפרה;
21. בית תפילה לא-
22. מחזיקי-
23. דרום אפריקאי;
24. קוץ; נס-
25. מוסר;
26. פרקי ישיעה;
27. מחזאי צרפתי;
28. פר, לשעבר;
29. בן הדור הרביעי;
30. ארץ הוהב;
31. מזכיר ארץ-
32. הראשון;
33. מתכת;
34. כפר במשולש;
35. כלי השלמות
36. בהנדסה מרחבית;
37. דולים תתי-ימיים;
38. סמל הנוצרים;
39. קטול;
40. טקסי-
41. כספים.

11. הוא לא בא, לחינם, לעורב; 13.
15. חשבון כזה כבנק אינו מוסיף
17. הגבר; 18. מנורת-יד;
20. בטן הנחש; 23. מידת נפח;
26. נשיא אמריקאי; 27. שאלות ותשובות;
28. בירת ערב; 29. צורת משטר;
31. משקל בשר; 32. צורה גיאומטרית;
34. עיר תנ"כית; 35. מלך ביהודה;
37. המעצמה היידיתית; 39. גוון;
42. פרח; 44. פקודה; 45. בתוכי;
47. גיד שנותק מסופו.

1. ציפור-טרף; 3. מרכז
4. כינוי לבירה
6. חוגרים אותו
7. איש חכם; 8. תחמושת קד-
9. פה לא מקבלים חופש;
10. מונית;

כאולפן גרג (Gregg) נפתח
השבוע קורס קיץ
דו-חדשי (פעמיים בשבוע) ל-

קצרות

עברית או 1/ אנגלית

הצלחה מובטחת — הרשמו מיד
אצל מר ח' בריקמא (קמפינסקי)
המנהל, בתל-אביב: גורדון 5;
כחיפה: בייס "במעלה", החלוק 13
(כתובת פרסית: פבזר 19, חיפה)

ריח הויעה נמנע
חידקים מחזלים מהעור

בשימוש יום יומי
בסבון ופודרה

Deodorant Shofman's
המכילים את החומר
האנטיספטי המפליא
Hexachlorophene
תוצרת "עדיף" בע"מ

רזיק בחרוזים

שליט מצרי מדגיש רשמית
כי הוא חובב שחיייה ימית,
ותוך כדי תירגול לשחות
הוא מתרגל גם קצת לסחוט.

★ ★ ★

כוכבת-כר בשעת רצון
חושפת שוק וגם חזה —

וחקה, ממש כצאן,

„שוק“ הוא מקבל מזה.

★ ★ ★

כשרוננו של אדם פיקח

הרי זה נחלתו.

שכרוננו של אדם פיקח

הרי זו מחלתו.

★ ★ ★

סח לתומי בחר מינימאלי:

עז רצוני באחת מכסימלית.

ראשית — שתהא מקסימה לי.

ושנית — שתהא מכסימה לי.

נתן בכרך, חיפה

צברינו חמודים ועוקצנים

ייל נסע לכפר-סבא, בו מתגוררים
הורי אמו בבוקר באה המטפלת
לפעוטון ושאלה: „איפה אילן?“
ענתה לה וליה: „הוא נסע לכפר סבא
וסבתא“

קיבוץ גבים

★ ★ ★

חרי המסיכה שערכו לאפון
ביום הולדתו הששי, שאל אותו
אביו: „חייך רוצה שכל יום יהיה לך
יום הולדת?“
„לא, אבא“, השיב אפון, „כי אז
הייתי מת יותר מוקדם.“

קיבוץ גבים

★ ★ ★

לדר שנעשה דוד, למזל טוב,
שמע כי חברי המשק פונים אל
הוריו בכינוי סבא וסבתא שאל אלדו
בתעומת:

„ומי יהיו אבא ואמא שלי?“

קיבוץ גברעם

★ ★ ★

שעת טיול בפנית החי של
בית-הספר, הסבירה אמא לחיימקה
כי הצב סוחב תמיד את ביתו על גבו.
אמר חיימקה בצער: „חבל שלא ידעתי
את זה כשעברנו לשיכון הוותיקים.“

קיבוץ גברעם

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אמר המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע
בפרס של 10 לירות ישראליות. הזוכה השבוע הוא נתן בכרך, חיפה.

חוצפה נוראית

על מפ"ם, אחרות העבודה, ממשלת ישראל ודוקטרינת אייזנהאואר:
רב צעיר עמד לצאת לשליחות, ולא בטח ביותר באשתו, הרבנית הצעירה. לפי
אמר לשמיטו, כי בשעת סענו יהיה שקט יותר אם ידע כי השמש מעיף עין מפחח
על אשתו.

השמש היה מסוג החתולים המועטים לשמור על השמנת. בערב, לאחר צאת הרב,
ניגש לרבנית ואמר: „את יודעת בוודאי שהרב ביקש אותי לשמור עליו בהיעדרו.
מה רעתך, אם אשמור עליו כד שאלו בחרר?“
„מה?“, צעקה הרבנית, „איר אתה מעיף? איזה חוצפה!“
„נו, מילא“, התנצל השמש, „אם את לא רוצה — לא צריך.“
„מה שייך לא רוצה?“ אמרה הרבנית, „אבל זוהי חוצפה בכל זאת!“

טעות לעולם צודקת

אדם שהואשם בשנת 1953 באש-
מת ביגאמיה נטבע כעת לשלם
מוונות (הארץ)

אורי און, תל-אביב
אחרי ששחה בים של נשים.

היא נעשה סכין בגרוננו. (הארץ)
שלום לוי, יפו

בשרו הפך חידודים חידודים.

7.30 גלי צה"ר — 7.40 גיל צה"ל.
(הארץ)

מרדכי דן, תל-אביב
למרבית הצער

משחק מסורתי בין מחזיקי הגב
האנגלי ומחזיקי הגביע הצרפתי.
(חדשות הספורט)

דויד אולסברג, חיפה
הקש ששבר את הגביע.

המלון הלועזי של גלילי

- אובייקטיביות — דעתו של מי שמצטט איתי.
- אוטו-אמנסיפציה — שביתת תחבורה.
- אספרסו — קפה, אהבה ופאנטאסיה.
- בורסה — מקום כינוסם של פושטי-עור.
- פושטי-רגל ופושטי-יד.
- ביורוקרטיה — פקידאולוגיה מטופסת.
- גיליוטינה — מכשיר פרימיטיבי ששימש למב-
- צעים מדיניים מסוימים בצרפת עד להמצאת
- הצבעת האימון.
- גראפומן — סופר שהצטרף לשורת המת-
- נדבים.
- דולאר — דבר שהדגים בשעת הנסיגה מסיני
- את הצד השני של המטבע.
- דיאטה — דבר שכל אדם שמן מתחיל לעשות
- ממחר.
- דיקטטורה — שלטון האחד בדורו.
- דמאגוג — אדם נמוך המדבר גבוהה גבוהה.
- היסטוריה — היסטריה התלויה בו החיבור.
- או: מדע שתחילתו בסגירה.
- וואקום — מליאת הכנסת.
- טנדר — סחורה ישראלית מיוחדת במינה.
- היקרה יותר כשהיא משומשת וזולה יותר כשהיא
- חדשה.
- מוזה — מותר האדם מן הבהמה.
- מטמורפוזת — מצבו של בן-גוריון בין ה-7
- וה-8 בנובמבר 1956.
- מינימום ומקסימום — שני קווים מקבילים
- שאינם נפגשים לעולם.
- מלודרמה — בצל סינטיטי.
- מאסטיק — הדבר המרתק אותך אל כסאך
- בקולנוע.
- נורמאליות — מצב בלתי-נורמאלי בהחלט.
- לדעת הפסיכולוגים.
- נייטראליות — עמדתו של צד שלישי, שעוד
- לא החליט את מי כדאי יותר לשנוא.
- נ. ק. וו. ד. — שיטות „הפואמה הפדאגוגית“
- בהתגשמות.
- סוליסט — מוסיקאי הנלחם לבדו בתזמורת
- שלימה — ומנצח.
- סטאטיסט — שחקן גדול שלא מבינים אותו.
- סטאטיסטיקה — מדע שתפקידו להשאיר את
- מדד יוקר המחיה במצב של סטאטוס-קוו.
- סלקציה — גזירה שאפשר לבטלה על-ידי
- פרוטקציה ושאסור להזכירה כשעוסקים בקולקציה.
- סגוב — אדם המוכן לשלם כפליים, ובלבד לקבל
- מהתיאטרון כרטיס-הזמנה חינם.
- פדאגוגיה — מדע המבוסס על ההנחה ששום
- אדם איננו מסוגל להתקלקל בכוחות עצמו.
- פופולאריות — התכונה המשותפת לאייזנהאואר
- ולמרילין מונרו.
- פאתוס — הפאתולוגיה של ציפור-הנפש.
- צנזור — אדם המקצץ מן הסרטים את כל
- התמונות הבלתי-מוסריות ושומר אותן לעצמו.
- קולחוז — מקום שבו כאשר מישוהו משמיע קול,
- אין חושים בו יותר.
- קוביזם — אמנות המבוססת על ריבוע העיגול.
- שגור — עת דודים (מאמריקה).
- שירה מודרנית — מעשה הנוגד את כללי
- הפראטיקה המקצועית.
- תוריאדור — אדם החוסם את השור בדישו.
- תיאוריה — חדר-האורחים של הפרקטיקה.

הערות=שוליים

בעקבות התקריות בגבול ובואן של הצוללות והמשחתות למצרים, דרש
שר-האוצר מארצות-הברית להגדיל את הסיוע הכלכלי. . .

... הוא דומה לאותו פרקליט, אשר לאחר כל מפנה במשפט
קם וצעק: „זה מגדיל את סכום הפיצויים!“

★ ★ ★

מע העיתונות: חבר הפרלמנט בצילון הוצא מאולם הישיבות יחד עם כסאו,
אחרי שהפריע למהלך הדיון וסירב לצאת מרצונו. . .

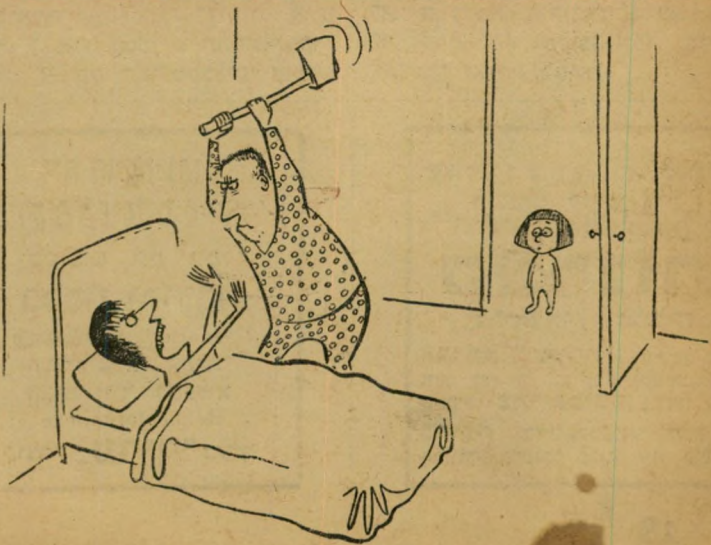
... אין ספק, כי אם תפורק פעם הממשלה הנוכחית בישי-
ראל, יהיה הכרח להשתמש באותה שיטה עצמה.

★ ★ ★

לאחר שהצעת „העולם הבא“ לכנות את הש.ב. בשם ש.ב.ג. התקבלה
על דעת העיתונות והכנסת בהתלהבות כזאת, הרי הצעה נוספת: . . .

... להחליף את תוארו של דוד בן-גוריון משר-הבטחון
לשר שירות הבטחון.

★ ★ ★

„חיים: מה אתך? לא לעיני הילדה!“